Ռոզա ԵՂԻԱԶԱՐՅԱՆ

¼ðàôÚòÜºð
Èð²¶ðàôÂÚ²Ü Ðà¶º´²ÜàôÂÚ²Ü
Ø²êÆÜ

ºñ»õ³Ý
2004

Ö³Ý³ãí³Í Éñ³·ñáÕ èá½³ ºÕÇ³½³ñÛ³ÝÇ ³Ûë ·ÇñùÁ ·ñí»É¿ Ñ»ÕÇÝ³ÏÇ ³ÝÓÝ³Ï³Ý ÷áñÓÇ »õ ³ñï³ë³ÑÙ³ÝÛ³Ý Ñ³Ûï ÝÇ Ù³ëÝ³·»ï Ý»ñÇ áõëáõÙÝ³ëÇñáõÃÛáõÝÝ»ñÇ ÑÇÙ³Ý íñ³:

Գիրքը կարող է իբրեւ ձեռնարկ ծառայել համալսարանների Éñ³·ñáõÃÛ³Ý ý³ÏáõÉï»ï Ý»ñÇ Ñ³Ù³ñ: ²ÛÝ û·ï³Ï³ñ ÏÉÇÝÇ Ý³- եւ ոլորտի հետազոտողների, խմբագիրների եւ լրագրողներին:

êáõÛÝ Ññ³ï³ñ³ ÏáõÃÛáõÝÝ Çñ³Ï³Ý³óñ»É¿ ºñ»õ³ÝÇ Ù³ÙáõÉÇ ակումբը՝ Բաց հասարակության ինստիտուտի ֆինանսական աջակցությամբ:

Â³ñ·Ù³ÝÇãª **ê. ¼³ùáÛ³Ý**
Խմբագիր՝ **Ø. Ð³ñáõÃÛáõÝÛ³Ý**
Ð³Ù³Ï³ñ·ã³ÛÇÝ ¿ç³¹ñáõÙÁ
»õ Ó»õ³íáñáõÙÁª **Ü. Ø»Ý¹»ÉÛ³ÝÇ**

Ìñ³·ñÇ Õ»Ï³í³ñª **´áñÇë Ü² ì²ê²ð¸Ú²Ü**

´³óÑ³ë³ñ³ ÏáõÃÛ³Ý ÇÝë ïÇ ïáõ ï

© Երեւանի մամուլի ակումբ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ü²Ê²´²ÜÆ öàÊ²ðºÜ _____ 6

êàìàðºø ÎàÔøÆò ¸ÆîºÈ _____ 7

Ì²ÔÎ²¼²ð¸ ²ÔæÆÎÀ _____ 10

ºÔºø Ø²ð¸²Øàî,
´²Úò àâ ²Üä²îÎ²è _____ 12

ØÆ ²Üòºø â²öÀ _____ 13

àâ ´àÈàðÜ ºÜ êÆðàôØ
Ð²ðò²¼ðàôÚò î²È _____ 18

àôÞ²¸ðàôÂÚ²Ü
Ö¶Ü²Ä²Ø _____ 23

ÎÚ²ÜøÀ àâÆÜâ ¾
²è²Üò ÜàðàôÂÚàôÜÜºðÆ _____ 25

ÎºÔîàî êäÆî²ÎºÔºÜÀ
äº±îø â¾ öàðöðºÈ _____ 29

²ØºÜ àø îºêÜàôØ ¾ ²ÚÜ,
ÆÜâ ò²ÜÎ²ÜàôØ ¾ îºêÜºÈ _____ 33

êÂðºê _____ 35

îºÔºÎ²îì²Î²Ü
²Ð²´ºÎâàôÂÚàôÜ _____ 38

ÐàôØàðÀºì Ê²ÔÀª
Æ´ðºì ÈÆòø²Â²öØ²Ü
´²Ô²¸ð²Ø²êºð _____ 43

Ð²Øà¼ì²±Ì ºø,
àð Òº¼Ð²êÎ²ÜàôØ ºÜ _____ 47

Æ êÎ¼´²Üº ¾ð´²ÜÜ _____ 51

Þ²ðÄàôØÜºðÆ Èº¼àô _____ 52

ÆÜâäºê Ü²Ê²¶²Ð¸²èÜ²È _____ 54

Øºð ÊàêøÆ
²¼¸ºòàôÂÚàôÜÀ _____ 58

ՆԱԽԱԲԱՆԻ ՓՈԽԱՐԵՆ

1980 Ãí³Ï³ÝÇÝ §Ð³ÛýÇÉÙáõÙ¦ ÝÏ³ñ³Ñ³ÝíáõÙ ¿ñ Ð»Ý-ñÇÏ Ø³ÉÛ³ÝÇ §Î ïáñ ÙÁ »ñÏÇÝù¦ ÏÇÝáÝÏ³ñÁ: Àëï ëó»Ý³-ñÇª ¹ñí³·Ý»ñÇó Ù»ÏÇ ·áñÍáÕáõÃÛáõÝÝ»ñÁ Í³í³ÉíáõÙ ¿ÇÝ կանանց բաղնիքում, որտեղ գլխավոր հերուսուհուն՝ ջահել Ñ³ñëÝ³óáõÇÝ, ÑÇÝ ëáíáñáõÛÃáí å»ïù¿ÉáÕ³óÝ»ÇÝª Ã»ñáõ-թյուններ հայտնաբերելու համար կամ՝ համոզվելու, որ ³ÕçÇÏÝ ³Û¹ åÇëÇù ãáõÝÇ: Ü³Ë³ï»ëíáõÙ ¿ñ ÝÏ³ñ³Ñ³Ýáõ-ÙÁ Ï³ï³ñ»É ßá·áõ ùáÕáí, áñÇ Ñ»ï»õÇó ÙÇ³ÛÝ ³Õáï Ï³-ñáÕ ¿ÇÝ ÝßÙ³ñí»É Ï³Ý³óÇ Ù»ñÏ ëÇÉáõ»ïÝ»ñ: ê³Ï³ÛÝ Ð³-Û³ëï³ÝáõÙ ã·ïÝí»ó ÙÇ ÏÇÝ, áí Ñ³Ù³Ó³ÛÝ»ñ Ù»ñÏ ÝÏ³-ñ³Ñ³Ýí»É: Ð³ñÏ »Õ³í ³ÕçÇÏÝ»ñ Ññ³íÇñ»É È»ÝÇÝ·ñ³¹Çó: Թեպետ հետագայում այդ բավականին պարկեշտ դրվագն ¿É Ñ³Ýí»ó ýÇÉÙÇó. ·ñ³ùÝÝáõÃÛáõÝÝ Çñ ·áñÍÝ ³ñ»ó:

ÆëÏ Ç±Ýã Ï³å áõÝÇ ³Û¹ Ñ³Ù³ñÛ³ ù³éáñ¹ ¹³ñÇ í³Õ»-ÙáõÃÛáõÝ áõÝ»óáÕ ÷³ëïÁ Ù»ñ ½ñáõÛóÇª Éñ³·ñáõÃÛ³Ý Ñá·»-բանության հետ, կհարցնեք դուք: Ամենաանմիջական: Պատ-Ï»ñ³óñ»ùª ³Ûëûñ ¿ Ã»ñÃ»ñáõÙ Ñ³Ûï³ñ³ñáõÃÛáõÝ ïå³·ñ-íáõÙ ÏÇÝáÝÏ³ñÇ ÙÇ ¹ñí³·áõÙ Ù»ñÏ ÝÏ³ñ³Ñ³Ýí»Éáõ Ñ³Ù³ñ ³ÕçÇÏÝ»ñ ÁÝïñ»Éáõ Ù³ëÇÝ: ÆëÏ ÑÇÙ³ å³ïÏ»ñ³óñ»ù, Ã» ³Û¹ Ñ³Ûï³ñ³ñáõÃÛáõÝÇó Ñ»ïá ³ÕçÇÏÝ»ñÇª Ñ³ÛáõÑÇÝ»ñÇ ÇÝã Ñ»ñÃ ÏÉÇÝÇ §Ð³ÛýÇÉÇÙÇ¦ ¹éÝ»ñÇ ³éç»õ: Î³ñÍáõÙ »ù å³ï×³éÁ ëáóÇ³É-ïÝï»ë³Ï³Ý ¹Åí³ñáõÃÛáõÝÝ»±ñÝ »Ý, áñ աղջիկներն էլ են կրում այս կյանքում: Միայն մասամբ: Մերկ Ù³ñÙÇÝÁ í³Õáõó ³ñ¹»Ý Ù»ñ ·Çï³ÏóáõÃÛ³Ý Ù»ç ãÇ ÝáõÛ-նացվում ինչ-որ արգելված, անպարկեշտ բանի հետ, քանզի ¼ÈØ-Ý»ñÝ ³Ù»Ý ûñ áõ Å³Ù Ù»½ Ññ³ÙóÝáõÙ »Ý Ï³Ý³óÇ ëù³Ýã»ÉÇùÝ»ñÁª Ù»ñ Ï³ÙùÇó áõ ·Çï³ÏóáõÃÛáõÝÇó ³ÝÏ³Ë ÷áË»ÉáÍ Ù»ñ ³ñÅ»ù³ÛÇÝ å³ïÏ»ñ³óáõÙÝ»ñÁ:

²ëïí³Í³ßÝãÛ³Ý å³ïíÇñ³ÝÝ»ñÇ ÷áË³ñ»Ý Ù»½ ³ë-տիճանաբար մատուցվում են նոր աշխարհի նոր արժեքնե-րը. իշխանություն, ուժ, փող, փառք, բռնություն, սեքս: Կա-րելի է բառերի հերթականությունը փոխել, սակայն դրանից նրանց բացասական ազդեցությունները չեն նվազում:

Ø³ñ¹áõ í³ñùÇ íñ³ß³ï ·áñÍáÝÝ»ñ »Ý ³½¹áõÙ. ÙÇç³-í³ÛñÁ, ÏñáÝÁ, ³½·áõÃÛáõÝÁ, ë»éÁ, Ù³ëÝ³·Çï áõÃÛáõÝÁ, Ïñ-ÃáõÃÛáõÝÁ, ß÷Ù³Ý ßñç³Ý³ÏÁ »õ ³ÛÉÝ: ¼³Ý·í³Í³ÛÇÝ լրատվության միջոցները նույնպես հոգեբանական ազդե-óáõÃÛ³Ý Ï³ñ»õáñ ·áñÍáÝ »Ý. ÏÛ³ÝùÇ áñáß³ÏÇ Ù³ëÁ Ù³ñ¹Ý ³Ýó ¿ Ï³óÝáõÙ Ñ»éáõë ï³óáõÛóÇ ¿Ïñ³ÝÇ ³éç»õ, Ã»ñÃ Ï³ÙÑ³Ý¹»ë Ï³ñ¹³Éáí, ÇëÏ ÇÝïï»ñÝ»ïÇ »ñ»õ³Ý·³-լով միջանձնային հարաբերություններն ընդհանրապես ³Ýó»É »Ý íÇñïáõ³É Ñ³ñÃáõÃÛáõÝ:

Þ³ï Ù³ñ¹ÇÏ »Ý ³ßË³ñÑÝ ÁÝÏ³ÉáõÙ Éñ³·ñáÕÇ ³ãù»-ñáí, »õ áñù³Ý í³é¿Éñ³·ñáÕÇ ³ÝÑ³ï³Ï³ÝáõÃÛáõÝÁ, ³ÛÝ-ù³Ý ³í»ÉÇ ß³ï¿Ý³ ³½¹áõÙ Çñ Éë³ñ³ÝÇ íñ³: ÆÝãå»±ë å³Ñå³Ý»É ë»÷³Ï³Ý ³ÝÑ³ï³Ï³ÝáõÃÛáõÝÁ, ÇÝãå»±ë Ï³½Ù³Ï»ñå»É ³ßË³ï³ÝùÁ, ÇÝãå»±ë ëï»ÕÍ»É ë»÷³Ï³Ý, ուրիշներից տարբեր կերպարը, ինչպե՞ս պաշտպանվել սթ-րեսներից. այս եւ լրագրության հոգեբանության այլ կողմե-ñÇ Ù³ëÇÝ ÏÇÙ³Ý³ù, »Ã» Ï³ñ¹³ù ³Ûë ·ÇñùÁ, áñ ·ñí»É¿ Ñ»ÕÇÝ³ÏÇ ³ÝÓÝ³Ï³Ý ÷áñÓÇ »õ ³ñï³ë³ÑÙ³ÝÛ³Ý Ñ³Ûï-ÝÇ Ù³ëÝ³·»ïÝ»ñÇ áõëáõÙÝ³ëÇñáõÃÛáõÝÝ»ñÇ ÑÇÙ³Ý íñ³:

ՍՈՎՈՐԵՔ ԿՈՂՔԻՑ ԴԻՏԵԼ

ÀÝ¹áõÝí³Í¿Ñ³Ù³ñ»É, Ã» Éñ³·ñáÕÁ å»ïù¿áõÝ»Ý³ áñáß³ÏÇ Ñ³ïÏ³ÝÇßÝ»ñ. ß÷í»Éáõ Ï³Ù Ñ³Õáñ¹³Ïóí»Éáõ ÁÝ¹áõÝ³ÏáõÃÛáõÝ, Ñ³Ù³éáõÃÛáõÝ, Ý³Ë³Ó»éÝáÕ³Ï³Ýáõ-թյուն, համարձակություն, նորը նկատելու բնազդ, արագ ³ñÓ³·³ÝùÙ³Ý »õ áñáßáõÙ Ï³Û³óÝ»Éáõ ÑÙïáõÃÛáõÝ: ê³-կայն եթե դուք այս բոլոր հատկանիշներն ունեք, բայց Աստ-ված ձեզ գրելու շնորք չի տվել, ապա ավելի լավ է ձեր բա-ցառիկ ընդունակություններն օգտագործեք այլ բնագավա-éáõÙ: Èñ³·ñáõÃÛ³Ý ³ñï³ë³ÑÙ³ÝÛ³Ý Ó»éÝ³ñÏÝ»ñÇ Ñ»-ÕÇÝ³ÏÝ»ñÁ, ë»÷³Ï³Ý ÷áñÓÇ ÑÇÙ³ íñ³ ÑÇß³ï³ÏáõÙ »Ý »õë ÙÇ Ñ³ïÏ³ÝÇß. ¹»åù»ñÇó ÙÇ ÏáÕÙ ù³ßí»Éáõ ÁÝ¹áõÝ³-ÏáõÃÛáõÝÁ: ²é³çÇÝ Ñ³Û³óùÇó ë³ Ï³ñáÕ ¿ ½³ñÙ³Ý³ÉÇ

թվալ. ինչպե՞ս կարելի է զբաղվել թեմայով եւ անտարբեր
ÉÇÝ»É: Â»Ù³Ý å»ïù¿ Ñ»ï³ùñùñÇ, ÇÝãå»ë ÁÝ¹áõÝí³Í¿
ասել՝ կլանի քեզ, բայց ոչ ավելին, որովհետեւ, եթե դուք
դրա նկատմամբ անտարբեր չլինեք, անընդհատ մտովի
¹ñ³Ý³Ý¹ñ³¹³éÝ³ù, ³å³ëÃñ»ëÝ³ÝËáõë³÷»ÉÇ¿:

´»ñ»Ù ÙÇ ûñÇÝ³Ï³ÝÓÝ³Ï³Ý÷áñÓÇó: Î³ñÇÝ»ñ³é³ç
ÇÝÓ Ññ³íÇñ»óÇÝ Üáñ ï³ñÇÝ¹ÇÙ³íáñ»Éáõ §ÈÇï»ñ³ïáõñ-
նայա գազետա» - ի խմբագրությունում: Այդ ժամանակ դա
ÊáõÑñ¹³ÛÇÝ ØÇáõÃÛ³Ý³Ù»Ý³Ñ»ÕÇÝ³Ï³íáñ »õ ¿ÉÇï³ñ
Ã»ñÃÝ ¿ñ, ÉáõÛë ¿ñ ï»ëÝáõÙ ÙÇÉÇáÝ³íáñ ïå³ù³Ý³Ïáí, »õ
այն բաժանորդագրվում էին եթե ոչ ազդեցիկ ծանոթի միջ-
նորդությամբ, ապա՝ իբրեւ վրադիր «Պրավդա» կամ
«Տրուդ» բաժանորդագրվելով: Պատկերացրեք, թե ինչպես
¿Ç »ëª »ñÇï³ë³ñ¹, ëÏëÝ³Ï Éñ³·ñáÕáõÑÇë å³ïñ³ëï-
íáõÙ Ñ³Ý¹ÇåÙ³ÝÁ, ã¿± áñ ³ÛÝï»Õ å»ïù¿ ÉÇÝ»ÇÝ Éñ³·ñáõ-
թյան այնպիսի հսկաներ, ինչպիսիք էին Արկադի Վակսբեր-
·Á, ÚáõñÇ èáëïÁ, ¶»Ý³¹Ç´áã³ñáíÁ: Üñ³Ýù Ù»½ Ñ³Ù³ñ
ã³÷³ÝÇß ¿ÇÝ: Üñ³Ýó Ñá¹í³ÍÝ»ñÁ áÕç »ñÏÇñÝ ¿ñ ùÝÝ³ñ-
ÏáõÙ: ºí »ë »ñ»ÏáÛ³Ý å»ïù¿ Ýñ³Ýó ßñç³å³ïáõÙ ÉÇÝ»Ù:
Î³ÝË³í³Û»É»Éáí ³é³çÇÏ³ »ñ»ÏáÝª ¹áõñë ¿Ç ·³ÉÇë ¶áñ-
Ïáõ, ³ÛÅÙÛ³Ý îí»ñëÏ³Û³ ÷áÕáóÇ Ñ³ÛïÝÇ Ýí»ñÝ»ñÇ Ë³-
ÝáõÃÇ ³éç»õÇ ·»ïÝ³ÝóáõÙÇó: ºë ¹»é å»ïù¿ Ñ³ëóÝ»Ç
í»ñçÇÝ ·ÝáõÙÝ»ñë Ï³ï³ñ»É, í³½»É í³ñë³íÇñ³Ýáó, ¿ÉÇ
ինչ-որ տեղ: Զյունապատ աստիճաններով իջնում, ոչ՝ բա-
ռիս բուն իմաստով ցած էր սահում մի տարեց կին, ձեռքին՝
ձկան պահածոյի տուփերով ու մի սեւ հացով ցանցագամբ-
ՇáõÕ: ÎÇÝÁ ÏÇë³å³éÏ³Í-ÏÇë³Ýë ï³Í¿ñ³ëïÇ×³ÝÝ»ñÇÝ:
Նրա կողքով անտարբերությամբ իջնում եւ բարձրանում
էին մարդիկ: Ես էլ ժամանակ չունեի, բայց մոտեցա եւ փոր-
ձեցի օգնել նրան: Սակայն ուժս չէր պատում նրան բարձ-
ñ³óÝ»É: §Æ±Ýã Ù³ñ¹ÇÏ »ù,-·áé³óÇ,-û·Ý»ó»ùª Ù³ñ¹¿ Ù»é-
նում»: Ոչ մի արձագանք. բոլորը շտապում էին: Միայն մի
»ñÇï³ë³ñ¹ û·Ý»ó ÇÝÓ, »õ Ù»Ýù ÙÇ³ëÇÝ ³Û¹ ÏÝáçÁ Ñ³ëó-
ñÇÝù Ùáï³Ï³ ¹»Õ³ïáõÝÁ: ²ÛÝï»Õ ³é³çÇÝ û·ÝáõÃÛáõÝ
óáõÛó ïí»óÇÝ, §Þï³å û·ÝáõÃÛáõÝ¦ Ï³Ýã»óÇÝ: ºë ï»ë³,
Ã» ÇÝãå»ë¿ñ ³Û¹ ÏÇÝÁ Ý³ÛáõÙ í³×³é³ë»Õ³ÝÇÝ ¹ñí³Í

ÃËí³ÍùÇÝ »õ Ñ³ëÏ³ó³. Ý³ëáí³Í¿: öáñÓ»óÇ ³ÏÝ³ñÏ»É
¹»Õ³ï³Ý ³ßË³ïáÕÇÝ, áñ ÃËí³ÍùÁ ï³Ý ³Û¹ ï³ñ»ó
կնոջը: Նույն անտարբերությունը: Նա միայն պատասխա-
Ý»ó, Ã» §Þï³å û·ÝáõÃÛáõÝÁ¦ ßáõïáí Ï·³...

ÊáõéÝ Ùïù»ñáí ·Ý³óÇ §ÈÇï»ñ³ïáõñÝ³Û³ ·³½»ï³-
յի» խմբագրություն: Իմ սեղանակիցներից մեկը Գենադի
´áã³ñáíÝ¿ñ: ²ñï³Ï³ñ· Çñ³íÇ×³ÏÝ»ñÇ, Ù³ñ¹Ï³ÛÇÝ
բարդ փոխհարաբերությունների մասին նրա հոդվածները
միշտ էլ հետաքրքրությամբ էին ընթերցվում: Զրույցի ժա-
Ù³Ý³Ï å³ïÙ»óÇ Ýñ³Ý ÇÝÓ Ñ»ïå³ï³Ñ³ÍÁ: Ü³ÙÇ³ÛÝ
áõë»ñÁ ÃáÃí»ó. §ØáëÏí³Ý Ù»Í ù³Õ³ù¿, »õ áõñÇßÇ Ñá·ëÁ
ոչ մեկի պետքը չէ»: Ես ցնցված էի նրա անտարբերությու-
ÝÇó: ºí ÙÇ³ÛÝ ï³ñÇÝ»ñ³Ýó Ñ³ëÏ³ó³, áñ ¹³ áã Ã»
մարդկային անտարբերություն էր, այլ մասնագիտական
ÇÝùÝ³å³Ñáí³·ñáõÙ: ºÃ» Éñ³·ñáÕÝ Çñ áõë»ñÇÝ í»ñóÝÇ
աշխարհի բոլոր դժբախտությունները, մարդկային բոլոր
հոգսերը, իր հարազատների ու բարեկամների, ինչպես նա-
եւ անծանոթների ու օտարների բոլոր խնդիրները, ապա մի
քանի ամսից կդառնա հոգեբուժարանի հաճախորդ, լավա-
·áõÛÝ ¹»åùáõÙª ëÃñ»ëÝ»ñ ÏáõÝ»Ý³... ÙÇÝã Ñ³çáñ¹ Í³Ûñ³-
Ñ»Õ Çñ³íÇ×³ÏÁ:

Գուցե սրբապղծություն թվա ասածս, սակայն հոգեբա-
Ý³Ï³Ý ÇÝùÝ³å³ÑáíÁ·ñáõÙÁ Éñ³·ñáÕÇÝ ëïÇåáõÙ¿ ÙÇ
ÏáÕÙ ù³ßí»É. »Ã» ¹áõù ï»ë³ËóÇÏáí, Éáõë³ÝÏ³ñã³Ï³Ý
³å³ñ³ïáí Ï³Ùå³ñ½å»ë ÝáÃ³ï»ïñÝ áõ ·ñÇãÁ Ó»éùÇÝ
Ñ³ÛïÝí»É »ù Çñ³¹³ñÓáõÃÛáõÝÝ»ñÇ í³ÛñáõÙ, ³å³ å»ïù¿
հիշեք, որ դուք առաջին հերթին հանդես եք գալիս իբրեւ տե-
Õ»ÏáõÃÛáõÝÝ»ñ Ñ³í³ùáÕ »õ ï³ñ³ÍáÕ: ºÃ» ¹áõù ³Û¹ å³-
ÑÇÝ Ó»ñ Éñ³·ñáÕ³Ï³Ý å³ñïùÁ ã»ù Ï³ï³ñáõÙ, ³å³ áã
մեկը չի խանգարում գործել իբրեւ քաղաքացի:

Եվ այսպես, լրագրողի գործունեության հոգեբանական
³é³ÝÓÝ³Ñ³ïÏáõÃÛáõÝÝ»ñÇó Ù»ÏÁ Ï³ï³ñíáÕ Çñ³¹³ñ-
ÓáõÃÛáõÝÝ»ñÇó Ù»Ïáõë³Ý³ÉÝ¿:

ԾԱՂԿԱՁԱՐԴ ԱՂՋԻԿԸ

§Ø³ñ¹áõÝ ¹ÇÙ³ íáñáõÙ »Ý Áëï Ñ³·áõëïÇ, ×³Ý³å³ñ-ÑáõÙª Áëï Ë»ÉùÇ¦,- å Ý¹áõÙ ¿ éáõë³Ï³Ý ³ë³óí³ÍùÁ: ê³-կայն հագուստը երբեմն այնքան խոսուն է լինում, որ բանը ãÇ Ñ³ëÝáõÙ ¹ñ³ ïÇñáç Ë»ÉùÇÝ: ØÇ ³Ý·³Ù, ÙÇ³óÝ»Éáí Ñ»-éáõëï³óáõÛóÁ, ï»ë³ ÙÇ ã³÷³½³Ýó ·»Õ»óÇÏ ³Õç Ï³ª ã³-փազանց բաց պարանոցին հսկայական մի վարդ: Նրա գե-ղեցիկ դեմքը հովվերգական փայլ ուներ: «Հավանաբար նո-ñ³Ó»áõÃÛ³Ý Ù³ëÇÝ Ñ³Õáñ¹áõÙ ¿¦,-Ù ï³Í»óÇ »ë: ä³ïÏ»-րացրեք իմ զարմանքը, երբ պարզվեց, որ աղջկա զրուցա-ÏÇóÁ ¹åñáóÇ ïÝûñ»Ý ¿ñ: ºë ù³ñ³ó³ »õ áã ÙÇ Ï»ñå ã¿Ç Ñ³ëÏ³ÝáõÙ, Ã» ÇÝã ¿ Ù»ÕÙÇí ³ëáõÙ ³Û¹ ³ÕçÇÏÝ áõ ÇÝã ¿ Ýñ³Ý å³ï³ëË³ÝáõÙ ïÝûñ»ÝÁ. »ë ÙÇ³ÛÝ Ùï³ÍáõÙ ¿Çª ï»ëÝ»ë, áñï»ÕÇ±ó ¿ ·Ý»É Ñ³·áõëïÁ, á±í ¿ Ýñ³ ¹ÇÙ³Ñ³ñ-¹³ñÁ, á±í ¿ í³ñë³ íÇñÁ: ²ÕçÏ³ (É»½áõë ãÇ å ï ïáõÙ Ýñ³Ý Éñ³·ñáÕ Ï³Ù Ñ³Õáñ¹³í³ñ ³Ýí³Ý»É)ª Ñ³Õáñ¹Ù³ÝÝ ³Ý-Ñ³Ù³å³ï³ëË³Ý Ï»ñå³ñÁ ï³å³É»ó Éáõñç ½ñáõÛóÁ: Ð³-Ùá½í³Í, »Ù ÝáõÛÝåÇëÇÝ ¿ñ Ñ»éáõëï³¹Çïáõ Ý»ñÇ Ù»Í Ù³-ëÇ ïå³íáñáõÃÛáõÝÁ:

Èñ³·ñáÕÇ ³ñï³ùÇÝÁ, ß³ñÅáõÓ»õÁ, Ó³ÛÝÁß³ï Ï³ñ»õ-որ գործոններ են, որոնք հոգեբանական ազդեցություն են áõÝ»ÝáõÙ ÙÇ ÏáÕÙÇó Ñ³ñó³½ñáõÛó ïíáÕÇ, ÙÛáõë ÏáÕÙÇóª Ñ»éáõëï³¹Çïáõ Ý»ñÇ Ï³Ù é³¹ÇáÉëáõÝ»ñÇ íñ³, »Ã» ËáëùÝ ¿É»Ï ïñáÝ³ÛÇÝ Éñ³ïí³ÙÇçáóÝ»ñáõÙ ³ßË³ïáÕ լրագրողներին է վերաբերում: Լավ տեսք ունենալու համար բոլորովին էլ պարտադիր չէ գեղեցկուհի լինել կամ 22մեցու-óÇã ½·»ëï Ý»ñ Ñ³·Ý»É: ¸ñ³ ³Ù»Ý³Ñ»ßï áõ áõÕÇÕ ×³Ý³-å³ñÑÁ Ñ³·áõëïÇ »õß³ñÅáõÓ»õ»ñÇ Ï³ÝáÝ³íáñáõÃÛáõÝÝ áõ Ñ³Ù»ëïáõÃÛáõÝÝ »Ý: ºÃ» Ó»ñ Ýå³ï³ÏÁ Ñ³Ý¹Çë³ï»ëÇÝ óÝó»ÉÝ ¿, »Ã» ¹áõù ÇÝã-áñ ×ã³Ý Íñ³·Çñ »ù í³ñáõÙ, ËÝ¹-ñ»Ù, Ñ³·»ù ÝáõÛÝù³Ý ×ã³Ý Ñ³·áõëïÝ»ñ: ê³Ï³ÛÝ »Ã» ½ñáõóáõÙ »ù ù³Õ³ù³Ï³Ý ·áñÍãÇ Ñ»ï »õ Éáõñç ËÝ¹ÇñÝ»ñ »ù ßáß³÷áõÙ, ³å³ Ñ³·Ýí»ù ËÇëï »õ ³é³Ýó Ñ³í³ÏÝá-ïáõÃÛ³Ý: ê³Ï³ÛÝ ËÇëï áõ ¿É»·³Ýï ÏáëïÛáõÙÁ, ÇÝãå»ë í³ñ¹Áª Ñ³Õáñ¹³í³ñáõÑáõ å³ñ³ÝáóÇÝ, ÝáõÛÝù³Ý ³Ýï»-ÕÇ ¿, »Ã» ¹áõù é»åáñï³Å »ù í³ñáõÙ, ³ë»Ýù, é³½Ù³Ï³Ý ·áñÍáÕáõÃÛáõÝÝ»ñÇ í³ÛñÇó:

ºÕ»ù Ù³ùñ³ë»ñ. Ù³ùáõñ å»ïù ¿ ÉÇÝ»Ý »õ ³ï³ÙÝ»ñÁ, »õ »ÕáõÝ·Ý»ñÁ, »õ ÏáßÇÏÝ»ñÁ: àõ áã ÙÇ ëáõñ Ñáï: Â³ÝÏ³ñ-Å»ù ýñ³ÝëÇ³Ï³Ý ûÍ³Ý»ÉÇùÁ, »Ã» ¹ñ³Ýáí ûÍí»ù áïùÇó-·ÉáõË, Ó»ñ ³É»ñ·ÇÏ ½ñáõó³ÏóÇÝ ÏËñïÝ»óÝÇ, ÇÝãå»ë Ó»ñ սիրած բաստուրմայի հոտը: Ոչ մի ալկոհոլ: Անքաղաքավա-ñáõÃÛáõÝ ¿ Ý³»õ ÍË»ÉÁ, Ã»å»ï Ù»ñ Ñ³Ûñ»Ý³Ï³Ý Ñ»éáõë-ï³ÁÝÏ»ñáõÃÛáõÝÝ»ñáõÙ »õ ÙÇ ßÇß ·ÇÝÇÝ, »õ ÍË³ËáïÁª Ñ³-Õáñ¹Ù³ÝÙ³ëÝ³ÏóÇÙ³ïÝ»ñÇ ³ñ³ÝùáõÙ, Ñ³½í³¹»å ã»Ý: Եվրոպայում, որին այդքան ձգտում ենք, դուք նման բան ã»ù ï»ëÝÇ:

Èá·³Ýù ÁÝ¹áõÝ»Éáõ Ù³ëÇÝ Ýáñ ë»ñÝ¹ÇÝ, Ï³ñÍáõÙ »Ù, ÑÇß»óÝ»É å»ïù ã¿: ´³Ûó ³Ñ³ ÙÇ å³ïÙáõÃÛáõÝ ³Û¹ Ã»Ù³-Ûáí. ï³ñÇÝ»ñ ³é³ç»ë ³ßË³ïáõÙ ¿Ç §ÎáÙëáÙáÉ»ó¦ Ã»ñ-ÃáõÙ: Խմբագրությունում նոր աշխատակից ընդունեցին՝ բարձրահասակ, բարեկազմ ու գեղեցիկ, մարզիկի արտա-քինով մի տղայի: Նրա հայտնվելուց մեկ շաբաթ անց այդ սենյակում տարիներով աշխատած բոլոր աշխատակիցնե-րը տեղափոխվեցին այլ սենյակներ: Քանի որ խմբագրու-թյունում աշխատատեղերն այնքան էլ շատ չէին, խմբագրի ï»Õ³Ï³ÉÝ ÇÝÓ ËÝ¹ñ»ó ï»Õ³÷áËí»É Ýáñ»ÏÇ ë»ÝÛ³ÏÁ: ºë Ñ³Ù³Ó³ÛÝ»óÇ: Üáñ»ÏÁ »ñÏáõ ûñ ·áñÍáõÙ³Ý ¿ñ: ºññáñ¹ ûñÁ, Ñ³ÝÓÝ³ñ³ñáõÃÛáõÝÇó í»ñ³¹³éÝ³Éáí Ï»ëûñÇó Ñ»ïá, »ë Ýñ³Ý ï»ÕáõÙ ·ï³: ê»ÝÛ³ÏáõÙ Ý»Ë³Í å³ÝñÇ Í³Ýñ հոտ էր կանգնած: Ես հարցրեցի խմբագրի տեղակալին՝ հո պատահաբար առնե՞տ չի սատկել սենյակում (մեր հին շեն-քում նման բաներ էլ էին լինում): Տեղակալը շրթունքները Í³Ù³Íé»ó áõ ³ë³ó. §ä³ñ½ ¿, áõñ»ÙÝ »ñÏïáÕÝ ¿É ãÇ û·-Ý»É¦: §Æ±Ýã »ñÏïáÕ¦,-Ñ³ñóñ»óÇ »ë: §...àñ ³ÝÑñ³Å»ßï ¿ áïù»ñÝ ³Ù»Ý ûñ ÉÍ³Ý³É: È³í, »ë Ýñ³Ý ³Ù»Ý ÇÝã ÑÇÙ³ ×³Ï³ïÇÝ Ï³ë»Ù¦: ØÇ ù³ÝÇ ñáå»Ñ»ïáÝ³ Ù»ñë»ÝÛ³ÏÇó վերադարձավ ծիծաղից կարմրած. պարզվեց՝ խմբագրի ï»Õ³Ï³ÉÇ »ñÏïáÕ-¹Çïáõ ÃÛáõÝÇó Ñ»ïáÝáñ»ÏÁáïù»ñÁ

լվանում էր, բայց... Երբ խմբագրի տեղակալը հարցրել էր. §ÆëÏ ·áõÉå³Ý»ñ¹ ³Ù»Ý ûñ ÷áËá±õÙ »ë¦, Ý³ å³ï³ëË³-Ý»É ¿ñ. §ÆëÏ ¹³ å³ñï³¹Ç±ñ¿¦:

ØÇ áõñÇß³ áã å³Ï³ë ³Ý»Ï¹áï³ÛÇÝ å³ïÙáõÃÛáõÝ ³í³·ë»ñÝ¹Ç Éñ³·ñáÕÝ»ñÁ ÙÇÝã»õ ÑÇÙ³ ¿É ÑÇßáõÙ »Ý: Î³-նանց հանրահայտ հանդեսի գլխավոր խմբագրից միշտ ËË ïáñÇ ïÑ³×Ñáï ¿ñ ·³ÉÇë: ºí ÙÇ ³Ý·³Ù, å³ïÙáõÙ »Ý, Î³ñ»Ý ¸»ÙÇñ×Û³ÝÁã¹ÇÙ³ó³í áõ ³ë³ó Çñ»Ý Ñ³ïáõÏ Ïï-ñáõÏ ïáÝáí. §¶áÝ» Ï»Ýïï ÏáÙ ·³Éáõó ³é³ç Ë³ß ÙÇ Ï»ñ¦:

ԵՂԵՔ ՄԱՐԴԱՄՈՏ, ԲԱՅՑ ՈՉ ԱՆՊԱՏԿԱՌ

â·Çï»ë ÇÝãáõ, áÙ³Ýù Ï³ñÍáõÙ »Ý, Ã» ³é³Ýó áñáß ³Ý-å³ïÏ³éáõÃÛ³Ý áõ ³Ý»ñ»ëáõÃÛ³Ý Éñ³·ñáÕ ãÇ ÉÇÝáõÙ: ìë-տահեցնում եմ, որ հենց նման լրագրողների առջեւ են աղբ-ÛáõñÝ»ñÁ ÷³ÏáõÙ ¹éÝ»ñÁ: ¸³ï»ù ÇÝùÝ»ñ¹. á±í ÏÑ³Ù³Ó³Û-ÝÇ Ñ³Ý¹Çå»É ³Ýå³ïÏ³é áõ ³Ý³ÙáÃ Ù»ÏÇ Ñ»ï, ÇÝãù³Ý ¿É í»ñçÇÝë ·ÉáõË ç³ñ¹Ç: ÜÙ³Ý Ù³ñ¹Á, É³í³·áõÛÝ ¹»åùáõÙ, կարող է հավակնել որեւէ բուլվարային թերթի սկանդալա-ÛÇÝ ÝáñáõÃÛáõÝÝ»ñÇ ëÛáõÝ³ÏáõÙ ï»Õ áõÝ»Ý³Éáõ:

Բարեկամներ ձեռք բերեք, եւ դուք միշտ կունենաք ամե-Ý³Ã³ñÙ ï»Õ»ÏáõÃÛáõÝÝ»ñÁ, ³Ù»Ý³Ñ»ï³ùñùÇñ áõ ëáõñ ëÛáõÅ»Ý»ñÁ, ³Ù»Ý³É³í ½ñáõó³ÏÇóÝ»ñÝ áõ ³Ù»Ý³É³í ï»-Õ»ñÁ Ã³ïñáÝÝ»ñáõÙ áõ Ñ³Ù»ñ·³ëñ³ÑÝ»ñáõÙ: Èñ³·ñáõ-ÃÛ³Ý ³ñ»õÙïÛ³Ý Ó»éÝ³ñÏÝ»ñÁ ï»Õ»ÏáõÃÛáõÝÝ»ñ Ñ³Ûïï ÝáÕ մարդկանց անվանում են բանավոր աղբյուրներ կամ ինչ-ýáñÙ³ïáñÝ»ñ: ò³ÝÏ³ó³Í Ï³½Ù³Ï»ñåáõÃÛáõÝáõÙ Ï³Ý Éñ³·ñáÕÇÝ ³ç³Ïó»Éáõ å³ïñ³ëï Ù³ñ¹ÇÏ: àÙ³Ýó ÙÕáõÙ ¿ Ñ»ï³ùñùñ³ëÇñáõÃÛáõÝÁ, ÙÛáõëÝ»ñÁ å³ïñ³ëï »Ý ³ç³Ï-գել ծառայության բերումով, երրորդները՝ այլ նկատառումներ ունեն: Ձեռք բերելով տեղեկատվության սեփական աղբյուրներ՝ ձգտեք բարեկամանալ նրանց հետ: Այդպիսին

է մեր հոգեկերտվածքը. վստահություն կարելի է ձեռք բերել միայն եթե ոչ բարեկամ, ապա գոնե լավ ծանոթ դառնալով: Իմ լավ բարեկամներից մեկը՝ Հայաստանում աշխատած արտասահմանցի մի բարձրաստիճան պաշտոնյա, իր հա-çáñ¹Ç Ñ³Ù³ñ å³ïñ³ëï³Í óáõóáõÙÝ»ñáõÙ ·ñ»É ¿ñ, áñ Ð³-յաստանում արդյունավետ աշխատել կարելի է բարեկամա-Ï³Ý Ï³å»ñÇ ßÝáñÑÇí: ºí Ý³ Çñ³í³óÇ ¿ñ: ´³ñ»Ï³ÙÝ»ñ ձեռք բերեք: Մի ծուլացեք՝ զանգահարեք նրանց եթե ոչ ամեն օր, ապա գոնե շաբաթը մեկ անգամ: Հարցրեք ոչ մի-³ÛÝ Í³é³ÛáÕ³Ï³Ý ÝáñáõÃÛáõÝÝ»ñÇ Ù³ëÇÝ, ³ÛÉ»õ Ñ»-տաքրքրվեք ընտանիքի անդամների առողջությամբ, առաջ-Ý»ÏÇ ³ï³ÙÑ³Ý»Éáí »õ ³ÛÉÝ: ¸³ ³½¹»óáõÃÛáõÝ ¿ áõÝ»ÝáõÙ: ºÃ» ëï³ó»É »ù Ó»½ ³ÝÑñ³Å»ßï ï»Õ»ÏáõÃÛáõÝÝ»ñÁ, ³å³ áõÝÏÝ¹ñ»ù ßí»¹³Ï³Ý Éñ³·ñáõÃÛ³Ý ³Ýí³ÝÇ Ý»ñÏ³Û³óáõ-óÇã ¾ñÇÏ üÇËÃ»ÉÇáõëÇ ËáñÑáõñ¹Ý»ñÇÝ.

- Միշտ ձգտեք, որ աղբյուրը հանդես գա բացահայտ:
- Աղբյուրի հետ հստակեցրեք տեղեկություններ ïñ³Ù³¹ñ»Éáõ å³ÛÙ³ÝÝ»ñÁ:
- Երբեք մի բացահայտեք աղբյուրները:
- Տեղեկատվության աղբյուրների նկատմամբ ունեցեք քննադատական վերաբերմունք

ՄԻ ԱՆՑԵՔ ՉԱՓԸ

Èñ³·ñáÕÁ Ñ³×³Ë ¿ Çñ ÝÛáõÃ»ñÇ Ñ»ñáëÝ»ñÇ Ñ»ï Ù»Ý-մենակ մնում: Սկորսեզեի բազմաթիվ կանանցից մեկը՝ Ջու-ÉÇ³ Î³Ù»ñáÝÁ, å³ïÙáõÙ ¿, áñ ³é³çÇÝ ³Ý·³Ù Ñ³ñó³½-ñáõÛóÇ Ñ³Ù³ñ ³Ûó»É»Éáí ÝßÝ³Ý³íáñ é»ÅÇëáñÇÝ, ãÝÏ³ï»ó ¿É, Ã» ÇÝãå»ë ûñÁ »ñ»ÏáÛ³ó³í: ÀÝ¹ áñáõÙ, ï³ÝÁ Ý³»õ êÏáñë»½»Ç Ñ»ñÃ³Ï³Ý ÁÝÏ»ñáõÑÇÝ ¿ñ, áñÇÝ æáõÉÇ³Ý ëÏ½-բում սպասուհու տեղ էր դրել, որովհետեւ տանտերը նրա Ñ»ï ÏáåÇï ¿ñ í³ñíáõÙ: ÜÛáõÃÇ Ñ»ñáëÇ Ñ»ï ³ÝóÏ³óñ³Í երեկոն ավարտվեց ամուսնությամբ, որը, ինչպես եւ Սկոր-

սեզեի նախկին եւ հետագա բոլոր ամուսնությունները, Ï³ñ× ï»õ»óª ÁÝ¹³Ù»ÝÁ ãáñë ï³ñÇ:

ä³ï³ñ³ëï í»Éáí Ñ³ñó³½ñáõÛóÇª ÙÇ É³ñí»ù, ³ë»ë Ó»ñ ÏÛ³ÝùÇ ³é³çÇÝ Å³Ù³¹ñáõÃÛ³ÝÝ»ù ·ÝáõÙ, Ëáõë³÷»ù í³é ¹ÇÙ³Ñ³ñ¹³ñáõÙÇó: Ò»ñ ï»ëùáí Ï³ñáÕ»ù ³Ï³Ù³ (Ï³Ù¿É գիտակցաբար) անծանոթ մարդուն դրդել ոչ միայն հաճոյա-ËáëáõÃÛáõÝÝ»ñÇ, ³ÛÉ»õ ³í»ÉÇ ×³Ýñ³ ÏßÇé ³ÏÝÏ³ÉÇùÝ»ñÇ: ²é³í»É »õë, áñ Ýß³Ý³íáñ Ù³ñ¹ÇÏ ï³é³åáõÙ »Ý ë»÷³-կան անձի հմայչության բարդույթով եւ պատրաստ են նվաճել առաջին պատահածին: Մի տրվեք ինքնախաբկանքի. ¹áõù áã ³é³çÇÝÝ »ù, áã ¿É í»ñçÇÝÁ. Ó»ñ ËÝ¹ÇñÁ áã Ã» Ïñքեր, այլ ձեզ հետ, հետեւաբար եւ՝ ընթերցողի հետ զրուցեÉáõ, ³ñï³ëáíáñ Ùï ù»ñ »õ ·³Õ³÷³ñÝ»ñ Ñ³Ûï Ý»Éáõ ó³Ý-ÏáõÃÛáõÝ ³ñÃÝ³óÝ»ÉÝ ¿, ÇÝãÇÝ ¿É å»ï ù ¿ Ó·ï»ù ÑÝ³ñ³-ÙÇï Ñ³ñóáõÙÝ»ñáí:

ºÃ» ³é³çÇÝ Ñ³Ý¹ÇåÙ³Ý Ñ³Ù³ñ Ó»½ ëñ×³ñ³Ý Ï³Ù é»ëï áñ³Ý »Ý Ññ³íÇñ»É, ÙÇ Ùï³Í»ù, Ã» ó³ÝÏ³ÝáõÙ »Ý կաշառել: Դա սովորական բան է՝ ընդունված ամբողջ աշ-Ë³ñÑáõÙ, ¹³ ·áñÍÝ³Ï³Ý ×³ß ¿: ê³Ï³ÛÝ »Ã» Ó»ñ ÑÛáõñÇ Ñ»ï Ýëï»É »ù ÙÇÝã»õ áõß »ñ»Ïá, »õ Ý³ ³ñ¹»Ý Ó»éù»ñÇÝ ³½³ïáõÃÛáõÝ¿ï³ÉÇëª ÷áñÓ»Éáí ·ñÏ»É Ó»½, å³ñï³¹Çñã¿ ³ÝÙÇç³å»ë ³åï³Ï Ñ³ëóÝ»É: ¸áõù Ï³ñáÕ »ù ÙÇ³Ý·³-մայն հանգիստ մի կողմ տանել նրա ձեռքն ու բացատրել, որ ýÉÇñ ïÁ Ó»ñ Í³é³ÛáÕ³Ï³Ý å³ñï³Ï³ÝáõÃÛáõÝÝ»ñÇ Ù»ç ãÇ մտնում: Կարող եք անգամ բացահայտ ասել, որ պատրաստ »ù Ññ³Å³ñí»É ÝÛáõÃÁ Ññ³å³ñ³Ï»Éáõó: ê³Ï³ÛÝ, ÁÝ¹ëÙÇÝ, ինքնաքննադատաբար նայեք երեւույթին, մտածեք, արդյոք ինքնե՞րդ չեք ձեր վարքով նրան մղել նման վերաբերմունքի, ã¿± áñ ½ñáõÛóÁ í³Õáõó ³í³ñï í»É¿, ë³Ï³ÛÝ ¹áõù ¹»é ã»ù ¿É պատրաստվում հեռանալ: Անմիջական եղեք, բնական, սա-Ï³ÛÝ å³Ñå³Ý»ù ã³÷Á, ³Ý·³Ù »Ã» ½ñáõó³ÏóÇ Ñ»ï ընկերական հարաբերություններ ունեք:

Ð³ÛÏ³Ï³Ý Ñ»éáõëï³ï»ëáõÃÛ³Ý Ñ³Õáñ¹³í³ñáõÑÇÝ»-ñÇó Ù»ÏÁ, ÑÛáõñÁÝÏ³É»ÉáíÝß³Ý³íáñ ³ÝÓ³Ýó, ³ÛÝå»ëßáÕáÙ¿Åå ïáõÙ, ë»Ã»õ»ÃáõÙ ³ãù»ñáí, Ëáëáõù ù³Õóñ-Ù»Õóñ Ó³ÛÝáí, ³ë»ë Ýå³ï³ÏÁ áã Ã» ½ñáõó³ÏóÇÝ Ñ³Ý¹Çë³ï»-սի համար խոսեցնելն է, այլ իր համար «բոյ-ֆրենդ» «կպցÝ»ÉÁ¦: àñáß ÑÛáõñ»ñ ¹ñ³ÝÇó É³í »Ý ½·áõÙ »õ ëÏëáõÙ »Ý Ëáëïáí³Ý»É, áñ ëÇñ³Ñ³ñí³Í »Ý ³Û¹ Ñ³Õáñ¹³í³ñáõ-ÑáõÝ ³ñ¹»Ý ùë³Ý ï³ñÇ... ¸³ Ñ³×»ÉÇ ¿, ·áõó», ë³Ï³ÛÝ Ñ»-éáõëï³¹Çïáõ Ù»±ÕùÁ áñÝ ¿, áñ ëïÇåí³Í ¿ ¹Çï»É áõ áõÝÏÝ¹ñ»É... Ð³Ý¹Çë³ï»ëÇÝ ï»Õ»ÏáõÃÛáõÝÝ»ñ »Ý Ñ³ñÏ³-íáñ »õ áã Ã» ÑáñÃ³ÛÇÝ Ññ×í³Ýù, áñÁ Ï³ñ»ÉÇ ¿ñ³ñï³Ñ³Û-ï»É Ñ³Õáñ¹áõÙÇó ³é³çÏ³Ù Ñ»ïá:

Êáõë³÷»ù ßáÕáÙ áõ Ñáõ½³Ã³Ã³Ë ½ñáõÛóÝ»ñÇó: ØÇ í³Ë»ó»ù ÏÝ×éáï Ñ³ñó»ñ ï³Éáõó: Ð»éáõëï³ï»ë³ÛÇÝ ÙÇ Ñ³Õáñ¹áõÙ Ï³ñª Ù»ñ ù³Õ³ù³Ï³Ý ·áñÍÇãÝ»ñÇ Ï³Ý³Ûù, ËáÑ³Ýáó³ÛÇÝ ë»Õ³ÝÇ ³éç»õ, Ñ»ñÃ³Ï³Ý ³Õó³ÝÁ å³ï-ռաստելով, դիֆերամբներ էին երգում իրենց ամուսինների Ñ³ëó»ÇÝª Ó³ÛÝ³Ïó»Éáí Ñ³Õáñ¹³í³ñáõÑáõÝ. ³Ë ÇÝã É³íÝ ¿ÇÝ Ýñ³Ýó ³ÙáõëÇÝÝ»ñÁ, ÙÇ³Ï Ã»ñáõÃÛáõÝÁ Ýñ³Ýó ã³÷³-qանց բարությունն է: Իսկ եթե, Աստված չանի, իրենց միջեւ §ë»õ Ï³ïáõ ³ÝóÝÇ¦, ³å³ÁÝï³Ý»Ï³Ý ³Ý¹áññÁ ·Ý³Ñ³-ïáÕ ÏÇÝÁ å³ñ½³å»ë ëáõñ× ÏÙ³ïáõóÇ Ýñ³Ý, »õ ³Ù»Ý ÇÝã ÏË³Õ³ÕíÇ: à±õÙ »Ý å»ïù ÁÝï³Ý»Ï³Ý Ñáí í»ñ·áõÃÛ³Ý ÝÙ³Ý ÉÕá½í³Í ï»ë³ñ³ÝÝ»ñÁ: ²ñ¹Ûá±ù Ñ»éáõëï³¹Çïá-ÕÇÝ, áñÁ É³í ·Çï Ç, áñ ³Û¹ §Ç¹»³É³Ï³Ý¦ ³ÙáõëÇÝÁ ç³Ñ»É ëÇñáõÑÇ áõÝÇ, ÇëÏ ÙÛáõë §Ç¹»³É³Ï³ÝÁ¦ ·Çß»ñÝ»ñ ¿ Éáõë³óÝáõÙ Ë³Õ³ïÝ»ñáõÙ: ºÃ» Ñ³Õáñ¹³í³ñÁ, ÇÝãå»ë »õ Ñ»éáõëï³¹Çïáõá, Éë»É ¿ ÝÙ³Ý ï»Õ»ÏáõÃÛáõÝÝ»ñ, ³å³å»ïù ¿ ÷áñÓÇ Ñ³ñóÝ»É.

- ÆëÏ Ç±Ýã Ë³Õ»ñ ¿ ëÇñáõÙ Ó»ñ ³ÙáõëÇÝÁ:
- ÎÝ»ñ»±ù ³ÙáõëÝáõ ¹³í³×³ÝáõÃÛáõÝÁ. ³Û¹ ¹»åùá±õÙ ¿É ÙÇ ·³í³Ã ëáõñ×Á ÏÉáõÍÇ ÁÝï³Ý»Ï³Ý ËÝ¹ÇñÝ»ñÁ:

Êáõë³÷»ù ½ñáõó»É ³ÛÝåÇëÇ å³ï³Ñ³Ï³ÝÙ³ñ¹Ï³Ýó Ñ»ï, áíù»ñ ù³Õ³ù³Ï³ÝáõÃÛáõÝ, ³ñí»ëï, ·ñ³Ï³ÝáõÃÛáõÝ »Ý Ã³÷³Ýó»É Ï³ëÏ³Í»ÉÇ ×³Ý³å³ñÑÝ»ñáí: ºÃ», ³ÛëáõÑ³Ý¹»ñÓ, Ñ³ñÏ ¿ ÉÇÝáõÙ ·áñÍ áõÝ»Ý³É ÝÙ³Ý Ù³ñ¹Ï³Ýó Ñ»ï, ³í»ÉÇ É³í ¿ û·ï³·áñÍ»É §³é×³Ï³ïáõÙ¦ Ñ³ñó³½-ñáõÛóÇ Ó»õÁ: ²ÛëÇÝùÝ, Ï³ñáÕ »ù ³ÛÝåÇëÇ Ñ³ñó»ñ ï³É,

áñáÝù ÏùáÕ³½»ñÍ»Ý Ó»ñ ÑÛáõñÇ ïÑ³× ³ñ³ñùÝ»ñÁ: ÜÙ³Ý Ñ³ñó³½ñáõÛóÇó ³é³ç³Ý Ë³å»ë ã»Ý ³é³ç³ñÏáõÙ Í³Ýá-Ã³Ý³É Ñ³ñó»ñÇÝ, ÷áñÓÝ³Ï³Ý ï»ë³·ñáõÃÛáõÝ ã»Ý Ï³-ï³ñáõÙ: ÜÙ³Ý ½ñáõÛóÇ ï»ÙåÁ Ñ³ñÓ³ÏáÕ³Ï³Ý ¿, ¹ÇÝ³-ÙÇÏ, áñå»ë½Ç ½ñáõó³ÏÇóÁ ãÑ³ëóÝÇ Ñ³í³ù»É ÇÝùÝ Çñ»Ý: ò³ÝÏ³ÉÇ ¿ ½ñáõÛóÁ ëÏë»É ã»½áù Ñ³ñóÇó, ³å³ ³ÝóÝ»É Ñ³ñÓ³ÏÙ³Ý: ò³íáù, Ù»ñ Ñ»éáõë ï³ï»ëáõÃÛáõÝÝ»ñáõÙ ÝÙ³Ý Ñ³ñó³½ñáõÛóÝ»ñÁ áã Ã» Ñ³½í³¹»å »Ý, ³ÛÉ ÁÝ¹Ñ³Ý-ñ³å»ë ã»Ý ÉÇÝáõÙ: Ø»½³ÝáõÙ ÁÝ¹áõÝí³Í ¿ í³ñ»É ÙÇ³ÛÝ §ÏáÙåÉ»Ù»Ý ï³ñ¦ ½ñáõÛóÝ»ñ, É³í³·áõÛÝ ¹»åùáõÙª ÑÕÏí³Í հեռուստաբանավեճեր: Սովորաբար «առճակատում» հարó³½ñáõÛóÁ í³ñáõÙ »Ý áõÕÇÕ »Ã»ñáí, ³Û¹ å³ï×³éáí ³Ù»-Ý³ëáõñ »õ ¹Åí³ñ³Ù³ñë Ñ³ñóÁ, ó³ÝÏ³ÉÇ ¿, ÃáÕÝ»É í»ñ-ջում: Եթե դուք այն տաք սկզբում, զրուցակիցը կարող է å³ñ½³å»ë Ñ»é³Ý³É ï³Õ³í³ñÇó:

Ð³ñó»ñÁ Ï³ñáÕ »Ý ³é³í»É³·áõÛÝë ³ÝáÕáù ÉÇÝ»É, ë³-Ï³ÛÝ ¹ñ³Ýù å»ïù¿ ï³É áã Ã» ³·ñ»ëÇí ïáÝáí, ³ÛÉ Ñ³Ý-·Çë ï áõ Ù»ÕÙ Ó³ÛÝáí.

- Ð³×³±Ë »ù ã³ñ³ß³ÑáõÙ å³ßï áÝ³Ï³Ý ¹ÇñùÁ:
- ¸áõù ³Ûó»Éá±õÙ »ù ½í³ñ×³ÝùÇ í³Ûñ»ñ:
- à±í ¿ Ó»½ áõÕ»ÏóáõÙ ³Û¹åÇëÇ ³Ûó»ÉáõÃÛáõÝÝ»ñÇ Å³-Ù³Ý³Ï:
- Ձեր տղան շրջապատում պրոբլեմնե՞ր է ունեցել:

Ü»ÕÝ ÁÝÏ³Í ½ñáõó³ÏÇóÁ Ï³ñáÕ ¿ ¹ÇÙ»É §â»ù»ñÇ¦ Ù»-թողին: Այս մեթոդի մասին մեջբերենք ըստ նույն Էրիկ Ֆիխ-Ã»ÉÇáõëÇ ·ñùÇ.

§²Ûë Ù»Ãá¹Ý ³é³çÇÝ ³Ý·³Ù ÏÇñ³é»É ¿ èÇã³ñ¹ ÜÇù-ëáÝÁª 1952 Ãí³Ï³ÝÇ Ý³ËÁÝïñ³Ï³Ý ³ñß³íÇ Å³Ù³Ý³Ï: Ð»Ýó ³Û¹ Å³Ù³Ý³Ï ¿ñ ë»Ý³ïáñ ÜÇùëáÝÁ ³é³ç³¹ñí»É իբրեւ ԱՄՆ-ի փոխնախագահի թեկնածու: Նիքսոնին մե-Õ³¹ñáõÙ ¿ÇÝ, Ã» Ï³ß³éùÝ»ñ ¿ í»ñóñ»É Ý³ËÁÝïñ³Ï³Ý ³ñß³íÇ Å³Ù³Ý³Ï: ²Ù»Ý ÏáÕÙÇó Çñ»Ý áõÕÕí³Í Ñ³ñÓ³-ÏáõÙÝ»ñÇó å³ßï å³Ýí»Éáõ Ñ³Ù³ñ ÜÇùëáÝÁ áñáß»ó Ñ³Ý-¹»ë ·³É×³éáí, áñÁ ù³Õ³ù³Ï³Ý å³Ûù³ñÇ áÕç å³ï Ùáõ-

ÃÛ³Ý ÁÝÃ³óùáõÙ ³é³çÇÝ ³Ý·³Ù Ñ»é³ñÓ³ÏíáõÙ ¿ñ áõÕÇÕ »Ã»ñáí: ÜÇùëáÝÁ, íßï³Ñ³ñ¹»ÙùáíÇñ Ñ³Û³óùÁ Ñ³é»Éáí áõÕÇÕ ËóÇÏÇÝ, Ñ³Ûï³ñ³ñ»ó, Ã» å³ïñ³ëï¿ ³Ù»ñÇÏÛ³Ý ÅáÕáíñ¹ÇÝ Ñ³ßí»ïíáõÃÛáõÝ ï³ÉÇñí³ëï³Ï³Í»õû·ï³-·áñÍ³Í Ûáõñ³ù³ÝãÛáõñ ó»ÝÃÇ Ñ³Ù³ñ: Æñ Ë»Õ× ÏÇÝÁ ÑÝ³-ñ³íáñáõÃÛáõÝ ãáõÝ»ñ çñ³ùÇëÇ ÙáñÃáõó Ùáõßï³Ï ·Ý»Éáõ »õ ստիպված էր բավարարվել «պատվարժան հանրապետա-կանի վերարկուով»: Այդ ամբողջ պատմությունը, պնդում էր Նիքսոնը, չարամիտ լիբերալների անվերջ հարձակում-Ý»ñÇ Ñ»ï»õ³Ýù ¿: Ì»ñçÇÝÝ»ñë ³ÛÝù³Ý Ñ»éáõ »Ý ·Ý³ó»É, áñ Çñ»Ý Ù»Õ³¹ñ»É »Ý, Ã» Ýí»ñ (³ë»É¿, Ã»ª Ï³ß³éù) ¿ëï³-ó»É â»ù»ñ ³ÝáõÝáí ÏáÏ»ñ-ëå³ÝÇ»É ó»ÕÇ ßáõÝ:

- êï³ÛÝ Ýñ³Ýù ÃáÕ ³ë»Ý ÇÝã Ë»ÉùÝ»ñÇÝ ÷ãÇ, ÙÇ»õÝáõÛÝ ¿ª Ù»Ýù ßáõÝÁ Ù»½ »Ýù ÃáÕÝ»Éáõ, -Ñ³Ý¹Çë³íáñ Ñ³Ûï³ñ³ñ»ó ÜÇùëáÝÁ »õ ß³Ñ»ó Ñ»éáõëï³¹Çï áÕÝ»ñÇ Ñ³Ù³Ïñ³ÝùÁª ËóÇÏÇ ³éç»õÝ»ñÏ³Û³Ý³Éáí ëÇñáÕ ³ÙáõëÝáõ »õ Ï»Ý¹³ÝÇÝ»-րի բարեկամի կերպարով»:

Ø»ñ ù³Õ³ù³Ï³Ý ·áñÍÇãÝ»ñÁ Ñ³×³Ë »Ý û·ïíáõÙ «Չեքերի» մեթոդից, երբ նրանց տրվում են կոշտ կամ մեր-Ï³óÝáÕ Ñ³ñó»ñ: Æ±Ýã ³Ý»É ÝÙ³Ý ¹»åù»ñáõÙ: ²Ù»ÝÇó ×Çß-ïÁ ÏÉÇÝÇ ã»ÝÃ³ñÏí»É ë³¹ñ³ÝùÇÝ »õ Ï ïñáõÏ ÷áË»É ½ñáõÛ-óÇ ÁÝÃ³óùÁª ÷áñÓ»Éáí Ýáñ Ñ³ñóáí ³å³óáõó»É å³ï³ë-խանի կեղծ լինելը: Բարեհամբույր տոնով կարող եք ջար-¹áõ÷ßáõñ ³Ý»É ³ÝÙ»Õ ï»ÕÁ Ù»Õ³¹ñíáÕÇ Ýñ³ Ï»ñå³ñÁ, ÇëÏ ×ßïáÕ Ñ³ñóÁ Ïû·ÝÇ Ëáõë³÷»É Ýñ³ ÏáÕÙÇó ïñí»ÉÇù í»ñ³ó³Ï³Ý å³ï³ëË³ÝÇó: Èñ³·ñáÕÇ ³·ñ»ëÇíáõÃÛáõÝÁ ÁÝÃ»ñóáÕÇ Ï³Ùáõ ÏÝ¹ñÇ Ùáï Ï³ñáÕ ¿ ÙÇ³ÛÝ Ñ³Ï³Ïñ³Ýù ³é³ç³óÝ»É: ÆëÏ Ñ³Ý·Çëï ïáÝáí Ñ³ñó»ñÁ, ÇÝãå»ë Ý³»õ íëï³ÑáõÃÛáõÝÁ, áñ ¹áõù ïÇñ³å»ïáõÙ »ù ÝÛáõÃÇÝ »õ ³í»-ÉÇÝ ·Çï»ù, ù³Ý Ñ³ñóÝáõÙ »ù, Ù»ñÏ³å³ñ³Ýáó Ù»Õ³¹-ñ³ÝùÝ»ñÇó ³í»ÉÇ ³ñ¹ÛáõÝ³í»ï »Ý ÉÇÝáõÙ:

§â»ù»ñÇ¦ Ù»Ãá¹Á Ñ³×³Ë ¿ û·ï³·áñÍíáõÙ Ù³ÙáõÉÇ աուլիսների ժամանակ, երբ լրագրողներն իրար ընդհա-ï»Éáí Ñ³ñó»ñ»Ý ï³ÉÇë: Æ¹»å, Ù³ÙáõÉÇ ³ëáõÉÇëÝ»ñÇ Å³-մանակ բոլոր լրագրողները չէ, որ իրենց հարցերի պատաս-Ë³ÝÝ»ñÁ ëï³ÝáõÙ »Ý, ³í»ÉÇÝª ¹Åí³ñ³ÝáõÙ »Ý áñë³É

Ñ³ñó ï³Éáõ å³ÑÁ: ¸ñ³ Ñ³Ù³ñ Ï³ñ»ÉÇ ¿ ÙÇ ù³ÝÇ ÑÝ³ñù-Ý»ñ û·ï³·áñÍ»É: ºÃ» ¹áõù ½ñáõó³ ÏÇóÝ»ñÇÝ Ùáï »ù Ýë-ï³Í»õ ·Çï»ù, Ã» ÏáÝÏñ»ï áõÙ »ù áõ½áõÙ áõÕÕ»É Ó»ñ Ñ³ñ-óÁ, å³ñ½å»ë áñë³ó»ù Ýñ³ Ñ³Ù³óùÁ »õ ·ÉËáí Ï³Ù Ó»é-ùáí Ýß³Ý ³ñ»ù. Ý³ ÇÝùÁ Ó»½ ÏËÝ¹ñÇ Ñ³ñó ï³É: ØÛáõë hնարքը, որ պայթող ռումբի տպավորություն է ունենում հե-ï»õÙ³ÉÝ ¿. »Ã» Ù³ÙáõÉÇ ³ëáõÉÇëÇ Å³Ù³Ý³Ï ÙÇ ³ÏÝÃ³ñÃ լռություն է տիրում, արագ ոտքի կանգնեք եւ բարձր ձայնով ÑÝã»óñ»ù Ó»ñ Ñ³ñóÁ:

ՈՉ ԲՈԼՈՐՆ ԵՆ ՍԻՐՈՒՄ ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ ՏԱԼ

Ոչ բոլորն են սիրում հարցազրույց տալ: Եվ հաճախ հարկ է գտնել զրուցակցին խոսեցնելու հնարը: Երբեմն ÝÙ³Ý ÑÝ³ñ Ï³ñáÕ ¿ ÉÇÝ»É ³Ý·³Ù... ÉéáõÃÛáõÝÁ: ²É³Ý èá-զենթալն իր «Կինո եւ տեսաֆիլմերի ստեղծումն իբրեւ հրապուրիչ բիզնես» գրքում (այն ԱՄՆ-ի եւ Մեծ Բրիտանի-այի համալսարանների բազային ձեռնարկ է դարձել) բե-ñáõÙ ¿ ÙÇ ù³ÝÇ ÑÝ³ñùÝ»ñ, áñáÝù Ï³ñáÕ ¿ û·ï³·áñÍ»É ÉñÃ³·ñáÕÁ ÝÏ³ñ³Ñ³ÝáõÙÝ»ñÇ Å³Ù³Ý³Ï: ²ñ¹ÛáõÝ³í»ï »õ ³½¹»óÇÏ ÑÝ³ñùÝ»ñÇó Ù»ÏÁ Ý³ Ñ³Ù³ñáõÙ ¿ ÉéáõÃÛáõÝÁ: ¸ñ³ÝÇó ß³ï ¿ û·ïíáõÙ ³Ý·ÉÇ³óÇ è»ùë ´ÉÛáõÙßÃ»ÛÝÁ, áí բանտային կյանքի մասին ֆիլմեր է նկարահանում: Նա ստիպում է մարդասպաններին, բանդիտներին պատմել ցն-óáÕ å³ïÙáõÃÛáõÝÝ»ñ, ÁÝ¹ëÙÇÝª ÇÝùÁ áã ÙÇ Ñ³ñó ãÇ ï³ÉÇë: Èéáõù ¿ Ý³»õ ³Ù»ñÇÏáõÑÇ ø»ÛÃ ¸»õÇëÁ, Ëáëáõù »Ý Ýñ³ Ñ»-ñáëÝ»ñÁ, »õ í»ñçÇÝÝ»ñÇë ½ñáõÛóÝ»ñÁ ÝÙ³Ý »Ý Ù»Ý³ Ëáëáõ-ÃÛ³Ý: ØÇ í³Ë»ó»ù ëï í»ñáõÙ Ñ³ÛïÝí»Éáõó, ·ÉË³íáñÁ զրուցակցին բացվելու հնարավորություն տալն է:

Տեսախցիկի առջեւ մարդիկ տարբեր կերպ են իրենց պահում: Ոմանք կաշկանդված են, անբնական, ոմանք անսպասելի հատկություններ են բացահայտում, եւ եթե ³Ûë ¹»åùáõÙ ½ñáõó³ ÏóÇ ËáëùÁ ß»ÕíáõÙ ¿ Ó»ñ Ý³Ë³ï»-ë³Í ëó»Ý³ñÇó, áãÇÝã, ½³ñ·³óñ»ù ³Û¹ Ýáñ Ã»Ù³Ý, ÑÁÝ-Ã³óë ¹áõù ¿É Ñ³ñÙ³ñí»ù ¹ñ³Ý, ·ÉË³íáñÝ ¿, áñ Ñ»éáõë-ï³¹Çï áÕÇ Ï³Ù áõÝÏÝ¹ñÇ Ñ³Ù³ñ Ñ»ï³ùñùÇñ Ñ³Õáñ¹áõÙ ստացվի: Սովորաբար հետաքրքիր զրուցակիցների պարա-·³ÛáõÙ Ñ»Ýó ³Û¹å»ë ¿É ëï³óíáõÙ ¿: ºí ÇÝã Ñ³ñó³½ñáõÛó ¿É í³ñ»ù, í»ñçáõÙ ³Ýå³ÛÙ³Ý Ñ³ñóñ»ù ½ñáõó³ ÏóÇÝ, Ã» ինչ-որ բան, արդյոք, չմնա՞ց կադրից դուրս, կա՞ այնպիսի Ñ³ñó, áñ Ý³ Ïó³ÝÏ³Ý³ñ ï³ÛÇÝ Çñ»Ý: ºÃ» Ñ³ñó³½ñáõÛóÁ ï»ë³ Ï³Ù Ó³ÛÝ³·ñíáõÙ ¿, ë³Ï³ÛÝ Ó»½ ÃíáõÙ ¿, Ã» ÇÝã-áñ Ñ³ñóÇ å³ï³ëË³Ý ³ÝÑ»ï³ùñùÇñ áõ Ó³ÝÓñ³ÉÇ ëï³ó-վեց, նորից տվեք հարցը այլ ձեւակերպմամբ, ավելի հե-ï³ùñùÇñ å³ï³ëË³ÝÇ ÙÕ»ù ½ñáõó³ ÏóÇÝ: ØÇ í³Ë»ó»ù ÏñÏÝûñÇÝ³ÏÝ»ñÇó:

àñáß Ù³ñ¹ÇÏ, Ó³ÛÝ³·ñÇãÁ ï»ëÝ»Éáí, ëÏëáõÙ »Ý ×³-å³Õ É»½íáí Ëáë»É: ØÇß ï Ó»½ Ñ»ï ·ñÇã áõ ÝáÃ³ï»ï ñ áõ-Ý»ó»ù, ³ë»ù ½ñáõó³ ÏóÇÝ, áñ Ó³ÛÝ³·ñÇãÁ ÙÇ³ÛÝ ³å³Ñá-í³·ñáõÃÛ³Ý Ñ³Ù³ñ ¿, áñ ¹áõù ·ñÇ »ù ³éÝáõÙ Ýñ³ Ùï ù»-րը, եթե ինչ-որ բան չեք հասցրել գրի առնել, նորից հարց-ñ»ù »õ Ï ï»ëÝ»ù, Ã» ÇÝãå»ë Ó»ñ ½ñáõó³ ÏóÇ É³ñí³ ÍáõÃÛáõ-նը կթուլանա եւ նա կսկսի բնական խոսել: Սակայն սա չի նշանակում, թե նա պետք է ձեզ թելադրի ամեն մի բառը. ëáíáñ»ù Ñ³Ù³éáï³·ñ»É, ÑáñÇÝ»ù Ñ³Ù³éáï³·ñáõÃÛ³Ý ë»÷³Ï³Ý Ñ³Ù³Ï³ñ·, »Ã» ëÕ³·ñáõÃÛ³ÝÁ ã»ù ïÇñ³å»-ïáõÙ:

Տվեք ուղիղ եւ պարզ, բայց ոչ պարզունակ հարցեր:

Êáõë³÷»ù ³ÛÝåÇëÇ Ñ³ñó»ñÇó, áñáÝó Ï³ñ»ÉÇ ¿ ï³É ÙÇ³Ýß³Ý³Ï §³Ûá¦ Ï³Ù §áã¦ å³ï³ëË³ÝÝ»ñ:

²ßË³ï»ù Ëáõë³÷»É »ÝÃ³¹ñ³Ï³Ý Ñ³ñó»ñÇó. §ÆëÏ Ç±Ýã Ï³Ý»Çù ¹áõù, »Ã»...¦: â¿± áñ ¹Åí³ñ¿ ³ë»É, Ã» ÇÝãå»ë Ïí³ñíÇ Ù³ñ¹Á ¹»é»õë ï»ÕÇ ãáõÝ»ó³Í Çñ³íÇ×³ÏáõÙ:

Êáõë³÷»ù Ý³»õ §¸áõù Ï³ñá±Õ »ù »ñ³ßË³íáñ»É ³Ûë կամ այն բանը» հարցից: Չէ՞ որ ասված է. «Մարդը որոշում ¿, ²ëï í³Í ïÝûñÇÝáõÙ¦:

´»ñ»Ýù ³ÛÝ §³ñ·»Éí³Í¦ Ñ³ñó»ñÇ ó³ÝÏÁ, áñ Ï³½Ù»É ¿ Ï³Ý³¹³óÇ æáÝ ê³íáïëÏÇÝª ³Ýí³Ý»Éáí ¹ñ³Ýù Ñ³ñó³½-ñáõÛó í³ñáÕ Éñ³·ñáÕÇ ï³ëÁ §Ù³Ñ³óáõ Ù»Õù»ñ¦.

ØÇ³Ý³ß³Ý³Ï å³ï³ëË³ÝÝ»ñ (§³Ûá¦, §áã¦)
»ÝÃ³¹ñáÕ Ñ³ñó»ñ
Ð³ñó³Ï³ÝÇ ÷áË³ñ»Ý Ñ³ëï³ï³Ï³Ý Ý³Ë³¹³ëáõ-
ÃÛáõÝ
Ð³Ù³ï»Õ »ñÏáõ Ñ³ñó
Ծանրաբեռնված հարցեր
ä³ï³ëË³ÝÁ ÑáõßáÕ Ñ³ñó»ñ
Հարցի մեջ մեկնաբանությունների եւ սեփական
·Ý³Ñ³ï³Ï³ÝÝ»ñÇ ³éÏ³ÛáõÃÛáõÝ
Ð³ñóÇ Ù»ç »ÝÃ³¹ñáõÃÛáõÝÝ»ñÇ »õ Ñ»ñÛáõñ³ÝùÝ»ñÇ
³éÏ³ÛáõÃÛáõÝ
Ð³ñóÇ Ù»ç åÇï³ÏÝ»ñÇ ³éÏ³ÛáõÃÛáõÝ
Ð³ñóÇ Ù»ç ã³÷³½³ÝóáõÃÛáõÝÝ»ñÇ ³éÏ³ÛáõÃÛáõÝ
Դժվար ըմբռնելի հարցեր

Յուրաքանչյուր հարց պետք է վերաբերի խնդրի միայն մի կողմին: Երբ մեկ հարցը երկու հարց է պարունակում, å³ï³ëË³ÝáÕÁ Ï³ñáÕ ¿ Ëáõë³÷»É¹ñ³ÝóÇó Ù»ÏÇóª ³Ý-
հարմարից եւ պատասխանել միայն մեկին: Նման բաներ Ñ³×³Ë »Ý ÉÇÝáõÙ Ñ³ï Ï³å»ë Ù³ÙáõÉÇ ³ëáõÉÇëÝ»ñÇ Å³-
Ù³Ý³Ï:
Þ³ï Ñ³×³Ë ³Ù»Ý³Ñ»ï³ùñùÇñ å³ï³ëË³ÝÝ»ñÁ
Ï³ñ»ÉÇ ¿ëï³Ý³Éª ï³Éáí å³ñ½³·áõÛÝ Ñ³ñó»ñ.

- Æ±Ýã »ù ½·áõÙ:
- Æ±Ýã ÝÏ³ïÇáõÝ»ù:
- ÆÝãå»±ë¹³ å³ï³Ñ»ó:
- àñï»±Õ ¿Çù ¹áõù ³Û¹ å³ÑÇÝ:
- Æ±Ýã »ù å³ïñ³ëï íáõÙ ³Ý»É:

öáñÓ»ù Ý³Ë³å³ïñ³ëï³Í Ñ³ñó»ñÁ ï³É ÇÝùÝ»ñ¹
Ó»½ Ï³Ù ·áñÍÁÝÏ»ñÝ»ñÇÝ: ø³Õ³ù³Ï³Ý ·áñÍÇãÝ»ñÁ Ñ³-
×³Ë Ù³ÙáõÉÇ ³ëáõÉÇëÝ»ñÇó ³é³ç Ý³Ë³å³ïñ³ëï áõÙ áõ
÷áñÓáõÙ »Ý Çñ»Ýó å³ï³ëË³ÝÝ»ñÁ, Ù³Ý³í³Ý¹ª »Ã» Ñ³ñ-
ó»ñÁ Ý³Ëûñáù ïñ³Ù³¹ñí»É »Ý Ýñ³Ýó: Î³Ù ¿Éª å³ïñ³ë-
ïáõÙ »Ý áõÝÇí»ñë³É å³ï³ëË³ÝÝ»ñ, áñáÝù áã ÙÇ Ï³å ãáõ-

Ý»Ý ïñí»ÉÇù Ñ³ñó»ñÇ Ñ»ï: Èñ³·ñáÕÝ»ñÇ ÙÇçÇÝ áõ ³í³·
ë»ñáõÝ¹Á ÑÇßáõÙ ¿, »ñ»õÇ, Ã» ÇÝãå»ë ¿ñ å³ï³ëË³ÝáõÙ
հարցերին Գորբաչովը՝ երկար, խճճված ու առանց որոշակի-
áõÃÛ³Ý: ÜÙ³Ý Ù³ñ¹Ï³Ýó å³ï³ëË³ÝÝ»ñÝ ÁÝ¹Ñ³ï»ù Ñë-
ï³Ï, áõÕÕ³ÏÇ Ñ³ñóáí: ºÃ» Ó»½ ¹³ñÓÛ³É áõ½áõÙ »Ý §ýé-
é³óÝ»É¦, ³é³Ýó ³Ù³ã»Éáõ »õ áõß³¹ñáõÃÛáõÝ ã¹³ñÓÝ»Éáí
½ñáõó³ÏóÇ å³ßïáÝÇÝª ËÝ¹ñ»ù Ñëï³Ï å³ï³ëË³Ý»É:
¸áõù Ï³ñáÕ »ù Ññ³ß³ÉÇ Ñ³ñó»ñ Ý³Ë³å³ïñ³ëï»É,
¹ñ³Ýù ³Ý·Çñ ³Ý»É, ë³Ï³ÛÝ ³ÛÝù³Ý ï³ñí»É Ñ³ñó»ñÝ
³ñ³· ï³Éáí, áñ ³Ýáõß³¹ñáõÃÛ³Ý Ù³ïÝ»ù ½ñáõó³ÏóÇ
å³ï³ëË³ÝÝ»ñÁ: ²Û¹ ¹»åùáõÙ Ó»ñ ½ñáõÛóÁ ÏÝÙ³ÝíÇ Ù»Ï
¹³ñå³ëÇ íñ³ Ë³ÕÇ: ÆëÏ »Ã» ¹áõù ÁÝ¹áõÝ³Ï »ù áõß³¹Çñ
Éë»É Ó»ñ ½ñáõó³ÏóÇÝ, ³å³ ½ñáõÛóÁ Ï³ñáÕ ¿ ³Ýëå³ë»ÉÇ
ÁÝÃ³óù ëï³Ý³É, ¹³éÝ³É ³í»ÉÇ Ñ»ï³ùñùÇñ: È³í Éñ³·-
ñáÕªÑ³Ýå³ïñ³ëïÇóëï»ÕÍ³·áñÍáÕÝ ¿:
Զրուցակցի վրա հոգեբանական ազդեցություն են ուսե-
ÝáõÙ áã ÙÇ³ÛÝ Éñ³·ñáÕÇ Ñ³ñó»ñÁ, ïáÝÁ, ß³ñÅáõÓ»õÁ, ³Û-
É»õ ½ñáõó³ÏÇóÝ»ñÇ ¹ÇñùÁ: Þ³ï Ùáï ÙÇ Ýëï»ù. áã ÙÇ³ÛÝ
³ÛÝ å³ï×³éáí, áñ ¹³ (Ñ»éáõëï³Ñ³ñó³½ñáõÛóÇ ¹»å-
ùáõÙ) ç³ñ¹áõÙ ¿ Ï³¹ñÁ, ³ÛÉ»õª áñáíÑ»ï»õ Ë³Ý·³ñáõÙ ¿
Ó»ñ ÑÛáõñÇÝ ³ÝÏ³ßÏ³Ý¹ ÉÇÝ»É, Ï»Ýïñáý³Ý³É»õ Ñ³Ý·Çëï
å³ï³ëË³Ý»É Ñ³ñó»ñÇÝ: ê³Ï³ÛÝ ß³ï Ñ»éáõ Ýëï»ÉÝ ¿É
É³ñí³ÍáõÃÛáõÝ ¿ ³é³ç³óÝáõÙ: Ð³Ý¹ÇåáõÙÇó ³é³ç ·áñ-
ÍÁÝÏ»ñÝ»ñÇó Ù»ÏÇ Ñ»ï ÷áñÓ»ñ ³ñ»ù. ÇÝãå»ë ÏÝëï»óÝ»ù
ÑÛáõñ»ñÇÝ, ÇÝùÝ»ñ¹ Ýëï»ù Ýñ³ ï»ÕÁ, »õ »Ã» Ó»½ Ñ³ñÙ³ñ
¿, Ýß³Ý³ÏáõÙ ¿ ÑÛáõñÇÝ ¿É Ñ³ñÙ³ñ ÏÉÇÝÇ: ØÇ û·ï³·áñÍ»ù
³é³Ýó ÃÇÏÝ³ÏÇ, »ñÏ³ñáïù»ñáí ³ÃáéÝ»ñ, ¹ñ³Ýó íñ³
Ýëï»ÉÁ ³ÝÑ³ñÙ³ñ ¿, »õ ½ñáõó³ÏóÇ áõß³¹ñáõÃÛáõÝÝ ¿É
³í»ÉÇ ßáõï ÏÏ»Ýïñáý³Ý³ ³ÃáéÇó ãÁÝÏÝ»Éáõ, ù³Ý Ñ»-
ï³ùñùÇñ å³ï³ëË³Ý»Éáõ íñ³: êáíáñ»ù Ý³Û»É ½ñáõó³Ï-
óÇ ³ãù»ñÇÝ, áñå»ë½Ç Ý³ ¿É Ó»½ Ý³ÛÇ, ³ÛÉ áã Ã» Ñ³Û³óùÝ
³Ûë áõ ³ÛÝ ÏáÕÙ ï³ÝÇ Ï³Ù ÷³ËóÝÇ ËóÇÏÇó: ¼ñáõÛóÁ ëÏ-
ութլուց առաջ զրուցակցին բացատրեք, թե ինչպես իրեն
å³ÑÇ ËóÇÏÇ ³é³ç »õ áñ ÏáÕÙ Ý³ÛÇ: ºÃ» Ó»ñ ½ñáõó³ÏÇóÝ
³ñ¹»Ý ÷áñÓ áõÝÇ »õ ·ÇïÇ, Ã» Çñ»Ý áñ é³Ïáõñëáí ¿ Ñ³ñ-
Ù³ñ ÝÏ³ñ»É, Ï³ï³ñ»ù Ýñ³ ó³ÝÏáõÃÛáõÝÁ, ³ÛÉ³å»ë Ý³

հարցազրույցի ամբողջ ընթացքում պիտի մտածի միայն, Ã» Ó³ ËÇó ÝÏ³ñ»Éáõó Çñ ³é³Ýó ³ÛÝ ¿É Ù»Í ùÇÃÁ ÏÝÙ³ÝíÇ ´áõñ³ ï ÇÝáÛÇ ùÃÇÝ:ºÃ» ÝÏ³ ï »É »ù, Ù»ñù³Õ³ù³Ï³Ý ·áñ-ծիչներից եւ բարձր պաշտոնյաներից յուրաքանչյուր երկ-ñáñ¹Á ¿Ïñ³ÝÇÝ ÝÙ³ÝíáõÙ ¿ áñ»õ¿ Ñ»ùÇ³ÃÇ Ñ»ñáëÇ. Ù»ÏÁ նման է Քաջ Նազարին, երկրորդը՝ Չեբուրաշկային, երրոր-¹Áª ²ÝÙ³Ñ Î³ßã»ÇÝ: ØÇÝã¹»é ÏÛ³ÝùáõÙ Ýñ³Ýù ÙÇ³Ý·³-Ù³ÛÝ ÝáñÙ³É »õ ÑÙ³ÛÇã ³ÝÓÝ³ íáñáõÃÛáõÝÝ»ñ »Ý: Ò· ï »ù ¿Ïñ³ÝÇÝ ¿É Ýñ³Ýó óáõÛó ï³É ß³Ñ»Ï³Ý Ï»ñåáí, »Ã» ³Ý-·³Ù ¹ñ³ Ñ³Ù³ñ Ñ³ñÏ ÉÇÝÇ Ñ³ÕÃ³Ñ³ñ»É Ù»Ý-ÙÇ é³ÏáõÑ-սով եւ լուսավորությամբ նկարահանելու սովոր օպերատո-ÑÇ »õ é»ÅÇëáñÇ ¹ÇÙ³¹ñáõÃÛáõÝÁ:

ä³ß ïáÝÛ³Ý»ñÇ Ñ» ï ½ñáõó»ÉÇë Ëáõë³÷»ù ÇÝãå»ë ßáÕáùáñÃáõÃÛáõÝÇó, ³ÛÝå»ë ¿É Ï»ÕÍ³íáñáõÃÛáõÝÇó: Þ³ï Õ»-Ï³í³ñÝ»ñ ëÇñáõÙ »Ý Çñ»Ýó ³ßË³ï³ë»ÝÛ³ÏáõÙ Ýë ï»É բարձր բազկաթոռին, իսկ լրագրողին նստեցնել ավելի ó³Íñ ÙÇ ³ÃáéÇª Ï³ñÍ»ë ÁÝ¹·Í»Éáõ Ñ³Ù³ñ, Ã» áíª áí ¿: ²ÝÑ³ñÙ³ñ ÙÇ ½·³ó»ùª ËÝ¹ñ»ù ÃáõÛÉ ï³É ³ÛÉ ³ÃáéÇ Ï³Ù բազմոցին նստել, բացատրեք, որ այդպես ձեզ ավելի հար-Ù³ñ ÏÉÇÝÇ ³ßË³ï»É: ²Û¹åÇëáí ÏÑ³ÕÃ³Ñ³ñ»ù ³ÛÝ Ëá-ãÁÝ¹áïÁ, áñ ÙÇïáõÙÝ³íáñ Ï³Ù ³Ï³Ù³ ÷áñÓáõÙ ¿ÇÝ ëï»ÕÍ»É:

ºÃ» Ã»ñÃÇ Éñ³·ñáÕÁ Ï³ñáÕ ¿ ½ñáõÛóÇ Å³Ù³Ý³Ï ·ÉËáí անել, հաստատական կամ անհոդաբաշխ բացասական-ÃÛáõÝÝ»ñ ³ñÓ³Ï»É, ÑéÑé³É, ³å³ é³¹ÇáÉñ³·ñáÕÁ, ³é³í»É »õëª Ñ»éáõë ï³Éñ³·ñáÕÁ Ï³Ù Ñ³Õáñ¹³í³ñÁ å»ïù¿ ÇÙ³-Ý³Ý. Ñ»éáõë ï³Éñ³·ñáÕÇ ·ÉËÇß³ÅáõÙÝ»ñÁ ½³Ûñ³óÝáõÙ »Ý ³ÏÝ¹ÇñÝ»ñÇÝ, é³¹ÇáÉñ³·ñáÕÁ Ï³ñáÕ ¿ ·ÉËáí ³Ý»É Ï³Ù խրախուսական ժպտալ, սակայն երբեք չպետք է բացասա-ãáõÃÛáõÝÝ»ñáí Ï³Ù ÍÇÍ³Õáí Ù»ç ÁÝÏÝÇ: Ð³ñóÇ å³ï³ëË³-նը նա պետք է լսի լուռ՝ զրուցակցին չընդհատելով բառի կե-ëÇó: ÆëÏ »Ã» Ó»ñ ½ñáõó³ÏÇóÁ ï³ñí»É¿ Ëáë»Éáí, áñë³ó»ù ßáõÝã³éÝ»Éáõ å³ÑÝ áõ ÁÝ¹Ñ³ï»ù Ýñ³Ý:

Եվ էլի մի բան. խուսափեք «ես» դերանունից: Ձեր խնդիրը զրուցակցին բացահայտելն է եւ ոչ թե ձեր սեփական Ùï³íáñ ÁÝ¹áõÝ³ÏáõÃÛáõÝÝ»ñÁ óáõó³¹ñ»ÉÁ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԵԳՆԱԺԱՄ

Êáõë³÷»ù Ù»Í³Í³í³É ÝÛáõÃ»ñÇó, »Ã» ó³ÝÏ³ÝáõÙ »ù ·ñ³í»É ÁÝÃ»ñóáÕÇ, áõÝÏÝ¹ñÇ Ï³Ù ³ÏÝ¹ñÇ áõß³¹ñáõÃÛáõ-նը: Թերթերի խմբագիրները, ինչպես եւ ընթերցողները տա-Ý»É ã»Ý Ï³ñáÕÝáõÙ Ù»Í³Í³í³É ÝÛáõÃ»ñÁ: ØÇÝã¹»é Éñ³·-ñáÕÝ»ñÁ å³ßïáõÙ »Ý ¹ñ³Ýù, Ýñ³Ýó ÃíáõÙ ¿, Ã» ÇÝãù³Ý Ù»Í ¿ ß³ñ³¹ñ³ÝùÁ, ÝÛáõÃÝ ³ÛÝù³Ý É³íÝ ¿: ºí »Ã» Ã»ñ-ÃáõÙ Ù»Í Í³í³ÉÇ Ñ³ñóÁ ÉáõÍ»ÉÁ Ñ»ßï ¿ª ³ÛÝ å³ñ½³å»ë Ï³ñ»ÉÇ ¿ Ïñ×³ï»É, ³å³ é³¹ÇáÛáõÙ ÙÇ³ÛÝ ÙáÝï³Åáí Ñ³ñóÁ ãÇ ÉáõÍíáõÙ: ä»ïù ¿ ÇÙ³Ý³É ÙÇ ù³ÝÇ Ï³ÝáÝÝ»ñ, որոնց կիրառմամբ հնարավոր կլինի ունկնդրի áõß³¹ñáõÃÛáõÝÁ áã Ã» ß»Õ»É, ³ÛÉ Ï»Ýïñáõ³óÝ»É ÝÛáõÃÇ íñ³: ¸ñ³ÝóÇó Ù»ÏÝ ¿ª ïå³·Çñ 8-12 ïáõ³Ýáó ÝÛáõÃáõÙ չպետք է հնչեն իրար հետ տրամաբանական կապ չունեցող »õ ãÑ³Ù»Ù³ïíáÕ »ñ»ùÇó ³í»ÉÇ Ãí»ñ:

´³óÇ ³Û¹, ÝÛáõÃáõÙ å»ïù¿ ÏñÏÝí»Ý ³ÛÝ ³é³Ýóù³ÛÇÝ ï³ññ»ñÁ, áñáÝù ³ÝÑñ³Å»ßï »Ý, áñ áõÝÏÝ¹ÇñÁ Ñ³ëï³Ý³ բովանդակությունը, ինչպես նաեւ՝ անծանոթ անունները, անձնանունները, տերմինները, բարդ հասկացությունները: Մի վախեցեք դրանք բացատրել հասկանալի լեզվով, որ-պեսզի ունկնդիրն ըմբռնի նյութի բովանդակությունը: Ընդ-Ñ³Ýñ³å»ë ÙÇ í³Ë»ó»ù ß³ñ³¹ñ³ÝùÇ å³ñ½áõÃÛáõÝÇó: ÆÙ³ëï³ ÏáõÃÛáõÝÁ ÇÙ³ëï ÝáõÃÛ³Ý ÝßÝ³ã¿:

àõÕÇÕ »Ã»ñáí Ù³ñ¹ÇÏ Ëáëáõù »Ý ³é³Ýó Ùï³Í»Éáõ, նրանց խոսքն ինքնաբերաբար է կառուցվում եւ լավ է ընÏ³ÉíáõÙ: ²ÛÝÇÝã ï»ùëï Ç ÁÝÃ»ñóáõÙÝ ³í»ÉÇ ¹ÅÍ³ñ ¿ ÁÝ-Ï³ÉíáõÙ, ù³Ý Ï»Ý¹³ÝÇ ËáëùÁ Ï³Ù »ñÏËáëáõÃÛáõÝÁ: ²Ûë å³ï×³éáí ³ÝÑñ³Å»ßï ¿ ·ñ³íáñ ï»ùëïÁ »ÝÃ³ñÏ»É Ñ³-ïáõÏ Ùß³ÏÙ³Ý: ê³Ï³ÛÝ ³Ù»Ý³Ñ»ï ³ùñùÇñ ½ñáõÛóÁ Ï³Ù հաղորդումն անգամ չի կարող սկզբից մինչեւ վերջ միատեսակ ուշադրությամբ ունկնդրվել: Եթե նկատել եք, նույնիսկ ³Ù»Ý³ëáíáñ³Ï³Ý ½ñáõÛóÇ Å³Ù³Ý³Ï Ù»ÝÙ Ï³ñÍ»ë ÙÇ պահ վերանում ենք, բաց ենք թողնում խոսակցության որոշ հատվածներ, նորից վերադառնում ենք սկզբին, կրկին նույն

Ñ³ ñóÝ »Ýù ï ³ÉÇë, »Ã» ÇÑ³ ñÏ» ½ñáõÛóÁ Ñ» ï ³ùñùÇñ ¿ Ù»½ համար: Եվ խնդիրը բնավ էլ մեր gրվածությունը չէ, այլ այն, áñ Éë»Éáõ ÁÝÃ³ óùáõÙ áõß³ ¹ñáõÃÛ³Ý ×·Ý³Å³Ù ¿ ³é³ç³-ÝáõÙ: ²Û¹ å»ë ¿ Ý³»õ é³ ¹ÇáÑ³ Õáñ¹áõÙ áõÝÏÝ¹ñ»ÉÇë: Ð» ï ³-½á ï áÕÝ»ñÁ ÝÏ³ ï »É »Ý, áñ áõß³ ¹ñáõÃÛ³Ý ×·Ý³Å³ÙÁ é³ ¹Çnլսարանի բոլոր ուկնդիրների մոտ համարյա միաժամանակ է առաջանում: Եթե հաղորդման նկատմամաբ լրացուóÇã ï »Õ»Ï³ ï í³Ï³Ý Ñ» ï ³ùñùñáõÃÛáõÝ (ûñÇÝ³Ïª ³ñ ï ³-Ï³ñ· Çñ³ íÇ×³ ÏÇ Ù³ëÇÝ ï íÛ³ÉÝ»ñ) ãÏ³, ³å³ »ñ»ùáõÏ»ë որպե հետո գործնականում բոլոր ռադիոլսողների մոտ սկսíáõÙ ¿ áõß³ ¹ñáõÃÛ³Ý ³é³çÇÝ ×·Ý³Å³ÙÁ »õ Ýñ³Ýù å³ñqապես «անջատվում են»: Ուշադրություն դարձրեք, երբ ¹áõù é³ ¹Çá»ù ÉëáõÙ Ï³Ù Ñ»éáõë ï ³óáõÛó ¹Ç ï áõÙ ÇÝã-áñ Ù»-կի հետ, սովորաբար եւ դուք, եւ նա համարյա միաժամանակ բաց եք թողնում տեքստի ինչ-որ մաս եւ իրար հարgÝáõÙ »ù. §Æ±Ýã ³ë³ó...¦: º í Ñ³Ù³ñÛ³ ÙÇß ï å³ ï ³ëË³ÝÁ ÉÇÝáõÙ ¿. §ºë ¿É ãÉë»óÇ...¦: º í å³ ï ×³éÝ ³ÛÝ ã¿, áñ »ñÏáõë¹ ÙÇ³Å³Ù³Ý³Ï ß»Õí»óÇù, ³ÛÉª áñ »ñÏáõëÇ¹ Ùá ï ¿É ÙÇ³Å³-Ù³Ý³Ï áõß³ ¹ñáõÃÛ³Ý ×·Ý³Å³Ù ¿ ëÏëí»É:

àõß³ ¹ñáõÃÛ³Ý »ñÏñáñ¹ ×·Ý³Å³ÙÁª Ñ³Õáñ¹áõÙÁ ëÏëí»-Éáõó áõÃáõÏ»ë-ÇÝÁ ñáå» Ñ» ï á ¿ ëÏëíáõÙ: ²ÛÝ Ñ³ÕÃ³Ñ³ñ»Éáõ Ñ³Ù³ñ Ï³ñ»ÉÇ ¿ û· ï ³ ·áñÍ»É ß÷Ù³Ý áõÕÕ³ ÏÇ Ó»õ»ñª»ñÏËá-սություն, բնական խոսքի վավերագրական ձայնագրություն:

àõß³ ¹ñáõÃÛ³Ý »ññáñ¹ ×·Ý³Å³ÙÁ ëÏëíáõÙ ¿ áõÝÏÝ¹ñ-Ù³Ý 14-ñ¹ ñáå»ÇÝ: ²ÛÝ Ï³ñ»ÉÇ ¿ Ñ³ÕÃ³Ñ³ñ»É ÙÇ³ÛÝ բուռև զգացմունքայնություն՝ վրդովմունք, հիացմունք (եթե բանավեճ է ինչ-որ խնդրի շուրջ) արտահայտելու միջոցով: Î³ñ»ÉÇ ¿ Ý³»õ Ñ³Õáñ¹áõÙ Ý»ñÙáõÍ»É »ñ³ÅßïáõÃÛáõÝ Ï³Ù Ù ï ³ Í»É Ñ³Õáñ¹Ù³Ý ÙÇ³ å³Õ³Õ ÁÝÃ³óùÝ ÁÝ¹Ñ³ ïáÕ ³ÛÉ ÑÝ³ñù:

º í í»ñç³ å»ëª áõß³ ¹ñáõÃÛ³Ý ³Ù»Ý³áõÅ»Õ ×·Ý³Å³ÙÁ բաժին է ընկնում հաղորդման քսանութերորդ որպեին, երբ áõÝÏÝ¹ÇñÝ ³ñ¹»Ý ÁÝ¹áõÝ³Ï ã¿ ÁÝÏ³É»Éáõ áñ»õ¿ ï »Õ»ÏáõÃÛáõÝ: àõñ»ÙÝ, ÝÛáõÃ å³ ï ñ³ë ï »Éáí é³ ¹ÇáÛÇ, Ñ»éáõë ï ³-ï »ëáõÃÛ³Ý »õ Ã»ñÃÇ Ñ³Ù³ñ, ÑÇß»ù Ã»õ³ íáñ ËáëùÁ. §Î³ñ×³éá ï áõÃÛáõÝÁ ï ³Õ³Ý¹Ç ùáõÛñÝ ¿¦:

¶áÛáõÃÛáõÝ áõÝ»Ý ÝÛáõÃÇ Ù³ ï áõóÙ³Ý Ñ³ ï áõÏ ÙÇç³½-·³ÛÇÝ ã³ ÷ ³ÝÇßÝ»ñ, áñáÝù Ñ³ßíÇ »Ý ³éÝáõÙ Éë³ñ³ÝÇ Ñá-գեբանական առանձնահատկությունները: Հեռուստառա-¹ÇáÝáñáõÃÛáõÝÝ»ñÇ Ù³ ï áõóÙ³Ý Ñ³Ù³ñ ³Û¹ ã³ ÷ ³ÝÇßÝ»-ñÁ ÝßáõÙ »Ý 100 í³ÛñÏÛ³ÝÁ: º ñ»ù ñáå»áõÙ Ï³ñ»ÉÇ å³ ï-մել ընթացիկ իրադարձության մասին, մեկնաբանել ցան-Ï³ó³ Í ÝáñáõÃÛáõÝ: 10 ñáå»áõÙ Ï³ñ»ÉÇ ¿ Ý»ñÏ³Û³óÝ»É Í³-í³ÉáõÝ ÃÕÃ³ ÏóáõÃÛáõÝÁ: ì»ñÉáõÍ³Ï³Ý Ñ³Õáñ¹áõÙÝ»ñÇ, Ã»ñÃ»ñÇ ï »ëáõÃÛ³Ý, Ñ³ë³ñ³Ï³Ï³Ý-ù³Õ³ù³Ï³Ý »õ ³ÛÉ Éáõñç Ñ³Õáñ¹áõÙÝ»ñÇ Ñ³Ù³ñ Ñ³ñÙ³ñ ¿ 14-15 ñáå»Ý: 28 »õ ³í»ÉÇ ñáå»Ý ËáñÑáõñ¹ ¿ ïñíáõÙ Ñ»éáõë ï ³ýÇÉÙÇ Ï³Ù é³ ¹ÇáÝ»ñÏ³Û³óÙ³Ý Ñ³Ù³ñ: ê³Ï³ÛÝ ó³ÝÏ³ó³Í ¹»å-ùáõÙ å» ï ù ¿ Ù ï ³ Í»É áõÝÏÝ¹ñÇ »õ ³ÏÝ¹ñÇ Ù³ëÇÝ:

ԿՅԱՆՔԸ ՈՉԻՆՉ Է ԱՌԱՆՑ ՆՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

¸áõù ÝÏ³ ï »±É »ù, áñ ³é³íáï Û³Ý Ï³Ù »ñ»ÏáÛ³Ý Ó»ñ ձեռքն ինքնաբերաբար մեկնվում է հեռակառավարման վահանակին հենց այն պահին, երբ այս կամ այն ալիքով նոñáõÃÛáõÝÝ»ñ »Ý Ñ³Õáñ¹áõÙ: ²Ûá, Ñ»Ýó ÝáñáõÃÛáõÝÝ»ñÁ »õ áã Ã» Ñ»ñÃ³Ï³Ý ÃñÇÉ»ñÁ Ï³Ù ëåáñï ³ÛÇÝ Ñ³Õáñ¹áõÙÝ»ñÝ »Ý ¿Ïñ³ÝÇ ³éç»õ Ñ³í³ùáõÙ ³Ù»Ý³ß³ ï Ñ»éáõë ï ³¹Çï áõ-Ý»ñÇ: ÜáñáõÃÛáõÝÝ»ñÁ ÉÇÝáõÙ »Ý Ï³ñ»õáñ »õ áã ³ÛÝù³Ý Ï³-ñ»õáñ, ³ÛëÇÝùÝª »ñÏñáñ¹³Ï³Ý: Ð³, ãÙáé³Ý³Ýù ³ë»É, áñ Ñ³ÛÏ³Ï³Ý Ñ»éáõë ï ³ ï »ëáõÃÛáõÝÁ ë ï »ÕÍ»É ¿ Ý³»õ Ýáñáõ-ÃÛáõÝÝ»ñÇ »ññáñ¹ ï »ë³ÏÁª Ñ³Õáñ¹áõÙÝ»ñ ½³Ý³½³Ý Ï³½Ù³Ï»ñåáõÃÛáõÝÝ»ñÇ áõ ÏáõëÏóáõÃÛáõÝÝ»ñÇ ³ÛÝåÇëÇ ÏÉáñ ë»Õ³ÝÝ»ñÇ »õ ×»å³½ñáõÛóÝ»ñÇ Ù³ëÇÝ, áñáÝó Ù³ë-Ý³ ÏóáõÙ ¿ Ù»ÏáõÏ»ë Ù³ñ¹ »õ áñ»õ¿ Ù»ÏÁ áñ»¿ Ñ» ï ³ùñùÇñ ï »Õ»ÏáõÃÛáõÝ ãÇ ï ³ÉÇë: â·Çï »ë ÇÝãáõ Ù»ñ Ñ»éáõë ï ³ÁÝ-Ï»ñáõÃÛáõÝÝ»ñÁ ã»Ý Ññ³Å³ñíáõÙ ÝÙ³Ý Ï»ÕÍ Éáõñ»ñÇó »õ ï ³ñÇÝ»ñ ß³ñáõÝ³Ï ¹ñ³Ýù Ññ³ÙóÝáõÙ »Ý Ñ»éáõë ï ³¹Ç-

տողներին: Հավանաբար պատճառն այն է, որ ոչ բոլոր
ÉñÙ³ ·ñáÕÝ»ñÁ ·Çï»Ý, Ã» ÇÝã ¿ ÝáñáõÃÛáõÝÁ:

êÏë»ÝÙ Ï³ñ»õáñ ÝáñáõÃÛáõÝÇó (ÉáõñÇó): ÜßÙÝÙÏ³ÉÇ
ÉáõñÁ í»ñçÇÝ 24 Å³ÙáõÙ ï»ÕÇ áõÝ»ó³Í ó³ÝÏ³ó³Í ³ÛÝ
Çñ³¹³ñÓáõÃÛ³Ý Ù³ëÇÝ Ñ³Õáñ¹áõÙÝ ¿, áñÁ Ï³ñáÕ ¿ ßáß³-
÷»ÉÇ Ñ» ï»õ³ÝùÝ»ñ áõÝ»Ý³É: ÀÝ¹ëÙÇÝ, Ï³ñ»õáñ ã¿, áñ Éáõ-
ը լինի «առաջին թարմության», գլխավորն է, որ այն բա-
ó³Ñ³Ûï Ç ³ÝÑ³Ûï ÷³ëï»ñ Ï³Ù ³ÛÉ Çñ³¹³ñÓáõÃÛáõÝÝ»ñÇ
Ñ»ï Ï³åÁ:

Աբրահամ Լինկոլնի դեպրեսիան, նախագահ Ռուզվելտ-
ïÇ ³ñï³³ÙáõëÝ³Ï³Ý Ï³åÁ, Ù³ñß³É ÄáõÏáíÇ ·»ñÙ³-
նական հավաքածուն, Սոբչակի գործը (երբ Ելցինն իմանա-
Éáí, áñ Ý³ Ù»ù»Ý³ÛÝáõÃÛáõÝ»ñÇ Ù»ç ¿ Ý»ñù³ßí³Í, Ü»ÙóáõÝ-
íÇ ËÝ¹ñ³Ýùáí ÃáõÛÉ ï í»ó ö³ñÇ½ ·Ý³É), »õ ÝÙ³Ý ³ÛÉ Çñ³-
¹³ñÓáõÃÛáõÝÝ»ñ Ï³ï³ñí»É »Ý ï³ñÇÝ»ñ Ï³Ù ³Ý·³Ù¹³-
ñ»ñ ³é³ç, ë³Ï³ÛÝ Ù³ïáõóí»Éáí ³é³çÇÝ ³Ý·³Ù, ¹ñ³Ýù
¹³éÝáõÙ »Ý Ï³ñ»õáñ ÝáñáõÃÛáõÝÝ»ñ:

Ի տարբերություն կարեւոր նորությունների, լինում են
å³ñ½ Ù³ñ¹Ï³ÛÇÝ å³ïÙáõÃÛáõÝÝ»ñ, áñ Ï³ñáÕ »Ý Ñáõ½»É
Ù»½³ÝÇó Ûáõñ³ù³ÝãÛáõñÇÝ: Ð³ÛÏ³Ï³Ý Ñ»éáõë ï³ÁÝÏ»ñáõ-
ÃÛáõÝÝ»ñÇó Ù»ÏÁ óáõó³¹ñ»ó Ñáõ½Çã ëÛáõÅ» ÙÇ ÏÝáç Ù³ëÇÝ,
áí ·»Õ»óÇÏ Í³ÕÏ»÷Ýç»ñ ¿ñ ÑÛáõëáõÙ... Ù³½»ñÇó: Ø»Ï áõ-
ñÇßÇ áõß³¹ñáõÃÛáõÝÁ Ï³ñáÕ ¿ ·ñ³í»É ³ÛÝ ³Ù»ñÇÏ³óÇÝ, áí
Çñ Ù»ù»Ý³Ý Í³ÕÏ³Ýáó ¿ñ¹³ñÓñ»É, »ññáñ¹ÇÝª ÏÑ»ï³ùñù-
ñÇ Ù³·Çëï ñáëÇ Ïáãáõ Ùáí ³ÛÝ ÏÇÝÁ, áí Ñ³ë³ñ³Ï³ó ï áõÝ
է բացել: Նման սյուժեները ցուցադրում են, երբ բացակա-
ÛáõÙ »Ý Ññ³ï³å ÉáõñÁ:

Ինչպե՞ս տարբերել կարեւոր կամ նշանակալի իրադար-
ÓáõÃÛáõÝÝ»ñÁ »ñÏñáñ¹³Ï³ÝÝ»ñÇó: Üß³Ý³Ï³ÉÇ Çñ³¹³ñ-
ությունն ունի հինգ հիմնական բաղկացուցիչ, թեպետ
ÙÇßï ã¿, áñ ³Û¹ ÑÇÝ·Á ÙÇ³Å³Ù³Ý³Ï ³éÏ³ ÏÉÇÝ»Ý, ë³-
Ï³ÛÝ »ñÏáõ-»ñ»ùÇ ³éÏ³ÛáõÃÛáõÝÁ å³ñï³¹Çñ ¿: ÆÝãù³Ý
այդ բաղկացուցիչները շատ են, այնքան իրադարձությունը
¼ÈØ-Ý»ñÇ Ñ³Ù³ñ ³í»ÉÇ Ï³ñ»õáñ ¿ ¹³éÝáõÙ:

I. Ûáõñ³ù³ÝãÛáõñ Ï³ñ»õáñ ÝáñáõÃÛáõÝ å»ïù ¿ áõÝ»Ý³
·ÉË³íáñ Ñ»ñáë: ÜÙ³Ý Ï»ñå³ñÁ ¹Çïáõ ÇÝ, áõÝÏÝ¹ñÇÝ ÁÝ-

թերցողին ինքն իրեն այդ կերպարին նույնացնելու, բարդ ու
Ñ³×³Ë Ñ³Ï³ë³Ï³Ý ï»Õ»Ï³ ï íáõÃÛáõÝÝ ÁÝÏ³É»Éáõ ÑÝ³-
ñ³íáñáõÃÛáõÝ ¿ ÁÝÓ»éáõÙ: ê³Ï³ÛÝ ÝÙ³Ý Ùáï»óáõÙÝ áõÝÇ
նաեւ իր բացասական կողմերը. ուշադրությունը կենտրո-
նանում է բացառապես հերոսի (ասենք՝ Հռոմի Պապի, նա-
Ë³·³ÑÇ, ¼ÈØ-Ý»ñÝ Çñ Ýå³ï³ÏÝ»ñÇÝ Í³é³Û»óÝ»Éáõ Ó·-
տող ահաբեկչի եւ այլն) վրա:

II. Üß³Ý³Ï³ÉÇ Çñ³¹³ñÓáõÃÛáõÝÁ å»ïù ¿ å³ñáõÝ³ÏÇ
դրամատիզմ, շահերի բախում, անգամ... բռնություն: Հա-
ճախ բռնության, հակասությունների տարրեր չպարունա-
ÏáÕ ï»Õ»Ï³ï íáõÃÛáõÝÁ (»ññáñ¹ ³ßË³ñÑÇ »ñÏñÝ»ñÇ
պարտքերը, վարկավորման տոկոսների բարձրացումը եւ
³ÛÉÝ) ³Ýï»ëíáõÙ »Ý ³ñ»õÙïÛ³Ý ¼ÈØ-Ý»ñÇ ÏáÕÙÇó:

III. Üß³Ý³Ï³ÉÇ Çñ³¹³ñÓáõÃÛáõÝÁ å»ïù ¿ å³ñáõÝ³ÏÇ
³Ïï Çí ·áñÍáÕáõÃÛáõÝ: ¸³Ï³Ë³ÝÇ Ã»ÉÇÏ ¿, áñÇ íñ³ß³-
ñáõÙ »Ý ³í»ÉÇ í»ñ³ó³Ï³Ý ï»Õ»ÏáõÃÛáõÝÝ»ñÁ: úñÇÝ³Ï,
ëÕ³×Ç Ù³ëÇÝ Ñ³Õáñ¹³·ñáõÃÛáõÝÁ Ï³ñáÕ ¿ áõÕ»Ïóí»É
ապրանքների գների բարձրացման, սպառողական պա-
Ñ³Ýç³ñÏÇ ³×Ç Ù³ëÇÝ é»åáñï³Åáí: ºññáñ¹ ³ßË³ñÑÇ
»ñÏñÝ»ñáõÙ í»ñçÇÝ 50 ï³ñáõÙ Ïïñáõ Ïí³½»É ¿ ·ÛáõÕÙ-
Ã»ñùÝ»ñÇ ³ñï³¹ñáõÃÛáõÝÁ, Ù»Í³ó»É ¿ Ý»ñÙáõÍáõÙÁ: ê³
Ñ³Ù³ßË³ñÑ³ÛÇÝ Ñ³ÝñáõÃÛ³Ý Ñ³Ù³ñ ËÇë ï Ï³ñ»õáñ ï»-
Õ»ÏáõÃÛáõÝ ¿, ë³Ï³ÛÝ ³ñ»õÙïÛ³Ý Éñ³·ñáÕÝ»ñÁ ã»Ý Ï³ñá-
Õ³ÝáõÙ · ï Ý»É áñ»õ¿ ÏáÝÏñ» ï Çñ³¹³ñÓáõÃÛáõÝ, áñáõÙ ³Ûë
Ã»Ù³Ý Ñë ï³Ï ³ñï³Ñ³Ûï áõÃÛáõÝ áõÝ»Ý³:

IV. ÜáñáõÛÃ »õ Ñ³ÙÁÝ¹Ñ³ÝáõñÝáñÙ»ñÇó ß»ÕÙ³Ý ³ëï Ç-
ճան: Ի տարբերություն հրատապ հաղորդագրությունների,
ß³ï ÉáõñÑ³Ýëå³ë»ÉÇ ã»Ý: àñå»ë Ï³ÝáÝ, ù³Õ³ù³Ï³Ý,
ïÝï»ë³Ï³Ý »õ ÙÇß³ÏáõÃ³ÛÇÝ ÉáõñÇó Ûáõñ³ù³ÝãÛáõñÁ
ներկայացնում է լրագրողների որոշակի խումբ, որը գիտի,
թե ինչը երբ եւ որտեղ է կատարվում: Այս իրադարձություն-
ները մեկնաբանելու համար խմբագրությունները ստանում
»Ý Ññ³í»ñÝ»ñ, Ýñ³Ýó ½³Ý·³Ñ³ñáõÙ »Ý Ù³ÙáõÉÇ ù³ñï áõ-
Õ³ñÝ»ñÁ Ï³Ù ÙÇçáó³éÙ³Ý ³ÛÉ å³ï³ëË³Ý³ï áõÝ»ñ: ê³-
Ï³ÛÝ ÝÙ³Ý Çñ³¹³ñÓáõÃÛáõÝÝ»ñÝ ³Ù»Ý³ùÇãÝ »Ý Ñ»ï³ùñù-
րում լսարանին: Այլ բան է սենսացիան: Ասենք՝ գողին բռնե-

լը պարզապես քրեական խրոնիկա է: Սակայն եթե բռնվել է նորաբաց «Բոսս» խանութը թալանած գողը, ապա դա սեն-
ë³óÇ³ ¿: ÎÝáç ëå³ÝáõÃÛáõÝÁ ÝáõÛÝå»ë ùñ»Ï³Ý ùñáÝÇÏáÝ ¿, ë³Ï³ÛÝ ëå³Ýí³Í »õ ù³é³ï í³Í ÏÝáç ¹Ç³ÏÁ ·»ïáõÙ ·ïÝ»ÉÁ, ë»Ýë³óÇ³ ¿:

V. Üß³Ý³Ï³ÉÇ Çñ³¹³ñÓáõÃÛ³Ý í»ñçÇÝ Ñ³Ûï³ÝÇßÁ տվյալ պահին ՀԼՄ-ներում ակտիվորեն լուսաբանվող թե-Ù³Ý»ñÇ Ñ»ï Ýñ³ ÑÝ³ñ³íáñ Ï³åÝ¿ (å³ï»ñ³½ÙÝ Æñ³-քում եւ դիակապտությունը, բեդվիններ, որոնք չգիտեն էլ, áñ Çñ»Ýó »ñÏñáõÙ å³ï»ñ³½Ù¿):

àñáß Ýß³Ý³Ï³ÉÇ Ã»Ù³Ý»ñ ³Ýí³ÝíáõÙ »Ý (»õ Ñ³Ù³ñ-íáõÙ »Ý) Ñ³í»ñÅ³Ï³Ý: úñÇÝ³Ïª Ù³ñ¹áõ ³ñï³ùÇÝ »õ Çñ³Ï³Ý ¿áõÃÛáõÝÝ»ñÇ ÙÇç»õ Ñ³Ï³ëáõÃÛáõÝÝ»ñÁ: Ø»½³-ÝáõÙ ¹³ ùÇã ùÝÝ³ñÏíáÕ Ã»Ù³ ¿, ë³Ï³ÛÝ ²ñ»õÙáõïùáõÙ áõ èáõë³ëï ³ÝáõÙ Ñ³×³Ë »Ý ¹ñ³Ý ³Ý¹ñ³¹³éÝáõÙ (àõáÃ»ñ-·»ÛÃ, ØáÝÇÏ³ È»õÇÝëÏÇ, êÏáõñ³ïáí, ºÉóÇÝÝ áõ Ýñ³ßñç³-å³ïÁ »õ ³ÛÉÝ):

Ð³í»ñÅ³Ï³Ý Ã»Ù³Ý»ñÇó ¿ Ý³»õ ÇßË³Ý³íáñÝ»ñÇ áõ Ñ³ë³ñ³Ï Ù³ÑÏ³Ý³óáõÝ»ñÇ Ñ³Ï³Ù³ñïáõÃÛáõÝÁ: êñ³Ý անմիջականորեն առնչվում է նաեւ չարի ու բարու պայքարը:

Ð³í»ñÅ³Ï³Ý »Ý Ý³»õ ³Ûëå»ëÏáãí³Í óÇÏÉ³ÛÇÝ (å³ñ-բերական) թեմաները. պետական եւ եկեղեցական տոները, ì³É»Ý ïÇÝÇ ûñÁ »õ ³ÛÉÝ:

Երկրորդական հայտանիշներ

I. Æñ³¹³ñÓáõÃÛáõÝÁ ãå»ïù¿ íÇñ³íáñÇ áñ»õ¿ Ù»ÏÇÝ Ï³Ù Ýñ³ ½·³óÙáõÝùÝ»ñÁ:

II. Æñ³¹³ñÓáõÃÛáõÝÁ å»ïù¿ ÉÇÝÇ ×ßÙ³ñï³ÝÙ³Ý:

III. Æñ³¹³ñÓáõÃÛáõÝÁ å»ïù¿ ÉÇÝÇ ³ÛÝåÇëÇÝ, áñ Ýñ³Ù³ëÇÝ ÑÝ³ñ³íáñ ÉÇÝÇ å³ïÙ»É Ñ³Ù³éáï:

IV. Î íÛ³É Ñ³ÝñáõÃÛ³Ý íñ³ Ýñ³ Ñ»ï»õ³ÝùÝ»ñÇ ³½¹»-գությունը (կատաղությամբ վարակված կովերի մսի ներ-ÙáõÍáõÙ):

ºÃ» ³Ûë Ñ³Ûï³ÝÇßÝ»ñÝ ³éÏ³ »Ý, Ù³ÙáõÉÝ áõß³¹ñáõ-ÃÛ³Ý¿ ³ñÅ³Ý³óÝáõÙ Çñ³¹³ñÓáõÃÛáõÝÁ:

ԿԵՂՏՈՏ ՍՊԻՏԱԿԵՂԵՆԸ ՊԵ՞ՏՔ ՉԷ ՓՈՐՓՐԵԼ

Ð³Û³ëï³ÝÇ ³½³ï Ù³ÙáõÉÝ ÇÝùÝ Çñ»Ý ë³Ñ³Ù³Ý³-÷³Ï»É ¿ »ñÏáõ ÑÇÙÝ³Ï³Ý Ã»Ù³Ý»ñáíª ù³Õ³ù³Ï³Ýáõ-թյամբ եւ տնտեսությամբ, որոնք, ըստ ՀԼՄ-ների ներկայա-óáõóÇãÝ»ñÇ, ³Ù»Ý³ûñ³ËÝ¹ÇñÝ»Ý »õ Ñ³í³Ý³Ï³ÝÉë³ñ³-ÝÇ Ñ³Ù³ñ Ñ»ï³ùñùÇñ: ´³óÇ ³Ûë Ï³ñ»õáñ³·áõÛÝ Ã»Ù³-Ý»ñÇó (áñáÝù áÕç Éñ³·ñ³-é³¹Çá-Ñ»éáõëï³ï»ë³ÛÇÝ ÏÛ³ÝùÇ ³é³ÝóùÝ »Ý ¹³éÝáõÙ ëÏë³Í ³é³íáïÛ³Ý Éáõñ»-ñÇó, í»ñç³óñ³Íª Ã»ñÃ»ñÇ Ù»Í³Í³í³É Ññ³å³ñ³ÏáõÙÝ»-ñáí), áñáß ï»Õ¿Ñ³ïÏ³óíáõÙ Ý³»õ ³ñí»ëï ÇÝ áõ Ùß³ÏáõÛ-ÃÇÝ, ÙÇç³½·³ÛÇÝ ÏÛ³ÝùÇ ï»ëáõÃÛ³ÝÁ »õ ... ¹» ÇÑ³ñÏ»ª խաչբառներին ու աստղագուշակություններին: Մինչդեռ ³ÛÉ ÅáÕáíñ¹³í³ñ³Ï³Ý »ñÏñÝ»ñáõÙ ³Ù»ÝÇó ÁÝÃ»ñóíáÕÁ, ¹Çï íáÕÝ áõ Ñ»ï³ùñùÇñÝ »Ý Ñ³Ù³ñíáõÙ Ýß³Ý³íáñ ù³-ղաքական գործիչների, մարզիկների, կինոյի եւ շոու բիզնե-ëÇ ³ëï Õ»ñÇ ³ÝÓÝ³Ï³Ý ÏÛ³ÝùÁ ßáß³÷áÕ Ñá¹í³ÍÝ»ñÝ áõ Ñ³ÕáñáõÙÝ»ñÁ: ÆëÏ Ù»½ Ùáï ³ÝÓÝ³Ï³Ý ÏÛ³ÝùÇÝ ³Ý¹-ռադարձն, իբրեւ կանոն, հաճոյախոսական է լինում եւ հա-մարյա չի քողազերծում բազմաթիվ հետաքրքիր դեպքեր, ինտրիգներ, երբեմն նաեւ ողբերգություններ, որոնց հերոս-ները մեր երկրի բավականին ազդեցիկ դեմքերն են:

ÆÝãá±í¿ å³ÛÙ³Ý³íáñí³Í ÝßÝ³Ý³íáñÝ»ñÇ ³ÝÓÝ³Ï³Ý կյանքի նկատմամբ հասարակ մահկանացուների ուշադ-ությունը: Պարզ հետաքրքրասիրությա՞մբ, ուրիշի կեղ-տոտ սպիտակեղենը փորփրելու ցանկությա՞մբ: Թերեւս: êÏ³ÛÝ ÙÇ³Ý·³Ù³ÛÝ ÑÝ³ñ³íáñ¿ Ý³»õ ÝÙ³Ý »ñ»õáõÛÃÇ այլ հոգեբանական բացատրությունը. այս աշխարհի հզոր-ների փորձից ես էլ կարող եմ ինչ-որ բան սովորել՝ ոտնա-Ñ³ñ»É Ù³ñ¹Ï³Ýó ³ñÅ³Ý³å³ïíáõÃÛáõÝÁ, å³ïÇíÁ, Ã³-É³Ý»É, ¹³í³×³Ý»É »õ ³Ýå³ïÇÅÙÝ³É: Ð»Ýó ³Ýå³ïÅ»ÉÇ-ությունն ու ամենաթողությունն են ծնում այն ապաբարոյա-Ï³Ý ÙÃÝáÉáñïÁ, áñ ³éÏ³¿ Ù»ñÑ³ë³ñ³ÏáõÃÛáõÝáõÙ:

Î³ñ¹³Éáí í³ñã³å»ë ¶»ñÑ³ñ¹ ÞñÛá¹»ñÇ ³ÝÓÝ³Ï³Ý ÏÛ³ÝùÇ Ù³ëÇÝª ¶»ñÙ³ÝÇ³ÛáõÙ ·ÇÏ»Ý, áñ Ýñ³ Ý»ñÏ³ÛÇë ÏÇÝÁ ãáññáñ¹Ý ¿, áñ Ýñ³Ýù Ñ³Ù»ëï »Ý ³åñáõÙ, ù³ÝÇ áñ í³ñã³å»ïÇ »Ï³Ùáõï Ý»ñÇ Ù»Í Ù³ëÝ ³ÉÇÙ»ÝïÇ ï»ëùáí բաժին է հասնում նրա նախկին կանանց. Իսկ մե՞նք ինչ գիտենք մեր այն ակտիվ, նաեւ՝ ազնիվ, սկզբունքային ու ազնվությունն ամփոփված

³ÝÑñ³Å»ßï ¿ Ý³»õ, áñ »Ã» ³Ý·³Ù ÏáéáõÙå³óí³Í ¹³-ï³ñ³ÝÝ ³ñ¹³ñ³óÝÇ ³Ûº ·áñÍáÕáõÃÛáõÝÝ»ñÁ, Ñ³ë³ñ³-ÏáõÃÛ³Ý ³ãù»ñáõÙ Ýñ³Ýù ³ñ¹»Ý Ñ»ÕÇÝ³Ï³½ñÏíáõÙ »Ý:

Բացի իրական դեմքը բացահայտելուց, այս կամ այն անբարեկիրթ արարքները հրապարակայնացնելուց, մասÝ³íáñ ÏÛ³ÝùÁ Ý»ñÏ³Û³óÝ»ÉÁ Ï³ñáÕ ¿ û·Ý»É ³ñï³Ï³ñ·Çñ³íÇ×³ÏÝ»ñÇ, ¹»åù»ñÇ Ñ»ï³ùÝÝáõÃÛ³ÝÁ: øÝÝ³ñÏ»Ýù բոլորիս լավ հայտնի հոկտեմբերի 27-ի ողբերգական դեպքերը: Բազմաթիվ հրապարակումներում այդ ահաբեկչաÏ³Ý ·áñÍáÕáõÃÛ³Ý Ý³Ë³Ó»éÝáÕÝ áõ ·ÉË³íáñ Ï³½Ù³-կերպիչը ներկայացվում էր իբրեւ հայկական Հերոստրատ: ê³Ï³ÛÝ Ñ³½Çí Ã» ÐáõÝ³ÝÛ³ÝÇÝ »õ Ýñ³ Ñ³Ù³ËáÑÝ»ñÇÝ ÙÇ³ÛÝ Ð»ñáëïñ³ïÇ ÷³éùÁ ÙÕ»ñ ÝÙ³Ý ·áñÍáÕáõÃÛáõÝÝ»-րի: Իհարկե, իրականության բացահայտումն իրավապահ Ù³ñÙÇÝÝ»ñÇ ·áñÍÝ ¿: ê³Ï³ÛÝ Éñ³·ñáÕÝ»ñÝ ¿É å»ïù ¿ áã միայն սեփական ենթադրություններն անեն ու բազմապիëÇ Ùï³Ñ³Ý·áõÙÝ»ñ Ý»ñÏ³Û³óÝ»Ý, ³ÛÉ ³Ýó Ï³óÝ»Ý ë»-÷³Ï³Ý Ñ»ï³ùÝÝáõÃÛáõÝ: ºí ³Ûëï»Õ ÇÝã-áñ û·áõï Ï³ñáÕ ¿ ï³É áã ÙÇ³ÛÝ ÐáõÝ³ÝÛ³ÝÇ »õ ÙÛáõëÝ»ñÇ, ³ÛÉ»õëå³Ýí³Í-Ý»ñÇó Ù»ÏÇª ì³½·»Ý ê³ñ·ëÛ³ÝÇ ³ÝÓÝ³Ï³Ý ÏÛ³ÝùÇÝ Í³-նոթ լինելը: Հեռուստատեսությամբ բազմաթիվ անգամ ցուó³¹ñ»óÇÝ, Ã» ÇÝãå»ë ¿ ÐáõÝ³ÝÛ³ÝÁ ÇÝùÝ³ÓÇ·Ç ÏáÃáí Ñ³ñí³ÍáõÙ ³ñ¹»Ý Ù»é³Í í³ñã³å»ïÇÝ »õ ·áéáõÙ. §êñ³-նից էի՞ք վախենում, հա՞»: Ըստ հոգեբանների, նման ատեÉáõÃÛáõÝ ÑÝ³ñ³íáñ ã¿ ï³Í»É ³ÝÍ³ÝáÃ Ï³Ù ùÇã Í³ÝáÃ մարդու նկատմամբ: Ատելությունն, իբրեւ կանոն, առաջաÝáõÙ ¿ Ñ³Ï³ëáõÃÛáõÝÝ»ñÇó, Ý³Ë³ÝÓÇó, ³ÛÉ ÙÇç³ÝÓÝ³ÛÇÝ հարաբերություններից ու զգացումներից: Հետեւաբար, կաñ»ÉÇ ¿ »ÝÃ³¹ñ»É, áñ ÐáõÝ³ÝÛ³ÝÇ »õ ê³ñ·ëÛ³ÝÇ ÙÇç»õ ÇÝãáñ ÏáÝýÉÇÏï ¿ »Õ»É, ÇÝãÁ ³ÛÉ ¹ñ¹³å³ï×³éÝ»ñÇ Ñ»ï Ñ³Ýó³·áñÍÇÝ ³ñÛáõÝ³Ñ»ÕáõÃÛ³Ý ¿ ÙÕ»É:

Եղե՞լ է բախում: Ի՞նչ պատճառներով: Սրանց բացÑ³ÛïáõÙÝ ¿É Ï³ñáÕ ¿ ¹³éÝ³É Éñ³·ñáÕ³Ï³Ý Ñ»ï³ùÝÝáõÃÛ³Ý Ã»Ù³: ÆëÏ¹ñ³ Ñ³Ù³ñ ³ÝÑñ³Å»ßï ÏÉÇÝÇ Í³ÝáÃ³-Ý³É Ýñ³Ýó ³ÝÓÝ³Ï³Ý ÏÛ³ÝùÇÝ: ²Ûë ·áñÍáõÙ Ù³ëÝ³íáñ ÏÛ³ÝùÁ Ý»ñÏ³Û³óÝ»Éáõ »õë ÙÇ Ã»Ù³ Ï³ñáÕ ¿ñ ÉÇÝ»É Ðáõ-Ý³ÝÛ³ÝÇ ÂáõñùÇ³ ³Ûó»ÉáõÃÛáõÝÁ: ä»ïù ¿ ÑÇß»É, áñ Ù³ëնավոր կյանքը միայն ինտիմ հարաբերությունները չեն, այÉ»õ ÁÝÏ»ñ³Ï³Ý ßñç³å³ïÇ, ÁÝï³ÝÇùÇ, Ñ³ñ³½³ïÝ»ñÇ Ñ»ï Ï³å»ñÁ, Ññ³åáõñ³ÝùÝ»ñÁ, ½í³ñ×³ÉÇùÝ»ñÁ, ³Û-ëÇÝùÝ ³ÛÝ ³Ù»ÝÁ, ÇÝã Ñ³ë³ñ³Ï³Ï³Ý ÏÛ³ÝùÇó ³Ý¹ÇÝ ¿:

Ø³ñ¹áõ Ù³ëÝ³íáñ ÏÛ³ÝùÇÝ ³éÝãíáÕ Ã»Ù³Ý»ñÇó ã·ñված տաբուն վերացնելը կարող է շատ բան փոխել հասաñ³Ï³Ï³Ý ·Çï³ÏóáõÃÛ³Ý Ù»ç: ÊáëùÁ áã Ã» ëÏ³Ý¹³É³ÛÇÝ խրոնիկային է վերաբերում, այլ մերկացնող հրապարաÏáõÙÝ»ñÇÝ:

ԱՄԵՆ ՈՔ ՏԵՍՆՈՒՄ Է ԱՅՆ, ԻՆՉ ՑԱՆԿԱՆՈՒՄ Է ՏԵՍՆԵԼ

¸áõù ÝÏ³ï»±É »ù, áñ ÙÇ³Å³Ù³Ý³Ï ÝáõÛÝ Çñ³¹³ñÓáõթյանը ներկա եղած տարբեր մարդիկ դրա մասին տարբեր Ï»ñå»Ý å³ïÙáõÙ: î å³íáñáõÃÛáõÝ ¿ ëï»ÕÍíáõÙ, Ã» Ëáëքը մի քանի իրարից տարբեր իրադարձությունների մասին է: Եվ սա վերաբերում է ոչ միայն տեղի ունեցածի գնահատÙ³ÝÁ, ³ÛÉ»õ ³ÛÝ ï»ë³ÝÏÛáõÝÇÝ, áñáí Ù»Ýù Ý³Û»É »Ýù: ÜáõÛÝÁ Ï³ï³ñíáõÙ ¿ Ý³»õ Éñ³·ñáõÃÛ³Ý Ù»ç: ÆÝùÝ»ñ¹ ¿É Ï³-րող եք համոզվել, եթե նույն օրվա ընթացքում տարբեր հեéáõëï³³ÉÇùÝ»ñáí Ý³Û»ù Éáõñ»ñÇ ÃáÕ³ñÏáõÙÝ»ñÁ »õ Ñ³-մեմատեք, թե տարբեր լրագրողներ ինչպես են գնահատում ³Ûë Ï³Ù ³ÛÝ Çñ³¹³ñÓáõÃÛáõÝÁ: ºÃ» ¹³ å³ßïáÝ³Ï³Ý Ñ³Õáñ¹³·ñáõÃÛáõÝ Ï³Ù Ù³ñ½³Ï³Ý ÝáñáõÃÛáõÝ ã¿, ³å³ ձեզ կթվա, թե լրագրողները տարբեր առաջադրանքներ են կատարել: Գնահատականների եւ կարծիքների նման բազÙ³½³ÝáõÃÛáõÝÁ Ï³ñáÕ ¿ »õ ù³Õ³ù³Ï³Ý, »õ ÏáÝÛáõÝÏï áõրային հենք ունենալ, բայց հաճախ ամեն ինչ շատ ավելի å³ñ½ ¿. Ù³ñ¹Á ï»ëÝáõÙ ¿ ³ÛÝ, ÇÝã ó³ÝÏ³ÝáõÙ ¿ ï»ëÝ»É, ÉëáõÙ ¿ ³ÛÝ, ÇÝã ó³ÝÏ³ÝáõÙ ¿ Éë»É, ÑÇßáõÙ ¿ ³ÛÝ, ÇÝã ó³Ý-Ï³ÝáõÙ ¿ ÑÇß»É:

Î ³ ï ³ñ»Ýù ÙÇ ÷áùñÇÏ ÷áñÓ: 45 í ³ÛñÏÛ³Ý áõß³ ¹Çñ Ý³Û»Ýù ³Ûë ·Í³ÝÏ³ñÇÝ:

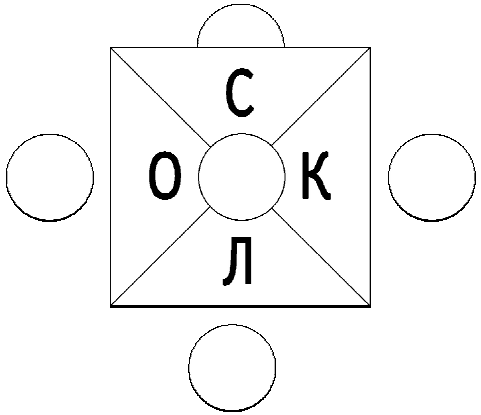

²ÛÅÙ ÷áñÓ»ù ³é³Ýó ÝÏ³ñÇÝ Ý³Û»Éáõ ³ÛÝ å³ïÏ»ñ»É Ù³ùáõñ ÃÕÃÇ íñ³: ÐÝ³ñ³íáñ¿, áñ ³ÛÝ, ÇÝã ¹áõù ÝÏ³ñ»ù, տարբերվի գծագրում պատկերվածից (այն բերված է §ÈÑ³·ñáõÃÛ³Ý ÑÇÙáõÝùÝ»ñ¦ ·ñùÇó, áñ Ññ³ï³ñ³Ïí»É ¿ Ð³Û³ëï³ÝáõÙ Pro Media/IREX Íñ³·ñÇ ßñç³Ý³ÏÝ»ñáõÙ):

Այդ տարբերությունները, ըստ Ռոյ Բերկոյի, առաջաÝáõÙ »Ý Ýñ³ÝÇó, áñ Ù»ñ áõ½³ÍÁ ï»ëÝ»Éáõ »õ Éë»Éáõ ó³ÝÏáõÃÛáõÝÝ ³½¹áõÙ ¿ Ù»ñ ÁÝÏ³ÉÙ³Ý íñ³:

àñå»ë ûñÇÝ³Ï ¹Çï³ñÏ»Ýù §²ñ»õ, ³ñ»õ »Ï, »Ï / ¼Ç½Ç քարին վեր եկ» տողերը: Մենք հեշտությամբ կհիշենք եւ կկրկնենք, որովհետեւ մեր ուշադրության օբյեկտ, առաջին հերÃÇÝ, ¹³éÝáõÙ ¿ ³ÛÝ, ÇÝã ³ñ¹»Ý Í³ÝáÃ ¿ Ù»½, ³ÛÝ, ÇÝã Ù»Ýù ³ñ¹»Ý Éë»É áõ ï»ë»É »Ýù:

Ինչ վերաբերում է գծապատկերին, մենք վերարտադñáõÙ »Ýù ÙÇ³ÛÝ ßñç³ÝÝ»ñÝ áõ ÏÇë³ßñç³ÝÝ»ñÁ, áñáíÑ» ï»õ Ñ³Ïí³Í »Ýù ³Ù»Ý ÇÝã ï»ëÝ»É Ñ³ßí»ÏßéÍ³Í Ó»õáí:

´³óÇ ³Û¹ Ù»Ýù Ñ³Ïí³Í »Ýù ÝÏ³ï»É ³í³ñïáõÝ å³ï-Ï»ñÝ»ñÁ, ³Û¹ å³ï×³éáí ¿É, ÑÝ³ñ³íáñ¿, ·Í³å³ïÏ»ñÇ կենտրոնի շրջանագիծը բաց թողնենք կամ այն խաչաձեւենք

Ñ³ïíáÕ áõÕÇÕÝ»ñáí:

Վերապատմելով ինչ-որ բան՝ մենք հաճախ ենք մոռանում մանրամասները: Այդ պատճառով էլ, հավանաբար, նկարում նույնպես բաց կթողնեք մանրամասները:

Ինչպես հաղթահարել մարդկային հոգեբանության ÝÙ³Ý ¹³í³¹Çñ ¹ñë»õáñáõÙÝ»ñÁ: ä³ñ½³·áõÛÝ Ó»õÝ ¿. ÝáÃ³ï»ïñáõÙ ·ñÇ ³é»ù ³ÛÝ ³Ù»ÝÁ, ÇÝãÝ ³ãùÇ ¿ ½³ñÝ»É, բաց մի թողեք մանրամասները, գույները, հոտերը, վերսï»ÕÍ»ù ³ÛÝ ÙÃÝáÉáñïÁ, áñÇÝ ³Ï³Ý³ï»ë »ù »Õ»É, »õ ÁÝÃ»ñóáÕÁ, ¹Çïáõ áõ áõÝÏÝ¹ÇñÝ ¿É ¹³ ÏïïëÝÇ ³ÛÝå»ë å³ñ½áñáß, ³ë»ë ÇÝùÝ¿ ³Ï³Ý³ï»ëÝ»ñÇó Ù»ÏÁ »Õ»É:

ՍԹՐԵՍ

º. äñáÝÇÝ³ÛÇ §Èñ³·ñáÕÇ ëï»ÕÍ³·áñÍ³Ï³Ý ³ßË³-տանքի հոգեբանական առանձնահատկությունները» աշխատության մեջ բերվում են աղետի վայրում, մարդկանց ÏÛ³ÝùÇÝ ëå³éÝ³óáÕ ³ñï³Ï³ñ· Çñ³íÇ×³ÏáõÙ Ñ³ÛïÝí³Í Éñ³·ñáÕÇ å³Ñí³ÍùÇÝ Ñ³ïáõÏ ³Ëï³Ýß³ÝÝ»ñÁª ïáõÅ³ÍÝ»ñÇ Ñ»ï ß÷áõÙÝ»ñÇ Å³Ù³Ý³Ï:

¸ñ³Ýù »Ý.

- դյուրագրգռություն, առանց պատճառի բռնկվելու Ñ³ÏÍ³ÍáõÃÛáõÝ,
- ëñïÇ Ë÷áóÝ»ñ, ó³í»ñ ÏñÍù³í³Ý¹³ÏáõÙ,
- ³Ýí»ñ³ÑëÏ»ÉÇ ¹áÕ, ÝÛ³ñ¹³ÛÇÝ ë³ñëáõé,
- Ýå³ï³Ï³ëÉ³óáõÃÛ³Ý ÏáñáõëïÏ»Ýïñáõ³Ý³Éáõ ³ÝÁÝ¹áõÝ³ÏáõÃÛáõÝ,
- ³Ï³Ù³ ³ñóáõÝùÝ»ñ,
- ³ÝÑ³Ý·ëïáõÃÛáõÝ, ù³áë³ÛÇÝ ³ÏïÇíáõÃÛáõÝ,
- ÑÛáõÍáõÙ, Ñ³ÝÏ³ñÍ³ÏÇ áõÅ³ëå³éáõÃÛáõÝ, ¹³ï³ñÏí³ÍáõÃÛ³Ý½·³óáÕáõÃÛáõÝ,
- ³ÛÉáó §Ïåã»Éáõ¦ó³ÝÏáõÃÛáõÝ, Ëáë»Éáõ, ï»ë³ÍÁ ÝáñÇó áõ ÝáñÇó å³ïÙ»Éáõ å³Ñ³Ýç,
- ÷³Ëã»Éáõ Ó·ïáõÙ,

- Ñáõë³Ñ³ ï áõÃÛáõÝ, ½·³óÙáõÝùÝ»ñÁ Ñ³ÕÃ³Ñ³ñ»Éáõ
³ÝÏ³ñáÕáõÃÛáõÝ:

Ø»ñ ÏáÕÙÇó ³í»É³óÝ»Ýù »õë ÙÇ ù³ÝÇëÁ, áñ ÝÏ³ï»É ենք «Նորդ-օստի» ահաբեկչության վայրից ռեպորտաժներ í³ñáÕ É ñ³·ñáÕÝ»ñÇ Ùáï.

- ×ÝßÍ³ÍáõÃÛáõÝ,
- ß÷áÃí³ÍáõÃÛáõÝ,
- Ñáõ½í³ÍáõÃÛáõÝ,
- ÷áõÃ³·³ñáõÃÛáõÝ,
- սեփական անձի նկատմամբ անտարբերություն,
- ³Ý½·³Û³óáõÙ, ë³éÝáõÃÛáõÝ í»ñçáõÛÃÝ»ñáõÙ:

²Ûë ³Ë ï ³Ýß³ÝÝ»ñÇó ÙÇ ù³ÝÇëÁ ÝÏ³ï íáõÙ »Ý áã ÙÇ-³ÛÝ ³ÝÙÇç³Ï³Ýáñ»Ý ¹»åùÇ í³Ûñáõù · ï ÝíáÕ É ñ³·ñáÕÝ»-րի մոտ, այլեւ ամենատարբեր ծրագրեր (լուրերից մինչեւ «Դոմինո սկզբունքի» նման շոուները) վարողների:

Այս բոլոր ախտանշանները հոգեբանական ցնցման ³é³çÇÝ ³ñÓ³·³ÝùÝ»ñÝ »Ý: ÀÝ¹ëÙÇÝ, ëÃñ»ë³ÛÇÝ Ï³ñáÕ »Ý ÉÇÝ»É ÝáõÛÝÇëÏ ³ÛÝåÇëÇ Ï³ñÍ»ë Ã» ³ÝÙ»Õ Çñ³íÇ×³Ï-Ý»ñ, ÇÝãå»ë ùÝÝáõÃÛáõÝÁ Ï³Ù ³ë»Ýù »ñ»Ë³ÛÇó, ·áñÍÁÝÏ»-ñáçÇó ³ÏÝÑ³Ûï Ù»Í å³Ñ³ÝçÝ»ñ ³ÏÝÏ³É»ÉÁ: êáõñ é»³Ï-ցիան կարող է տեւել միչեւ 15 րոպե: Իսկ եթե մարդը բախ-íáõÙ ¿ ùÝÝ³¹³ ï áõÃÛ³Ý, ·ñ·éí³ÍáõÃÛ³Ý, Çñ»Ý ãÑ³ë Ï³-Ý³Éáõ, ³å³ëÃñ»ë³ÛÇÝ Çñ³íÇ×³ÏÁ Ï³ñáÕ¿ ³í»ÉÇ »ñÏ³ñ ï »õ»É: ÜÙ³Ý Çñ³íÇ×³ÏÝ»ñáõÙ û·ÝáõÃÛ³Ý Ï³ñáÕ »Ý Ñ³ë-նել պարզագույն միջոցները. բարեկամական ձեռքսեղմու-ÙÁ, ³Ù»Ý ÇÝã Ñ³ëÏ³óáÕ Ñ³Û³óùÁ, Ã»Ã»õ³ÏÇ ·ÉËáí ³Ý»-ÉÁ, áõëÇÝ Ã÷Ã÷³óÝ»ÉÁ, Ù»çùÁ ßáÛ»ÉÁ Ï³Ù Ù»çùÇó Ã»Ã»õ³-ÏÇ Ññ»ÉÁ (áñ Ï³ñáÕ¿ ÝßÝ³Ï»É §ß³ñáõÝ³ÏÇñ ³ßË³ï »É, ³Ù»Ý ÇÝã É³í ÏÉÇÝÇ¦), ÝáõÛÝÇëÏ §ë»õ ÑáõÙáñÝ¦ ³Ûë ¹»åùáõÙ Ï³ñáÕ¿ û·Ý»É, Ï³ñÍáõÙ¿ §ÆÝùÝ³ïÇñ³å»ï áõÙÁ »õ ÇÝù-Ýû·ÝáõÃÛáõÝÁ Í³Ûñ³Ñ»Õ Çñ³íÇ×³ÏÝ»ñáõÙ ³ßË³ï »ÉÇë¦ áõëáõÙÝ³ëÇñáõÃÛ³Ý Ñ»ÕÇÝ³Ï º. â»ñ»å³Ýáí³Ý: ²Ûëáõ-Ñ³Ý¹»ñÓ, ÑáõÙáñÁ å»ïù¿ß³ï ½·áõÛß û·ï³·áñÍ»É. Ï³Ý մարդիկ, ովքեր կատակը բացարձակապես չեն ընկալում եւ

ß³ï ó³í³·ÇÝ »Ý ³ñÓ³·³ÝùáõÙ ¹ñ³ ó³ÝÏ³ó³Í ¹ñë»õ-áñÙ³ÝÁ: ²é³í»É »õë Í³Ûñ³Ñ»Õ Çñ³íÇ×³ÏáõÙ Ï³ï³ÏÁ Ï³ñáÕ¿ ³·ñ»ëÇí ³ñÓ³·³Ýù ³é³ç³óÝ»É:

ÆÝùÝ³ïÇñ³å»ïÙ³Ý Å³Ù³Ý³Ï³íáñ ÏáñëïÇó Ñ»ïá ½·³óÙáõÝùÝ»ñÝ ³ë»ë §ë³éãáõÙ »Ý¦, ï»ÕÇ¿ áõÝ»ÝáõÙ áõ-ժերի գերմոբիլիզացում: Այնուհետեւ վրա է հասնում փա-ñ³ïÙ³Ý, óñÙ³Ý ÷áõÉÁ, ÇëÏ ëñ³Ý Ñ»ï»õáõÙ¿ í»ñ³Ï³Ý·Ý-ման փուլը, երբ մարդը վերադառնում է նորմալ կյանքի: Սակայն բոլորի մոտ չէ, որ սթրեսային վիճակն առանց ցա-íÇ áõ ³é³Ýó Ëáñ Ñ»ïù»ñ ÃáÕÝ»Éáõ¿ ³ÝóÝáõÙ: ê»õ»éáõÝ ÑÇßáÕáõÃÛáõÝÝ»ñÁ ß³ñáõÝ³ÏáõÙ »Ý Ù³ñ¹áõÝ Ñ»ï»õ»É ³Ý-գամ ողբերգությունից մեկ-երկու ամիս հետո: Մարմինը ÑÛáõÍíáõÙ¿, ùáõÝÝ¿ Ë³Ý·³ñíáõÙ, áõß³¹ñáõÃÛáõÝÝ áõ ÑÇß-áÕáõÃÛáõÝÝ »Ý ÃáõÉ³ÝáõÙ, ÁÝÏ×í³ÍáõÃÛáõÝÁ ãÇ ³ÝóÝáõÙ, Ù³ñ¹Ý ³ÝÁÝ¹Ñ³ï ·ïÝíáõÙ¿ ×ÝßÍ³Í íÇ×³ÏáõÙª ëå³ë»-լով ինչ-որ վատ բանի: Այս ամենը մատնանշում է հետսթրե-ë³ÇÝ Ë³Ý·³ñáõÙÝ»ñÇ ³éÏ³ÛáõÃÛáõÝÁ: ²Û¹ ¹»åùáõÙ ³Ýù-ÝáõÃÛáõÝ¿ ³é³ç³ÝáõÙ, »ñ³½Ý»ñÝ áõÕ»ÏóíáõÙ »Ý ÏñÏÝíáõ մղձավանջներով, մարդը հակված է շուտ բորբոքվելու, ագ-ñ»ëÇíáõÃÛ³Ý:

Երեխան, ում հայրն ու տատը մահացել են անբուժելի հիվանդությունից՝ քաղցկեղից, ընդունվում է բժշկական համալսարան, որպեսզի գտնի այդ հիվանդության բուժումը: Սակայն առանց համապատասխան հոգեբանական ÙßÏÙ³Ý, Ýñ³ ß÷áõÙÁ Í³Ýñ ÑÇí³Ý¹Ý»ñÇ Ñ»ï Ï³ñáÕ¿ հանգեցնել նոր բարդությունների, ստեղծել նոր սթրեսային Çñ³íÇ×³Ï: ÜÙ³Ý í³ñùÝ ³Ýí³ÝáõÙ »Ý ³ñÓ³·³ÝùáõÙ:

ÐÇí³Ý¹³·ÇÝ ÑÇßáÕáõÃÛáõÝÝ»ñÇó ³½³ï í»Éáõ ÙÛáõë ÙÇ-çáóÁ ·»ñ³Ï ï ÇíáõÃÛáõÝÝ¿: öáñÓ»Éáí Ë»Õ¹»É ï Ñ³× ÑÇßá-ÕáõÃÛáõÝÝ»ñÁª Ù³ñ¹Á ·ÉËáíÇÝ Ëñíáõù¿ ³ßË³ï ³ÝùÇ Ù»çª ÇÝùÝ Çñ»Ý Ñ³ëóÝ»Éáí ÑÛáõÍí³ÍáõÃÛ³Ý:

§²ÝåÇï³Ý ³ÕçÇÏ¦ ¸³ñÛ³ ²ëÉ³Ùáí³Ý ëÃñ»ëÇó ³½³ï í»É¿ ÷áñÓáõÙ Ýáñ, ³é³í»É áõÅ»Õ »õ ëáõñ ï å³íá-ñáõÃÛáõÝÝ»ñ ÷Ýï ñ»Éáíª ãÏ³ëÏ³Í»Éáí ³Ý·³Ù, áñ ·ÝáõÙ¿ ÇÝùÝ³ÏáñÍ³ÝÙ³Ý×³Ý³å³ñÑáí:

àÙ³Ýù ÷áñÓáõÙ »Ý ÏñÏÝ³ÏÇ óÝóáõÙÝ»ñÇó Ëáõë³÷»É

ինքնամեկուսացմամբ. ձգտում են պաշտպանվել տհաճ Ն³Ý¹Çåõ»ÙÝ»ñÇó, ³ñÑ»ë ï ³Ï³Ýáñ»Ý ÃáõÉ³óÝáõÙ »Ý ³Ï-ï ÇíáõÃÛáõÝÁ, ß÷áõÙÝ»ñÇ, Ñ» ï ³ùñùñáõÃÛáõÝÝ»ñÇ ßñç³-Ý³ ÏÝ »Ý Ý»Õ³óÝáõÙ:

Ինքնապաշտպանության բոլոր թվարկված ձեւերն անí³ÝáõÙ »Ý Ñ³ñÙ³ñÙ³ñÙ³Ý áã Ñ³Ù³ñÅ»ù ÙÇçáóÝ»ñ: ¸ñ³Ýù Ñ³×³Ë Ñ³Ý·»óÝáõÙ »Ý ³ÉÏáÑáÉ³ÛÇÝ Ï³Ù ¹»Õáñ³Ûù³ÛÇÝ կախվածության, միջանձնային հարաբերությունների խանգարման, սոցիալական մեկուսացման, լուրջ հոգեբաÝ³Ï³Ý-ýÇ½ÇÏ³Ï³Ý ËÝ¹ÇñÝ»ñÇ: ²Û¹åÇëáí í»ñ³ÍíáõÙ »Ý §óÝóáõÙÝ»ñÇ ÙÇ Ñ³Ù³ÉÇñÇ¦:

ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

º. â»ñ»å³Ýáí³ÛÇ §ÆÝùÝ³ï Çñ³å»ï áõÙÁ »õ ÇÝùÝû·-ÝáõÃÛáõÝÁ Í³Ûñ³Ñ»Õ Çñ³íÇ×³ÏÝ»ñáõÙ ³ßË³ï»ÉÇë¦ áõսումնասիրության մեջ բերված են ինքնագիտակցության մի քանի որակներ, որոնք օգնում են հեշտությամբ հաղթաÑ³ñ»É ëÃñ»ëÁ: ¸ñ³Ýù »Ý.

- ë»÷³Ï³Ý ·ÁÛáõÃÛ³Ý Ï³ñ»õáñáõÃÛ³Ý »õ ³ÝÓÝ³Ï³Ý ³ñÅ»ùÇ ·Çï³ÏóáõÙÁ,
- ³ÝÏ³ËáõÃÛ³Ý ½·³óáõÙÁ »õ ë»÷³Ï³Ý ÏÛ³ÝùÇ íñ³ ³½¹»Éáõ
  - ÁÝ¹áõÝ³ÏáõÃÛáõÝÁ (Ç Ñ³Ï³¹ñáõÃÛáõÝ ³Ýû·áõÃÛ³Ý »õ Ñáí³Ý³íáñÇ ³ÝÑñ³Å»ß ïáõÃÛ³Ý ½·³óÙ³Ý),
- փոփոխությունների նկատմամբ հետաքրքրությունը »õ å³ïñ³ë ï³Ï³ÙáõÃÛáõÝÁ (Ýñ³Ýó Ù»ç áã Ã» í ï³Ý·, ³ÛÉ ½³ñ·³óÙ³Ý ÑÝ³ñ³íáñáõÃÛáõÝÝ»ñ ï»ëÝ»ÉÁ):

Ուստի, սթրեսային իրավիճակից հետո փորձեք ըմբռնել »õ í»ñ³ÇÙ³ë ï³íáñ»É Ó»½ Ñ» ï ï»ÕÇ áõÝ»ó³ÍÁ, ³ÛÝ, ÇÝãÇÝ ³Ï³Ù³ (³í»ÉÇ ×ÇßïªÓ»ñ Ù³ëÝ³·Çï³Ï³Ý å³ñïùÁ Ï³ï³ñ»ÉÇë) Ý»ñÏ³ »ù »Õ»É:

Եթե ապրած կամ տեսած ողբերգությունից հետո դուք í»ñÉáõÍ»É »ù ï»ÕÇ áõÝ»ó³ÍÇ ¿áõÃÛáõÝÁ, ÇÝãå»ë Ý³»õ ·Çï³Ïó»É »ù Ó»ñ ÏÛ³ÝùÇ áõ ³ßË³ï³ÝùÇ ÇÙ³ëïÁ, ³å³ հնարավորություն ունեք հոգեբանորեն առողջ մնալու: Նման í³ñù³·ÇÍÝ ³Ýí³ÝáõÙ »Ý ·áÛ³ï»õ»Éáõëïñ³ï»·Ç³:

êÃñ»ë áõÝ»ÝáõÙ »Ý áã ÙÇ³ÛÝ ½áÑ»ñÝ áõ Éñ³·ñáÕÝ»ñÁ, ³ÛÉ»õ Éë³ñ³ÝÁ, áõÙ Ñ³Ù³ñÝ³Ë³ï»ëí³Í¿ ï»Õ»Ï³ï íáõÃÛáõÝÁ: ¼³Ý·í³Í³ÛÇÝ Éñ³ïíáõÃÛ³Ý ÙÇçáóÝ»ñáõÙ Í³Ûñ³-Ñ»Õ Çñ³íÇ×³ÏÁÝ»ñÏ³Û³óÝ»ÉáõÓ»õÇó¿Ï³ËÍ³Í Éë³ñ³ÝÇ óÝóÙ³Ý ³ëïÇ×³ÝÁ: â¿± áñ í»ñçÇÝë Ï³ï³ñíáÕÝ áõ Ï³-ï³ñí³ÍÁÝ ÁÝÏ³ÉáõÙ ¿ Áëï Éñ³·ñáÕÇ Ý»ñÏ³Û³óñ³ÍÇ: ²Û-ëÇÝùÝª ï»ëÝáõÙ ¿ Éñ³·ñáÕÇ ³ãù»ñáí: 2002 Ãí³Ï³ÝÇ ÑáÏ-տեմբերի 23-26-ի դեպքերից (խոսքը «Նորդ-Օսթի» Ý»ñÏ³Û³óÙ³Ý Å³Ù³Ý³Ï ã»ã»Ý ·ñáÑ³ÛÇÝÝ»ñÇ կազմակերպած ահաբեկչությանն է վերաբերում) հետո éáõë³Ï³Ý ß³ï Ñ»éáõëï³³ÉÇùÝ»ñ óáõó³¹ñáõÙ ¿ÇÝ ã»ã»Ý ահաբեկիչների կողմից ծաղրուծանակի, նվաստացումների »ÝÃ³ñÏí³Í ·»ñÇÝ»ñÇ »õ ëï ñáõÏÝ»ñÇ Ù³ëÇÝ Ñ³Õáñ¹áõÙ-Ý»ñ: ¶ñÇãÝ ³Ý½áñ ¿ ÝÏ³ñ³·ñ»É ³ÛÝ ·³½³ÝáõÃÛáõÝÝ»ñÁ, որ ցուցադրվում էին էկրաններին: Այս հնարքը, երբ միïáõÙÝ³íáñ ³Ñ áõ ë³ñë³÷ ¿ Ý»ñßÝãíáõÙ, ³Ýí³ÝáõÙ »Ý §óÝóÙ³Ý Ëáñ³óÙ³Ý ÑÝ³ñù¦: ØÇ³Ý·³Ù³ÛÝ å³ñ½ ¿, áñ ïíÛ³É ¹»åùáõÙ ½³Ý·í³Í³ÛÇÝ Éñ³ïí³ÙÇçáóÝ»ñÁ ÏáÝÏ-րետ նպատակ ունեին. անողոք, արյունարբու, դաժան, Ý»Ý· ÃßÝ³Ùáõ Ï»ñå³ñë ï»ÕÍ»É: ê³Ï³ÛÝ å³ïÏ»ñ³óñ»ù հեռուստադիտողի վիճակը, որն առանց այդ էլ մի ամբողջ շաբաթ ասես ինքն էլ պատանդների հետ ատրճանակների ÷áÕ»ñÇ ï³Ï¿ñ³ÝóÏ³óñ»É: ÜÙ³Ý Ñ³Õáñ¹áõÙÝ»ñ ¹Çï»-Éáõó Ñ»ïá áã ÙÇ³ÛÝ »ñ»Ë³Ý»ñÇ, ³ÛÉ»õ Ù»Í³Ñ³ë³ÏÝ»ñÇ Ùáï ³é³ç³ÝáõÙ »Ý ×ÝßÍ³ÍáõÃÛáõÝ, ïñ³Ù³¹ñáõÃÛ³Ý ³Ý-ÏáõÙ, ÝáõÛÝÇëÏ Ñ»ï×·Ý³Å³Ù³ÛÇÝ Çñ³íÇ×³Ï: Àëï Ñá·»-թերապեւտների դիտարկումների, բավական է 4-5 օր լուրեñÇ ÃáÕ³ñÏáõÙÝ»ñ ã¹Çï»É, »õ ÑÇí³Ý¹Ý»ñÇ íÇ×³ÏÁ ÝÏ³ï»-լիորեն բարելավվում է:

²Ûëå»ë ¿É Ù»ñ Ñ³Ýñ³å»ïáõÃÛ³Ý áñáß Ã»ñÃ»ñ. Çñ³-Ï³ÝáõÃÛáõÝÁ Ý»ñÏ³Û³óÝáõÙ »Ý ÙÇ³ÛÝ Ùé³ÛÉ ·áõÛÝ»ñáí: àã

ÙÇ ÉáõÛë: ºÃ» Ï ³ ñ¹ ³ ù ÙÇ ³ ÛÝ ³ Û¹ Ã»ñÃ»ñÁ »õ Éë»ù §02¦ -Ç ÝÙ ³ Ý Ñ ³ Õáñ¹áõÙÝ»ñ, ÇÝùÝ»ñ¹ ¿É ã»ù ÝÏ ³ ï Ç, Ã» ÇÝãå»ë »ù աստիճանաբար վերածվում դժգոհ տարրի: Դեռահասների մոտ, ի տարբերություն մեծահասակների, դա արտահայտ-íáõÙ ³ ·ñ»ëÇíáõÃÛ³Ý ³×áí:

Èñ³ ·ñáõÃÛ³Ý Ù»ç ÝÙ³Ý ÑÝ³ñùÝ ³Ýí³ÝáõÙ »Ý ï»Õ»-կատվական ահաբեկչություն:

²Ñ³ ¹ñ³ ÙÇ ù³ÝÇ ¹ñë»õáñáõÙÝ»ñ.

- բռնության դաժան մանրամասների «ըմբոշխնում»,
- ëå³ÝáõÃÛ³Ý ï»ËÝáÉá·Ç³Ý»ñÇ ÝÏ³ñ³ ·ñáõÙ Ï³Ù óáõó³¹ñáõÙ,
- í³ËÇ, ³Ýå³ßï å³Ýí³ÍáõÃÛ³Ý ½· ³óÙ³Ý Ý»ñßÝãáõÙ,
- ß³ñ³¹ñ³ÝùÇ óÇÝÇÏ, ³Ý³Ý½ÝÇí á×,
- ÝÛáõÃÇ Ù³ ï áõóÙ³Ý ÙÇï áõÙÝ³ íáñáõÃÛáõÝ

Ð³Ýó³ ·áñÍáõÃÛ³Ý Ï³Ù ³Õ» ïÇ ³Ù»Ý³¹³Å³Ý å³Ñ»-րի գիտակցաբար կամ որ ավելի վատ է՝ միտումնավոր ներ-Ï³Û³óáõÙÁ áõÅ»Õ³óÝáõÙ ¿ í³ËÇ½· ³óáõÙÁ: Þ³ ï Ñ³×³Ë, Éñ³ ·ñáÕÁ, ÷áñÓ»Éáí ³½³ ï í»É í³ËÇó, ÇÝùÝ ¿ ÁÝÏÝáõÙ ßá-Ï³ÛÇÝ Çñ³íÇ×³ÏÇ Ù»ç, Ñáõë³Ñ³ ïáõÃÛáõÝ, ë³ñë³÷, ¹³-ï³å³ñïí³ÍáõÃÛ³Ý ½· ³óáõÙ ³ñï³Ñ³Ûïáõù: ê»÷³Ï³Ý ºë-Ç Ñ» ï Ù»Ý³Ï ÙÝ³Éáíª Ý³ Ï³ñáÕ¿ ¹ÇÙ»É Ý»ñùÇÝ É³ñí³-ÍáõÃÛáõÝÁ Ñ³ÕÃ³Ñ³ñ»Éáõ ³å³Ï³éáõóáÕ³Ï³Ý ÙÇçáóÝ»-րի. արդարացնել ահաբեկիչների գործողությունները, մե-Õ³¹ñ»É ½áÑÇÝ, ¹Å·áÑáõÃÛáõÝ ³ñï³Ñ³Ûï»É ÷ñÏ³ñ³ñÝ»ñÇ ·áñÍáÕáõÃÛáõÝÝ»ñÇó, ³ñÅ»½ñÏ»É ÇÝùÝ Çñ»Ý: ¶Ý³Ñ³ ïÙ³Ý »õ ÙÇ³Å³Ù³Ý³Ï Ï³ï³ñí³ÍÇó Ñ»éáõ ÙÝ³Éáõ ÙÇçáó »Ý ¹³éÝáõÙ Ý³»õ ÑáõÙáñÝ áõ óÇÝÇ½ÙÁ: ê³Ï³ÛÝ ÝÙ³Ý Ã»Ã»õ³-óáõÙÝ³ í»ñáõÙ¿ ³Ûëå»ë Ïáãí³Í §Ïááñ¹ÇÝ³ ïÝ»ñÇÝ»ñùÇÝ համակարգը», մարդու բարոյական հիմքերն ու նրա հիմ-Ý³ñ³ñÑ³Ùá½ÙáõÝùÝ»ñÁ: Ä³Ù³Ý³ÏÇ ÁÝÃ³óùáõÙ ëÃñ»ëÇó ÇÝùÝ³å³ßïå³Ýí»Éáõ ³Û¹åÇëÇ ÙÇçáóÇ ¹ÇÙ³Í Ù³ñ¹áõ Ùáï ÝÏ³ïíáõÙ »Ý Ñá·»Ï³ÝÇ ïñ³íÙ³ïÇÏ ÷á÷áËáõ-թյուններ. Շուտ բռնկվելու հակում, ճակատագրապաշտու-ÃÛ³Ý, ÷³ËáõëïÇ áõ Ùáé³óáõÃÛ³Ý, ³ÝÑ³ïÇ Ù»ÏáõëÓ³-Ù³Ý, ³Ýå³ï³ëË³Ý³ïíáõÃÛ³Ý, áñáßáõÙÝ»ñ ÁÝ¹áõÝ»Éáõ å³ëÇíáõÃÛ³Ý ¹ñë»õáñáõÙÝ»ñÇ:

ä³ñï³¹Çñ ã¿, áñ ïñ³íÙ³ïÇÏ ï»ùëï»ñÁ Ï³åí³Í ÉÇÝ»Ý ³Õ» ïÝ»ÑÇ »õ Ù³ñ¹³ëå³ÝáõÃÛáõÝÝ»ñÇ Ñ» ï, ¹ñ³Ýó å³ï×³é Ï³ñáÕ »Ý ÉÇÝ»É ÝáõÛÝÇëÏ §ë³ñë³÷¦- ï»ë³ÑáÉá-í³ÏÝ»ñÁ, ÏÇÝá³ëïÕ»ñÇ ÏÛ³ÝùÇ óÝóáÕ Ù³Ýñ³Ù³ëÝ»ñÁ »õ այլև: Այսինքն՝ այն ամենը, ինչ խաթարում է չարի ու բարու, ÃáõÛÉ³ïñ»ÉÇÇ »õ ³ÝÃáõÛÉ³ïñ»ÉÇÇ Ù³ëÇÝ Ù»ñ ÑÇÙÝ³ñ³ñ å³ïÏ»ñ³óáõÙÝ»ñÁ:

§Ø»Í Éí³óù¦ Ñ»éáõëï³Ñ³Õáñ¹Ù³Ý ÁÝÃ³óùáõÙ, Ñ³-ղորդավարի՝ Ալդրեյ Մալախովի համաձայնությամբ ցու-ó³¹ñí»óÇÝ ·³ÕïÝÇ ï»ë³ËóÇÏáí ÝÏ³ñ³Ñ³Ýí³Í Ï³¹-ñ»ñ. Ñ³Õáñ¹Ù³Ý Ù³ëÝ³ÏÇóÝ»ñÁ áñáß»É ¿ÇÝ íñ»Å ÉáõÍ»É Çñ»Ýó ÏÇÝ Õ»Ï³í³ñÇó »õ ·³ÕïÝÇ ÝÏ³ñ³Ñ³Ý»É ¿ÇÝ Ýñ³Ý ընկերոջ հետ: Եվ բանալու անցքից նկարահանված ուրիշի ³Ûë ³ÝÓÝ³Ï³Ý ÏÛ³ÝùÁ óáõó³¹ñí»ó ÙÇÉÇáÝ³Ýáó Ñ»éáõë-ï³Éë³ñ³ÝÇÝ: ê³ ³Ù»Ý³ÇëÏ³Ï³Ý ïñ³íÙ³ïÇÏ ï»ë³ß-³ñ¿ñ, áñÁ »Ã»ñ ã¿ñ ÃáÕÝÇ ù³Õ³ù³ÏÇñÃ »õ áã ÙÇ »ñÏñÇ »õ áã ÙÇ Ñ»éáõëï³ï»ëáõÃÛáõÝ: àã ÙÇ³ÛÝ ³ÛÝ å³ï×³éáí, áñ ¹ñ³Ñ³Ù³ñ¹³ï³Ï³Ý å³ï³ëË³Ý³ïíáõÃÛ³Ý Ï»ÝÃ³ñ-Ï»ÇÝ, ³Û É»õ, áñ¹³Ë³Ã³ñáõÙ¿ß³ïÙ³ñ¹Ï³Ýó ³ñÅ»ù³-յին համակարգը, ցինիզմ եւ անահատի նկատմամբ ան-հարգալից վերաբերմունք է արտահայտում:

Հոգեբան եւ հոգեթերապեւթ Էրիկ Էրիկսոնը, որ կան-Ë³·áõß³Ï»É¿ñ §Ëéáí³ñ³ñ»ÇÇï³ë³ñ¹áõÃÛ³Ý¦, ë»ùëáõ-³É Ñ»Õ³÷áËáõÃÛ³Ý »õ ÏáÝïñÙß³ÏáõÛÃÇ »ñ»õ³Ý ·³ÉÁ »õ É³í ¿ñ Ñ³ëÏ³ÝáõÙ Å³Ù³Ý³Ï³ÏÇó Ù³ñ¹áõ ËÝ¹ÇñÝ»ñÁ, Ñ³Ù³ñáõÙ ¿ñ, áñ ëáóÇ³É³Ï³Ý Ï³ï³ÏÉÇ½ÙÝ»ñÇ ¹³ñ³ßñ-ջանում բարոյական մարդը պետք է հետեւի եթե ոչ Աստվա-Í³ßÝãÇ å³ïíÇñ³ÝÝ»ñÇÝ, ³å³ ·áÝ» Ñ» ï»õÛ³É ¹ñáõÛÃÇÝ. §ì³ñíÇñ áõñÇßÝ»ñÇ Ñ» ï ³ÛÝå»ë, áñ¹³ »õ Ýñ³Ý, »õ ù»½ Ýáñ ÉÇóù Ñ³Õáñ¹Ç¦:

Մոսկվայի հոկտեմբերյան (2002 թ.) ահաբեկչությունից Ñ» ïá³é³çù³ßí»ó ³ÛÝÑ³ñóÁ, Ã» ÇÝãå»ë å» ïù¿Ý»ñÏ³-Û³óí»Ý ÝÙ³Ý ¹»åù»ñÁ ½³Ý·í³Í³ÛÇÝ Éñ³ïí³ÙÇçáóÝ»-ñáõÙ: ²ñ»õÙïÛ³Ý Ûáõñ³ù³ÝáÛáõñ Çñ»Ý Ñ³ñ·áÕ Éñ³ïí³ÙÇ-çáó áõÝÇ Éñ³·ñáÕÝ»ñÇ ë»÷³Ï³Ýí³ñù³Ï³ÝáÝ: úñÇÝ³Ï, Ø»Í ´ñÇïÝÇ³ÛáõÙ ·áÛáõÃÛáõÝ áõÝÇ Ð»éáõëï³ï»ëáõÃÛ³Ý

»õ é³¹ÇáÛÇ ÝáñÙ³ ï Çí³ÛÇÝ Ñ³ÝÓÝ³ÅáÕáí, áñÁ Ùß³Ï»É ¿ սեռական տեսարանների եւ բռնության ցուցադրման կա-ÝáÝÝ»ñÁ, ÇÝãå»ë Ý³»õ ×³ß³ÏÇ áõ å³ïß³×áõÃÛ³Ý ÝáñÙ»-ñÁ: Ü³ ¿ Ùß³ÏáõÙ Ý³»õ ³ÝÓÝ³Ï³Ý ÏÛ³ÝùÇÝ ã³ñïáÝí³Í ÙÇç³Ùï áõÃÛ³Ý ³ÝÃõÛÉ³ ïñ»ÉÇáõÃÛ³Ý ÝáñÙ»ñÁ:

BBC-ին ունի վարքի իր կանոնագիրքը, որը վերաբե-րում է պատշաճությունն ու ճաշակը պահպանելուն եւ բռ-ÝáõÃÛáõÝ óáõó³¹ñ»Éáõ ë³ÑÙ³Ý³÷³ÏáõÙÝ»ñÇÝ: Àëï ³Û¹ կանոնագրքի, մինչեւ ժամը 21.00-ն ցուցադրվող բոլոր Íñ³·ñ»ñÁ å»ïù ¿ åÇï³ÝÇ ÉÇÝ»Ý É³ÛÝ Éë³ñ³ÝÇ, ³Û¹ ÃíáõÙª »ñ»Ë³Ý»ñÇ Ñ³Ù³ñ: ÜÙ³Ý Ñ³ÝÓÝ³ñ³ñ³Ï³ÝÝ»ñ Ï³Ý Ý³»õ éáõë³Ï³Ý ÁÝÏ»ñáõÃÛáõÝÝ»ñáõÙ:

Լրագրողի հոգեբանական անվտանգությանը վերաբե-րող բազմաթիվ հանձնարարականներից բերենք մի քանի-ëÁ, áñß³ñ³¹ñí³Í »Ý º. äñáÝÇÝ³ÛÇ ³ßË³ïáõÃÛáõÝáõÙ.

§²é³í»É ëÃñ»ë³ÍÇÝ »Ý.

- Ëáñ íßïÇ Ï³Ù Ñáõë³Ñ³ïáõÃÛ³Ý å³ÑÇÝ Ù³ñ¹áõÝ Ñ³ÝÏ³ñÍ³ÏÇ ÝÏ³ñ³Ñ³Ý»ÉÁ,
- Ù³ñ¹áõ ³ñÅ³Ý³å³ïíáõÃÛáõÝÁ íÇñ³íáñáÕ Ýí³ëï³óáõÙÝ»ñ óáõó³¹ñ»ÉÁ,
- խոշտանգումների, բարոյական եւ ֆիզիկական Í³ÕñáõÍ³Ý³ÏÇ óáõó³¹ñáõÙÁ,
- ³·ñ»ëáñÇª ½áÑ»ñÇ ï³Ýç³ÝùÝ»ñÇ å³ï×³é Ñ³Ý¹Çë³óáÕ ·áñÍáÕáõÃÛáõÝÝ»ñÇ áõÕÕ³ÏÇ Ï³Ù ³ÝáõÕÕ³ÏÇ ³ñ¹³ñ³óáõÙÝ»ñÁ,
- բռնացողի (կոնկրետ մարդու կամ սոցիալական խմբի) ÑÇ³óÙáõÝùÇ »õ ³Ýå³ïÅ»ÉÇáõÃÛ³Ý óáõó³¹ñáõÙÁ,
- եթերում ահաբեկչին խոսք տրամադրելը (ÇÝãÝ ³ÝáõÕÕ³ÏÇáñ»Ý §É»·³É³óÝáõÙ ¿¦ Ýñ³ ·áñÍáÕáõÃÛáõÝÝ»ñÁ),
- Ù»Õ³íáñÝ»ñ ÷Ýïñ»ÉÁ,
- ½áÑÇÝ áõÕÕ³ÏÇ Ï³Ù ³ÝáõÕ³ÏÇ Ù»Õ³¹ñ»ÉÝ áõ ÷Ýáí»ÉÁ,
- ÏáÉ»Ï ïÇí³å³ßË³ñáõÃÛ³Ý Ï³Ù Ù»Õù»ñÇ ÃáÕáõÃÛ³Ý Ïáã»ñÁ,
- ½áÑÇ Ñ³ëó»ÇÝ ë³ñÏ³½ÙÁ Ï³Ù ÑáõÙáñÁ:

Իրադարձությունների բացասական հետեւանքը նշա-Ý³Ï³ÉÇáñ»Ý ÃáõÉ³ÝáõÙ ¿, »Ã» ï»Õ»Ï³ïíáõÃÛ³Ý Ù»ç.

- խնդիրը ներկայացվում է իբրեւ լուծվող,
- առկա են հստակ բարոյական կողմնորոշիչներ,
- Ï³ ³ÝáñáßáõÃÛ³Ý ¹ñ³Ï³Ý ÇÙ³ëï³íáñáõÙ,
- ներշնչվում է հավատ ապագայի նկատմամբ,
- ¹ñ³Ï³Ý¿ ·Ý³Ñ³ïíáõÙ Çñ³¹³ñÓáõÃÛáõÝÝ»ñÇ Ù³ëÝ³ÏÇóÝ»ñÇ ³ñÅ³Ý³í³Û»É å³Ñí³ÍùÁ,
- ³éÏ³ »Ý ÇÙ³ëï³ÏÇñ ³ñÅ»ùÝ»ñ (»ñ³Ë ï³·ÇïáõÃÛáõÝ, Ñá·³ï³ñáõÃÛáõÝ, ë»ñ, ëï»ÕÍ³·áñÍáõÃÛáõÝ, å³ïÇí, ³ñÇáõÃÛáõÝ »õ ³ÛÉÝ),
- å³ïÏ»ñíáõÙ »Ý ³Ï ïÇí ¹ÇÙ³¹ñáõÃÛ³Ý ¹»åù»ñÁ, ¹Åí³ñáõÃÛáõÝÝ»ñÁ Ñ³ÕÃ³Ñ³ñ»Éáõ Çñ³Ï³Ý ·áñÍáõÝ»-áõÃÛáõÝÁ,
- Ñ³Õáñ¹íáõÙ ¿ ËÝ¹ñÇ ÉáõÍÙ³Ý ÁÝÃ³óùÇ Ù³ëÇÝª ÁÝ¹-Ñáõå ÙÇÝã»õ ¹ñ³ í»ñçÝ³Ï³Ý ÉáõÍáõÙÁ (ÇÝãÇ Ù³ëÇÝ Ñ³-×³Ë »Ý Ùáé³ÝáõÙ Ñ³Õáñ¹»É ¼ÈØ-Ý»ñÁ),
- հոգեբանական աջակցություն է հայտնվում տուժածնե-ñÇÝ »õ ÷ñÏ³ñ³ñ ·áñÍáÕáõÃÛáõÝÝ»ñÇ Ù³ëÝ³ÏÇóÝ»ñÇÝ (óáõ-ó³¹ñíáõÙ ¿ ëáóÇ³É³Ï³Ý Ñ³í³ÝáõÃÛáõÝÝ áõ û·ÝáõÃÛáõÝÁ):

²Ûë Ï³ÝáÝÝ»ñÇ Ë³Ë ïáõÙÁ íÏ³ÛáõÙ ¿ Éë³ñ³ÝÇÝ íÝ³-ë»Éáõ ÙÇïáõÙÇ Ù³ëÇÝª ³ÝÑ³ïÇ íñ³ ½·³óÙáõÝù³ÛÇÝ »õ հոգեբանական վերահսկողության հասնելու, խուճապային ³ñÓ³·³ÝùÝ»ñ ³é³ç³óÝ»Éáõ Ýå³ï³Ïáí¦:

ՀՈՒՄՈՐԸ ԵՎ ԽԱՂԸ՝ ԻԲՐԵՎ ԼԻՑՔԱԹԱՓՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԱՄԱՍԵՐ

Ø³ñ¹Ý ³åñáõÙ ¿ª Ó·ï»Éáí Ñ³×áõÛù ëï³Ý³É: Ð³×áõÛùª Ñ³×»ÉÇ Ù³ñ¹Ï³Ýó Ñ»ï ß÷í»Éáí, Ñ³×áõÛùª ëï»ÕÍ³·áñÍ³-Ï³Ý ³ßË³ï³ÝùÇó, ³ñí»ëïÇÝ Ñ³Õáñ¹³Ïóí»Éáõó, ³ÛÝ-

åÇëÇ íÝ³ë³Ï³ñ ëáíáñáõÃÛáõÝÇó, ÇÝãåÇëÇÝ ÍË»ÉÝ ¿, áõ-
ï »Éáõó, ËÙ»Éáõó, Ýáñ ë³Ýñí³ ÍùÇó Ï³Ù Ýáñ ÏáßÏÇó: Âí³ñ-
ÏáõÙÁ Ï³ñ»ÉÇ ¿ ³Ýí»ñç ß³ñáõÝ³Ï»É: Ð³×áõÛùÁ Ù»ñ ÏÛ³Ý-
ùáõÙ Ùßï³å»ë ³éÏ³ ³Ù»Ý³ëáõñ ÑáõÛ½»ñÇó Ù»ÏÝ ¿: ÆëÏ
հաճույքի բաղադրամասերից է մեր ճնշված զգացումներով,
վատ տրամադրությամբ, ընկճված վիճակով պայմանավոր-
í³Í Ñáõ½³Ï³Ý É³ñí³ÍáõÃÛ³Ý ÉÇóù³Ã³÷áõÙÁ: ÈÇóù³-
Ã³÷í»Éáõ Ñ³Ù³ñ Ù»ÏÁ Ù»Í Éí³óù¿ëÏëáõÙ, ÙÛáõëÁª »ñ³Åß-
ïáõÃÛáõÝ ¿ Éëáõù, »ññáñ¹Áª Ó»éùÝ ¿ í»ñóÝáõÙ ½í³ñ×³ÉÇ
պատմությունների արդեն քրքրված, բայց շատ սիրելի գիր-
ùÁ: î³ñÇÝ»ñ³é³ç, íÇñ³Ñ³ïáõÃÛ³Ý å³ïñ³ëï í»ÉÇë, »ë
սարսափելի վախեցած էի, մանավանդ, երբ իմացա, որ հի-
í³Ý¹³ë»ÝÛ³ÏÇ ÇÙ Ñ³ñ»õ³ÝáõÑáõÝ íÇñ³Ñ³ï»ÉÇë ëË³É-
մամբ որովայնախոռոչում վիրախծուծ (տամպոն) էին թո-
Õ»É, »õ³Û¹ ÏÇÝÝ³ñÛ³Ý í³ñ³ÏáõÙ ¿ñëï³ó»É áõ ÏñÏÝ³ÏÇ
վիրահատությամբ մի կերպ փրկվել մահից:

Պատկերացրեք իմ վիճակը: Միակ բանը, որ ինձ պա-
ÑáõÙ ¿ñ ÑÇí³Ý¹³ÝáóáõÙ, ³ÛÝ ·Çï³ÏóáõÙÝ ¿ñ, áñ ³é³Ýó
íÇñ³Ñ³ïáõÃÛ³Ý ÏÙ»éÝ»Ç: ºë, Éë³ÍÇë ³½¹»óáõÃÛ³Ý ï³Ï,
áã ùÝ»É ¿ñ Ï³ñáÕ³ÝáõÙ, áã áõï»É: ê³Ï³ÛÝ ïÝÇó Ñ» ïë í»ñó-
ñ»É ¿Ç Ñ»Ýó Ýáñ ·Ý³Í ÙÇ ·Çñù. §èáõë³Ï³Ý Ã³ï»ñ³Ï³Ý
պարոդիաները 19-րդ դարավերջին եւ 20-րդ դարասկզբին»:
Ìáõëáñ»Ý Ã»ñÃáõÙ ¿Ç ³ÛÝª óñí»Éáõ Ñ³Ù³ñ: ê³Ï³ÛÝ í³ÛñÏ-
Û³ÝÝ»ñ³Ýó ·ÇñùÝ ³ÛÝå»ë ÏÉ³Ý»ó ÇÝÓ, áñ ëÏë»óÇ ùñùñç³É:
Հարեւանուհուս դա տարօրինակ թվաց: Ես բարձրաձայն
Ï³ñ¹³óÇ ÍÇÍ³Õ³ß³ñÅ ³Û¹Ñ³ïí³ÍÁ: Ü³ ËÝ¹ñ»ó ß³ñáõ-
Ý³Ï»É: ØÇ ÷áùñ ³Ýó Ù»Ýù ³ñ¹»Ý »ñÏáõëáí ¿ÇÝù ÍÇÍ³ÕáõÙ:
Երբ համայց կատարող բժիշկը մեզ տեսավ քրքջալիս, չէր
Ñ³í³ïáõÙ, Ã» Ñ³Ý¹Çå»É ¿ ³ÛÝ ÝáõÛÝ Ï³Ý³Ýó, áñáÝóÇó
Ù»ÏÝ ³ñ¹»Ý Ë³ã¿ñù³ß»É Çñ ÏÛ³ÝùÇ íñ³, ÙÛáõëÝ ¿É å³ï-
ñ³ëï íáõÙ ¿ñ ¹ñ³Ý:

ÐáõÙáñÁ, Ï³ï³ÏÁ »õ Ë³ÕÁ Ï³ñáÕ »Ý Ã»Ã»õ³óÝ»É áã
ÙÇ³ÛÝ Ï»Ýó³Õ³ÛÇÝ Ï³ñÍ»ë Ã» ³Ù»Ý³³Ý»É³Ý»ÉÇ Çñ³íÇ-
×³ÏÁ, ³ÛÉ»õª ÉÇóù³Ã³÷»É ëáóÇ³É³Ï³Ý É³ñí³ÍáõÃÛáõÝÁ:
ºí ³Ñ³ª ß³ï ïáï³ÉÇï³ñ »ñÏñÝ»ñáõÙ Ù³ëÝ³ÏÇáñ»Ý
կամ ամբողջությամբ արգելված է հումորի ամենաներգոր-

ծուն տեսակը՝ սատիրան: Այսպես, Զիմբաբվեում արգելվե-
ցին «բանանային» թեմայով անեկդոտները: Հրամանագրի
Ñ»ÕÇÝ³ÏÁ »õ ³Ý»Ï¹áïÝ»ñÇ ·ÉË³íáñ Ñ»ñáëÁ Ñ»Ýó »ñÏñÇ
Ý³Ë³·³ÑÝ ¿ñª ø³Ý³³Ý´³Ý³Ý³Ý: ÆëÏ ÐÛáõëÇë³ÛÇÝ Îá-
ñ»³ÛáõÙ ÁÝ¹Ñ³Ýñ³å»ë ³ñ·»Éí³Í ¿ ó³ÝÏ³ó³Í Ã»Ù³Ûáí
ó³ÝÏ³ó³Í ë³ïÇñ³, ù³ÝÇ áñ §ÅáÕáíáõñ¹Ý»ñÇ ¹ñ³Ë-
ïáõÙ ³Ù»Ý ÇÝã Ññ³ß³ÉÇ ¿¦: ê³Ï³ÛÝ ³Ý·³Ù ÝÙ³Ý ³ñ·»ÉÙ-
Ý»ñÇÝ ëñ³ÙÇï Ù³ñ¹ÇÏ Ï³ñáÕ³ÝáõÙ »Ý ¹ÇÙ³Ï³Û»É: èÇ-
չարդ Հարիսը «Զանգվածային հաղորդակցության հոգեբա-
նություն» գրքում բերում է օրինակ, թե ինչպես էր «մի սրա-
ÙÇï ãÇÝ³óÇ ëï»ÕÍ»É Ñ³Ù³Ï³ñ·ã³ÛÇÝ íÇñáõë, áñÁ çÝçáõÙ
էր բոլոր նրանց համակարգիչների հիշողության բովանդա-
ÏáõÃÛáõÝÁ, áíù»ñ §áã¦ ¿ÇÝ å³ï³ëË³ÝáõÙ §Ñ³Ù³ñá±õÙ »ù,
áñ í³ñã³å»ë ÈÇ ä»ÝÁ³åáõß¿¦ Ñ³ñóÇÝ:

²Ûë ·ñùÇ íñ³ ³ßË³ï»ÉÇë, »ë Ã»ñÃáõÙ ¿Ç ÇÙ ³ñËÇíÝ
ու գտա 90-ականների սկզբներին լույս տեսած «Զերկալո»
éáõë³É»½áõ Ã»ñÃÇó Ïïñ³ÍáÝ»ñ:

1992 Ãí³Ï³ÝÝ ¿ñ: ä³ï»ñ³½Ù, Ï³ß³é³Ï»ñáõÃÛáõÝ,
թշվառություն: Ամենատարբեր ուղղությունների տարբեր
թերթեր էին լույս տեսնում: Ու համարյա բոլորում տպագր-
íáõÙ ¿ÇÝ ³Û¹ Å³Ù³Ý³ÏÝ»ñáõÙ Ùá¹³ÛÇÏ ¹³ñÓ³Í ³ëïÕ³-
·áõß³ÏáõÃÛáõÝÝ»ñ: ºí ³Ñ³ ÙÇïù ÑÕ³ó³ªÙÇ³íáñ»É Ë³ÕÁ
»õ ³ëïÕ³·áõß³ÏáõÃÛáõÝÁ: ÆÙ §³ëï»Õ³ÛÇÝ ³ÝÓÁ¦ á·»-
Ñ³ñóÙ³Ý ¿ñ Ï³ÝãáõÙ áñ»õ¿ Ýß³Ý³íáñ ·ñáÕÇ »õ Ýñ³Ý ûñ-
í³ Ññ³ï³å Ã»Ù³Ý»ñáí Ñ³ñó ï³ÉÇë: à·ÇÝ ¿Éª å³ï³ë-
խանում էր, ընդ որում կոնկրետ գրքից մեջբերումներով:
²Û¹å»ë §¼»ñÏ³Éá¦ Ã»ñÃáõÙ Ñ³ÛïÝí»ó Ýáñ Ëáñ³·Çñª
§à·»Ñ³ñóáõÙ¦: ä³ïÏ»ñ³óñ»ùª ³Û¹ §ë»³ÝëÝ»ñÇó¦ ÙÇ
ù³ÝÇëÁ ÙÇÝã ³Ûëûñ ¿É Ã³ñÙ »Ý: ²Ñ³, ûñÇÝ³Ï, Ã» ÇÝã ¿ñ
å³ï³ëË³Ý»É Ú³ñáëÉ³í Ð³ß»ÏÇ á·ÇÝ å³ï»ñ³½ÙÇ Ù³-
ëÇÝ Ñ³ñóáõÙÇÝ.

- Ø³ñ¹Ï³Ýó ³ÛÝ ³ßË³ñÑÝ áõÕ³ñÏ»Éáõ Ý³Ë³å³ï-
ñ³ëïáõÃÛáõÝÁ ÙÇßï Çñ³Ï³Ý³óí»É¿ ²ëïÍá Ï³ÙÙ³ñ¹Ï³-
յին երեւակայությամբ ստեղծված այլ բարձրագույն էակի
³ÝáõÝÇó:

ÆÙ §³ëï»Õ³ÛÇÝ ³ÝÓÁ¦ Ñ³ñóÝáõÙ ¿.

- î ³ñ³Í³ßñç³ÝáõÙ ³é³çÇÏ³ é³½Ù³Ï³Ý ·áñÍáÕáõÃÛáõÝÝ»ñÇ Ó»ñ Ï³ÝË³ï»ëáõÙÁ:

Ð³ß»ÏÁ å³ï³ëË³ÝáõÙ ¿.

- Մեր դիրքերը միանգամայն բարենպաստ են: Այժմ ար-¹»Ý áã áù ãÇ Ï³ëÏ³ÍáõÙ, áñ ÏÑ³ÕÃÇ Ï³Ýï ñáÝ³Ï³Ý ï»-ñáõÃÛáõÝÝ»ñÇó Ù»ÏÇ ½ÇÝáõÅÁ: ä³ï»ñ³½ÙÁ Ï³í³ñïíÇ ³í»ÉÇ ßáõï, ù³Ý Ù»Ýù Ï³ñáÕ »Ýù »ÝÃ³¹ñ»É:

²Ýíñ»å ·áõß³ÏáõÃÛáõÝ ¿ñ:

²Ù»ÝÇó ß³ï ÇÝÓ ¹áõñ ¿ñ ·³ÉÇë §½ñáõó»É¦ Îá½Ù³ äñáõï ÏáíÇ á·áõÑ»ï: ²Ñ³ÙÇ ù³ÝÇ ûñÇÝ³Ï.

- ÆÝå»±ë Ï·Ý³Ñ³ï»ù áñáß Ñ³ÛñÝ»Ý³Ï³Ý ·áñÍÇãÝ»ñÇ Ññ³å³ñ³Ï³ÛÇÝ »ÉáõÛÃÝ»ñÁ:

- ØÇ ³Ý·³Ùëï áÕÇÝ, á±í ¿ Ñ»ïá Ñ³í³ïáõÙ:

- Ինչպես եք վերաբերվում «փողի քսակների» նոր սերն-¹ÇÝ:

- ²Ý³ñ¹³ñÑ³ñëï áõÃÛáõÝÁ ÝÙ³Ý¿ çñÏáï»ÙÇª ³×áõÙ¿ ³Ù»Ý ÙÇ ù»ã³ÛÇ íñ³:

- êáóÇ³É-ù³Õ³ù³Ï³Ý Ý»ñÏ³ Çñ³íÇ×³ÏÇ Ç±Ýã »Éù »ù ï»ëÝáõÙ:

- ²Ù»Ý Ë³ÕáõÙ ã¿, áñ ïáõ½»ñÝ »Ý Ñ³ÕÃáõÙ:

Æñ ³ßË³ï³ÝùáõÙ ÑáõÙáñÇ, Ë³ÕÇ ¹ÇÙáÕ Éñ³·ñáÕÁ ÝÙ³Ý¿ ¹»ñ³ë³ÝÇ: Ü³ å»ïù¿ ëï»ÕÍÇ ÙÇ ÙÇ³ÙÇïÇ, ÷ÝÃ÷ÝÃ³ÝÇ, ·áõß³ÏáõÑáõ Ï»ñå³ñ: ²Ù»Ý ÇÝã Ï³Ëí³Í¿ »ñ»õ³Ï³ÛáõÃÛáõÝÇó, Ï»ñå³ñ³Ý³÷áËí»Éáõ áõÝ³ÏáõÃÛáõ-ÝÇó: ²Û¹ Ï»ñå³ñ³Ý³÷áËáõÃÛ³ÝÁ å»ïù¿ »ÝÃ³ñÏí»Ý նաեւ ձեր խոսքը, դարձվածքների ռիթմը, բառապաշարը: ØÇ Ï»ÕÍ, ·Çï³Ï³Ý Ëáëù, »õ Ï»ñå³ñÁ ÏáãÝã³Ý³: ÜÙ³Ý խաղին լրացուցիչ ինտրիգ է հաղորդում խաբկանքը, երբ ÁÝÃ»ñóáÕÁ ã·Çï Ç, Ã» áí¿ ³Û¹ öÝÃ÷ÝÃ³ÝÁ, ´.ê.-Ý, Ï»Õ-Í³Ýí³Ý ï»ñÁª ïÕ³Ù³±ñ¹, ÏÇ±Ý, ç³Ñ»±É, ëñ³ÙÇï Ù»±ÏÁ, Ã»± Ï»Ýë³÷áñÓáí ÇÙ³ëïÝ³ó³Í Ñ»·Ý³Ëáë ÙÇ Ã»ñ³Ñ³-í³ï: öáñÓ»ù, Ë³Õ ³ñ»ù, ÑáñÇÝ»ù Ýáñ Ó»õ»ñ, Ýáñ Å³Ý-ներ, մի բացահայտեք ձեզ: Փորձարկեք դիմակը՝ կուզեք մե-ÏÁ, Ïáõ½»ùª ³Ù»Ý ³Ý·³Ù ÝáñÁ: ÆÝãå»ë »ñ»õ³Ï³ÛáõÃÛáõÝÁ ÏÃ»É³¹ñÇ: ¸³ ã³÷³½³Ýó Ñ»ï³ùñùÇñ Ë³Õ¿: Ò»ñ Ï»ñ-պարն ինքը թեմաներ կհուշի եւ կառաջնորդի ձեզ, երբ կնս-

ï»ù Ñ³Ù³Ï³ñ·ãÇ ³éç»õ Ï³Ù Ó»éùÝ»ñ¹ Ïí»ñóÝ»ù ëáíá-ñ³Ï³Ý ·Ý¹ÇÏ³íáñ ·ñÇãÁ:

ՀԱՄՈԶՎԱ՞Ծ ԵՔ, ՈՐ ՁԵԶ ՀԱՍԿԱՆՈՒՄ ԵՆ

Èñ³·ñáõÃÛ³Ý ÑÇÙÝ³Ï³Ý ·áñÍ³éáõÛÃÝ»ñÇó Ù»ÏÁ Éë³-ñ³ÝÇÝ Ñ³Ùá½»ÉÝ¿: ºí áñå»ë½Ç Ó»½ Ñ³ëÏ³Ý³Ý, ³ÝÑñ³-Å»ßï¿ëïÇå»É, áñ áã ÙÇ³ÛÝ Ó»½ áõÝÏÝ¹ñ»Ý, ³ÛÉ»õª Éë»Ý-ÁÝ-Ï³É»Ý: àõÝÏÝ¹ñ»ÉáíªÙ»Ýù ß³Ñ³·áñÍáõÙ »Ýù Ù»ñ áõÝÏÁ, Éë»-Éáí-ÁÝÏ³É»ÉáíªáõÕ»ÕÁ, áñáíÑ»ï»õ áõß³¹ñáõÃÛáõÝÁ Ï»Ýïñá-նացնում ենք խոսողի բառերի վրա: Ինչպե՞ս գրավել áõÝÏÝ¹ñÇ áõß³¹ñáõÃÛáõÝÁ: ¸áõù Ï³Ù ¹³¹³ñ »ù ³éÝáõÙ, Ï³Ùª ÷áËáõÙ »ù Ó³ÛÝÇ »É»õ¿çÝ»ñÁ, Ï³Ùª ¹ÇÙáõÙ »ù Ëáë³Ï-óáõÃÛ³Ý Ã»Ù³Ý ÷áË»Éáõ ÑÝ³ñùÇÝ: Ø»ñ ÷ÇÉÇëá÷³ÛáõÃÛ³Ý ¹³ë³ËáëÝ, ûñÇÝ³Ï, ÝÙ³Ý¹»åù»ñáõÙ ³Ý»Ï¹áï¿ñ å³ï-ÙáõÙ: ¼í³ñ×³óÝ»Éáí Éë³ñ³ÝÁª Ý³ß³ñáõÝ³ÏáõÙ¿ñ¹³ë³-խոսությունը: Ինչպես պարզվեց, նույն անեկդոտը նա բոլոր Ïáõñë»ñáõÙ å³ïÙáõÙ¿ñ¹³ë³ËáëáõÃÛ³ÝÝáõÛÝ å³ÑÇÝ: ºí դա ազդեցություն էր ունենում, թեպետ բոլորն արդեն գիտե-ÇÝ³Û¹ ÷áùñÇÏ Ëáñ³Ù³ÝÏáõÃÛáõÝÁ:

àñå»ë½Ç Ó»½ áã ÙÇ³ÛÝ áõÝÏÝ¹ñ»Ý, ³ÛÉ»õ Ñ³ëÏ³Ý³Ý, ³ÝÑñ³Å»ßï¿å³Ñå³Ý»É Ñ»ï»õÛ³É í»ó å³ÛÙ³ÝÝ»ñÁ.

Ù³ùáõñ áõ ÙÇ³ëÝ³Ï³Ý ³½·³ÛÇÝ É»½áõ,
Ù³ëÝ³·Çï³Ï³Ý É»½íÇ ÑÝ³ñ³íáñáõÃÛáõÝÝ»ñÇ û·ï³-·áñÍáõÙ,
ÉëÉ³ñ³ÝÇ Ùï³íáñ Ù³Ï³ñ¹³ÏÇ ÝÏ³ï³éáõÙ,
տեղեկատվության ամբողջականություն,
տրամաբանված շարադրանք,
áõß³¹ñáõÃÛ³Ý Ï»Ýïñáõ³óí³ÍáõÃÛáõÝ:

ºë³Ûëï»Õ Ï³í»É³óÝ»Ç Ý³»õ ËáëùÇ ï»ÙåÁ:

øÝÝ»Ýù í»ñçÇÝ »ñ»ù Ï» ï »ñÁ: ºÃ» ¹áõù ³Ý· ³Ù ³Ù»Ý³-Ñ» ï ³ùñùÇñ Ù ï ù»ñÝ »ù ³ñ ï ³Ñ³Û ï áõÙ, ë³ Ï ³ÛÝ ã»ù å³Ñ-պանում շարադրանքի տրամաբանությունը, թեմայից-թե-Ù³ »ù ³ÝóÝáõÙ, ³å³ Éë³ñ³ÝÁ å³ñ½³å»ë Ç íÇ×³ ÏÇ ãÇ ÉÇÝÇ Ï»Ý ï ñáÝ³óÝ»É áõß³¹ñáõÃÛáõÝÁ Ó»ñ ³ë»ÉÇùÇ íñ³: Ահա թե ինչու, եթե դուք բավարար կազմակերպված չեք Ëáëáõù, óñí³Í »ù, »Ã» Ïáõ ï ³Ï»É »ù ã³ ÷ ³½³Ýó ß³ ï ï »-Õ»ÏáõÃÛáõÝÝ»ñ, ë³Ï³ÛÝ ã»ù Ï³ñáÕ³ÝáõÙ û· ï ³ ·áñÍ»É եղած ամբողջ նյութը, այն բաժանեք մի քանի մասերի, եւ »Ã» Ñ»éáõë ï ³»Ã»ñÇ Ï³Ù Ã»ñÃÇ ÑÝ³ñ³ íáñáõÃÛáõÝÝ»ñÁ ÃáõÛÉ »Ý ï ³ÉÇë, ÝÛáõÃ»ñÇ ß³ñù ³ñ»ù: ºÃ» Ñ»éáõë ï ³Å³Ù³-Ý³ÏÇ Ï³Ù Ã»ñÃ³ÛÇÝ ï ³ñ³ÍùÇ ë³ÑÙ³Ý³ ÷ ³ÏáõÙ ¿ ¹ñ-í³Íª ³é³ÝÓÝ³óñ»ù ³Ù»Ý³Ï³ñ»õáñÁ, ÙÇ ÝÛáõÃ å³ ï ñ³ë-տեք, սակայն դա թող լինի առանցքայինը: Երբ հաղորդում »ù í³ñáõÙ, ÙÇ í³Ë»ó»ù ³ãù ·ó»É Ó»ñ ·ñ³éáõÙÝ»ñÇÝ, ³ÛÉ³-å»ë ËáëùÁ Ë³éÝÇËáõéÝ Ïë ï ³óíÇ »õ Ñ³Õáñ¹áõÙÇó Ñ» ï á ó³íáí ÏÝÏ³ ï »ù, áñ ã»ù ³ë»É ³Ù»Ý³Ï³ñ»õáñ ÙÇ ï ùÁ, ã»ù ï í»É ³Ù»Ý³ ³ÝÑñ³Å»ß ï Ñ³ñóÁ: Þáõ ï ³ë»ÉáõÏÁ É³ í ¿ ³Ù»-նատարբեր շոուների դեպքում, սակայն լուրջ հաղորդման Å³Ù³Ý³Ï ³ñ³ · ÁÝÃ»ñóí³Í ï »Õ»Ï³ ï íáõÃÛáõÝÁ ¹Åí³ñ ¿ ÁÝÏ³ÉíáõÙ:

ºÃ» ½ñáõó³ÏÇóÁ Ó»ñ ÁÝ¹¹ÇÙ³ ËáëÝ ¿, Ëáõë³ ÷»ù հարձակողական ոճից, բորբոքված շեշտադրումներից, քանի որ դրանով նրա ուշադրությունը ձեր բառերից կտեղափոխվի ձեր վերաբերմունքի վրա: Ալեքսանդր Պանասյուկը «Ինչպես հաղթել բանավեճում կամ համոզելու արվեստը» գրքում ուշադրության շեղումը ներկայացնում է իբրեւ å³ß ï å³Ý³Ï³Ý é» ³ÏóÇ³, áñ ßñç³ ÷ ³ÏáõÙ ¿ áõÕ»ÕÇ í»ñ-ÉáõÍ³Ï³Ý áõÝ³ ÏáõÃÛáõÝÁ: ÜÙ³Ý ¹»å ù»ñÇ Ñ³Ù³ñ Ý³ Ëáñ-հուրդ է տալիս կիրառել հռետորական հոգեբանության տե-ë³Ï» ï ÇóÑñ³ß³ÉÇ ÙÇ ³ñ ï ³Ñ³Û ï áõÃÛáõÝ. §ºÃ» ¹áõù ³í»-ÉÇ Ñ³Ý·Çë ï Ëáë»ù, »ë Ó»½ ³í»ÉÇ É³í ÏÑ³ë Ï³Ý³Ù¦: Æ ¹»å, ³Û¹ ³ñ ï ³Ñ³Û ï áõÃÛáõÝÁ å³Ñ»ù Ó»ñ ½ÇÝ³ÝáóáõÙ »õ օգտագործեք միշտ, երբ ձեզ հետ բարձր տոնով են խոսում: ²Ý·Ù »Ã» ËáëáÕÁ Ó»ñ Õ»Ï³í³ñÝ ¿:

ê³Ï³ÛÝ »Ã» ÝáõÛÝÇë Ï Ó»ñ ½ñáõó³ÏÇóÁ, ÁÝ¹¹ÇÙ³ ËáëÁ,

Éë³ñ³ÝÁ Ñ³ë Ï³ÝáõÙ »Ý Ó»½, ãÇ Ýß³Ý³ ÏáõÙ, Ã» Ñ³Ù³Ó³ÛÝ են ձեզ հետ: Հետեւաբար՝ համոզելու ռազմավարությունը Ñ³ë Ï³óí³Í ÉÇÝ»ÉáõÓ íñ³ Ï³éáõó»ÉÁ ÑÕÇ ¿ ëË³Éí»ÉáõÓ í ï ³Ý·áí: ø³Ý½Ç Ï³ñ»ÉÇ ¿ Ñ³ë Ï³Ý³É »õ... ³Ý»É Ñ³Ï³é³-ÏÁ: ²ÝÑñ³Å»ß ï ¿, áñ Éë³ñ³ÝÁ áã ÙÇ³ÛÝ Ñ³ë Ï³Ý³, ³ÛÉ»õ ÁÝ¹áõÝÇ, Ûáõñ³óÝÇ Ó»ñ ï »ë³Ï» ï Á: Èë³ñ³ÝÇÝ Çñ»Ýó ï »-ë³Ï» ï ÇÝ Ñ³Ý·»óÝ»Éáõ, ³ÛëÇÝùÝª Çñ»Ýó ù³ñá½ã³Ï³Ý Ýå³ ï ³ÏÝ»ñÇ Ñ³Ù³ñ ¼ÈØ-Ý»ñÝ ³½¹áõÙ »Ý Ñá·»Ï³ÝÇ պատճառաբանված գործոնների վրա, այսինքն դիմում են ³ÛÝ ³ñÅ»ùÝ»ñÇ Ñ³Ù³Ï³ñ·ÇÝ, áñáí Çñ»Ýó í³ñùáõÙ ³é³ç-Ýáñ¹íáõÙ ¿ ³Ûë Ï³Ù ³ÛÝ Éë³ñ³ÝÇ Ù»Í³Ù³ëÝáõÃÛáõÝÁ:

¸Çï³ñÏ»Ýù ËáëáÕÇ (·ñáÕÇ) ³ë»ÉÇùÇ »õ áõÝÏÝ¹ñÇ (ÁÝ-Ã»ñóáÕÇ) Ñ³ëÏ³Ý³Éáõ áõ ¹ÇñùáñáßáõÙÝ ÁÝ¹áõÝ»Éáõ ÙÇç»õ հարաբերակցության հնարավոր տարբերակները.

³Ù»Ý ÇÝã Ñ³ëÏ³ó³í »õ ÁÝ¹áõÝ»ó,
áãÇÝã ãÑ³ëÏ³ó³í »õ ãÁÝ¹áõÝ»ó,
ամեն ինչ հասկացավ, բայց չընդունեց,
չհասկացավ, բայց ընդունեց:

ÆÝãÇó ¿ Ï³Ë í³Í ÁÝ¹áõÝ»ÉáõÝ Ñ³ëÝ»ÉÁ.

1. Ï³ñáÕ³ó³±ù, ³ñ¹Ûáù, Ñ³ëÏ³Ý³ÉÇ É»½íáí Ó»ñ ·³Õ³-÷³ñÝ»ñÁ Ñ³ëóÝ»É Éë³ñ³ÝÇÝ (É»½áõ ³ë»Éáí ÝÏ³ ï Ç áõÝ»Ýù Ý³»õ å³ ï Ï»ñ³íáñÙ³Ý ÙÇçáóÝ»ñÝ áõ ï »ë³ß³ñ»ñÁ),

2. ³å³óáõó»É Ó»ñ ·³Õ³÷³ñÝ»ñÇ Ýß³Ý³Ï³ÉÇáõÃÛáõÝÁ,

3. ß³Ñ»É Éë³ñ³ÝÇ Ñ³Ù³Ïñ³ÝùÁ (³ÝáõÝÁ, Ñ»ÕÇÝ³Ïáõ-թյունը, ազնվությունը, սկզբունքայնությունը, վարկը եւ այլ ³ÝÓÝ³Ï³Ý Ñ³Û ï ³ÝÇßÝ»ñ ÇÝùÝÇÝ íë ï ³ÑáõÃÛáõÝ »Ý Ý»ñßÝ-չում): Հոգեբանության լեզվով դա կոչվում է հասնել ատ-ñ³ÏóÇ³ÛÇ:

Սակայն միշտ չէ, որ այդ երեք բաղկացուցիչների առկա-ÛáõÃÛáõÝÁ ÑÝ³ñ³ íáñáõÃÛáõÝ ¿ ï ³ÉÇë³å³óáõó»É Éë³ñ³ÝÇÝ ë»÷³Ï³Ý Çñ³í³óÇáõÃÛáõÝÁ: Ì»ñçÇÝÇ Ñ³Ù³ñ å» ï ù ¿ ½ÇÝ-í³Í ÉÇÝ»ù ÷³ë ï ³ñÏÝ»ñáí: ÀÝ¹ëÙÇÝ, ÷³ë ï ³ñÏÁ ï »Õ»-ÏáõÃÛáõÝÝ»ñÝ ÁÝ¹áõÝáõÇ ï »ë³Ï» ï Çó å» ï ù ¿.

1. Ñ³Ù³å³ ï ³ëË³ÝÇ Çñ³Ï³ÝáõÃÛ³ÝÁ,

2. տրամաբանական կապ ունենա ձեր գաղափարի (թեզի-ëÇ) Ñ» ï ,

3. չհակասի ձեւական տրամաբանության օրենքներին,

4. չհակասի հոգեբանության օրենքներին:

ê³Ï³ÛÝ, ÇÝãå»ë Ñ³Ûï ÝÇ ¿, Ù³ñ¹ÇÏ Ñ³×³Ë ·áñÍáõÙ են ոչ թե համաձայն տրամաբանության, այլ դրան հակա-é³Ï: ºÃ» ¹áõù, ³ë»Ýù, áñáß»É »ù Ýáñ Ñ³·áõëï ·Ý»É, ë³-կայն ձեր փողը չի բավականացնում, ապա փորձում եք ÇÝùÝ»ñ¹ Ó»½ ÙËÇÃ³ñ»É Ýñ³Ýáí, Ã» Ï³ñÍ»ë ³Û¹ Ñ³·áõë-ïÇ Ï³ñÇùÝ ³ÛÝù³Ý ¿É ã¿Çù ½·áõÙ, Ã» ÷áÕ ËÝ³Û»óÇù »õ այլն: Դա ձեր ենթագիտակցական հոգեբանական պաշտ-պանությունն է, որ հոգեբանության մեջ անվանում են ռա-ցիոնալ բացատրություն կամ ռացիոնալացում: Այս պատ-ճառով, երբ դիմում եք ձեր իրավացիությունն ապացուցող ÷³ëï³ñÏáõÙÝ»ñÇ, å»ïù ¿ Ñ³ßíÇ ³éÝ»ù ï»Õ»Ï³ï íáõ-ÃÛáõÝÝ ÁÝ¹áõÝáÕÇ ³ÝÓÝ³Ï³Ý ß³Ñ³·ñ·éí³ÍáõÃÛáõÝÝ áõ Ýñ³ ³ñÅ»ù³ÛÇÝ Ñ³Ù³Ï³ñ·Ç ³é³ÝÓÝ³Ñ³ ï ÏáõÃÛáõÝÝ»-րը: Եթե նրա արժեքային համակարգում կան բաներ, որ շր-ç³÷³ ÏáõÙ »Ý Ó»ñ ÷³ëï³ñÏÝ ÁÝ¹áõÝ»ÉÁ, ³å³ ³í»ÉÇ É³í է այդ փաստարկը չբերել:

ö³ëï³ñÏÝ»ñÁ Ý»ñÏ³Û³óÝ»Éáõ Ñ»ñÃ³Ï³ÝáõÃÛáõÝÝ ¿É ËÇëï Ï³ñ»õáñ ¿:

ºÃ» ¹áõù ã·Çï»ù, Ã» ÇÝãåÇëÇÝ ¿ Éë³ñ³ÝÇ, ÁÝÃ»ñóáÕÇ, áõÝÏÝ¹ñÇ Ù»ÏÝ³ñÏ³ÛÇÝ ÏáÕÙÝáñáßáõÙÁ, ³å³ áõÅ»Õ ÷³ë-տարկներն օգտագործեք սկզբում եւ վերջում:

ºÃ» Ù»ÏÝ³ñÏ³ÛÇÝ ÏáÕÙÝáñáßáõÙÁ ¹ñ³Ï³Ý ¿ (Ó»ñ Ñ³Ý¹»å), ëÏë»ù ÃáõÛÉ ÷³ëï³ñÏÝ»ñÇó »õ ³í³ñï»ù áõ-Å»ÕÝ»ñáí:

Եթե մեկնարկային կողմնորոշումը բացասական է (ձեր Ñ³Ý¹»å), ëÏë»ù áõÅ»Õ ÷³ëï³ñÏÝ»ñÇó, ÇëÏ ³í³ñï»É Ï³ñáÕ »ù ÃáõÛÉ»ñáí:

Այս կանոնները վերաբերում են նաեւ նյութը կառուցելու սկզբունքներին: Ցանկացած լրագրողական նյութ ունի սկիզբ, ÙÇçÝ³Ù³ëáõ ³í³ñï: ÐÇ³Ý³ÉÇ ÏÉÇÝÇ, »Ã» Ï³ñáÕ³Ý³ù ÝÛáõ-ÃÁ Ï³éáõó»É Ù»Ï ßÝãáí: ê³Ï³ÛÝ, ³ë»Ýù, Ñ³ñó³½ñáõÛóÇ ¹»å-քում հնարավոր չէ ամբողջ ընթացքում պահպանել լարվածու-ÃÛ³Ý ÝáõÛÝ ³ëïÇ×³ÝÁ: ²Û¹ å³ï×³éáí ÁÝïñ»ù áñ»õ¿ ³Ý-կաշկանդ սկիզբ, իսկ ամենահետաքրքիր հարցը պահեք հա-

Õáñ¹Ù³Ý í»ñçÇ Ñ³Ù³ñ: â¿± áñ Ñ»Ýó ³í³ñïÝ ¿ Ù³ñ¹Ï³Ýó ÑÇßáÕáõÃÛ³Ý Ù»ç ³Ù»ÝÇó »ñÏ³ñáõ í³é ÙÝáõÙ:

Սակայն... Լինում են իրավիճակներ, երբ թե ձեր փաս-ï³ñÏÝ»ñÁ, Ã» Ó»ñ ÑÙ³ÛùÁ, Ã» Ó»ñ Ë»ÉùÁ ã»Ý Ñ³Ùá½áõÙ áõÝÏÝ¹ñÇÝ, ù³ÝÇ áñ Ý³ ÇÝùÝ ¿ ßñç³÷³ÏáõÙ ³Ù»Ý ÙÇ ÷³ë-ï³ñÏáõÙ:

ÆÝãå»±ë í³ñí»É ÝÙ³Ý ¹»åù»ñáõÙ: ä³ñ½íáõÙ ¿, Ï³ñ»-լի է մարդու վրա հոգեբանական ազդեցություն թողնել՝ են-Ã³·Çï³Ïó³Ï³ÝÇ Ù³Ï³ñ¹³Ïáí Ë³Õ³Éáí Ýñ³ í³ñùÇ íñ³: Ø»Ýù ¹³ Ñ³Ù³ñÛ³ ³Ù»Ý ûñ Ù»Ë³ÝÇÏáñ»Ý ³ÝáõÙ ենք, երբ ասում ենք «բարեւ», «շնորհակալություն»՝ անծա-նոթ մարդու, զրուցակցի բարեհաճությունը շահելով:

Ի ՍԿԶԲԱՆԵ ԷՐ ԲԱՆՆ

Ի՞նչ եք կարծում, որ բառն է ամենահաճելին առանց բացառության բոլոր մարդկանց համար: Պարզվում է՝ սե-փական անունը: Քանզի բարձրաձայն արտասանելով մար-¹áõ ³ÝáõÝÁ, Ù»Ýù áõß³¹ñáõÃÛ³Ý »Ýù ³ñÅ³Ý³óÝáõÙ Ýñ³ անձը եւ դրանով բավարարում ենք իրեն անհատականու-ÃÛáõÝ ½·³Éáõ Ýñ³ å³Ñ³ÝçÙáõÝùÁ: ÆëÏ ó³ÝÏ³ó³Í å³-հանջմունքի բավարարում մարդու մոտ դրական հույզեր է ³é³ç³óÝáõÙ: Üß³Ý³ÏáõÙ ¿, Ù³ñ¹áõÝ ³ÝáõÝáí Ïáã»Éáí, մենք շահում ենք նրա համակրանքը: Հոգեբանության լեզ-íáí ¹³ ÏáãíáõÙ ¿ §³ïñ³ÏóÇ³ (Ñ³Ù³Ïñ³Ýù) Ó»õ³íáñ»É¦: Սակայն բազմազան տեղեկատվությամբ ծանրաբեռնված մեր ուղեղները չեն կարող մտապահել այն բոլոր մարդ-Ï³Ýó ³ÝáõÝÝ»ñÁ, áõÙ Ñ» ï ·áñÍ ¿ áõÝ»ÝáõÙ Éñ³·ñáÕÁ: ²Ñ³ ³ÝáõÝÝ»ñÁ ÑÇß»Éáõ ÙÇ ù³ÝÇ ÑÝ³ñùÝ»ñ. Í³ÝáÃáõÃÛ³Ý ëÏ½-բում, մի քանի հերթապահ արտահայտություններ փոխա-Ý³Ï»Éáõ ÁÝÃ³óùáõÙ ³ÝáõÝÁ ë»å»ù Ó»ñ ÑÇßáÕáõÃÛ³Ý Ù»çª ÙÇÝã·ñ³ë»Õ³ÝÇÝ Ñ³ëÝ»ÉÁ, ÇëÏ Ñ»ïá ³ÝÙÇç³å»ë ÝáÃ³-ï»ïñáõÙ Ï³Ù Ó»éùÝ ÁÝÏ³Í ³é³çÇÝ ÇëÏ ÃÕÃÇ Ïïáñç íñ³

·ñ³é»ù ³ÛÝ: ¸áõù ³ñ¹»Ý ÏÑÇß»ù ³ÛÝ, Ý³Ë³å»ë »ñ»ù-ãáñë ³Ý·³Ù ÏñÏÝ»Éáí: ØÛáõë ÑÝ³ñùÁª ÝáõÛÝ³Ï³Ý³óáõÙÁ áñ»õ¿ Ñ³Ûï ÝÇ ³ÝÓÝ³íáñáõÃÛ³Ý Ñ»ï. ÜÇÝ³, áõñ»ÙÝ ¼³-ñ»ãÝ³Û³, ²Ý³ÑÇïª ³ëï í³ÍáõÑÇ, ÞáÃ³ª èáõëÃ³í»ÉÇ »õ ³ÛÉÝ: ºÃ» Ù³ñ¹Ý áõÝÇ Ñ³½í³·Ûáõï ³ÝáõÝ, ÙÇ ³Ù³ã»ùª åÝ¹»ù, áñ Ý³ Çñ Ó»éùáí ·ñÇ ³ÛÝ, ÁÝ¹ëÙÇÝª ³ë»ù, áñ ¹³ ÝÛáõÃáõÙ ëË³ÉÝ»ñ ÃáõÛÉãï ³Éáõ Ñ³Ù³ñ ¿:

Սեփական անունից բացի մարդկանց դուր են գալիս նաեւ այլ հասկանալի բառեր, հատկապես՝ հաճոյախոսու-ÃÛáõÝÝ»ñÁ: ê³Ï³ÛÝ ÙÇã³ñ³ß³Ñ»ù ¹ñ³Ýù, ³ÛÉ³å»ëÑ³Ï³-ռակ արդյունքի կհասնեք: Մեր խմբագրությունում նոր աշ-խատակից էին ընդունել: Նա ձգտում էր բոլորին դուր գալ, ë³Ï³ÛÝ ¹³ ³ÝáõÙ ¿ñß³ï ³ÝßÝáñÑù Ó»õáí: ²Ûëå»ë, ³Ù»Ý ³é³íáï Ý³ Çñ Ñ»ï ÙÇ»õÝáõÛÝ ë»ÝÛ³ÏáõÙ ³ßË³ïáÕ ÏÝáç Ñ³·áõëïÝ¿ñ·áíáõÙ, ÙÇ ûñ ³ë»Éáí §ÇÝã Ññ³ß³ÉÇëåÇï³Ï ßñç³½·»ëï ¿¦, Ñ³çáñ¹ ûñÁª §ÇÝã Ññ³ß³ÉÇ Ï³ñÙÇñ ½·»ëï ¿¦, »ññáñ¹ ûñÁª §¹»ÕÇÝ¦... ²ÛÝù³Ý Ñá·Ý»óñ»ó, áñ ³Û¹ ³ß-խատակցուհին հատուկ հագավ խայտաբղետ մի զգեստ ու ³é³íáïÛ³Ý ³Û¹ ïÕ³ÛÇÝ ³é³çÇÝÝ ³ë³ó. §¸» ÇÝã, ³Ûëûñ թվարկելո՞ւ ես հագուստիս բոլոր գույներն ու երանգները»:

Եվ այսպես, մի հաճոյախոսեք նրանց, ովքեր ի սկզբա-նե բացասաբար են վերաբերվում դրան:

ØÇ ³ñ»ù »ñÏÇÙ³ëï Ñ³×áÛ³ ËáëáõÃÛáõÝÝ»ñ:

ØÇã³÷³½³Ýóñ»ù:

Մի բարոյախոսեք:

ØÇ Ï³ñ³ë ·ÇÝáõÝ ÙÇ ·¹³É ù³ó³Ë ÙÇ Ë³éÝ»ù (Ëá-ë³Ïó³Ï³Ý É»½íáí ³ë³Íª §Ñ³ÙÁ ÙÇ Ñ³Ý»ù¦):

Եվ էլի մի բան՝ հաճոյախոսության բովանդակությունը ãå»ïù¿Ñ³Ï³ëÇ ³ÛÝ Çñ³íÇ×³ÏÇ ¿áõÃÛ³ÝÁ, áñáõÙ ·ïÝíáõÙ ¿ ½ñáõó³ÏÇóÁ:

ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐԻ ԼԵԶՈՒ

´³óÇ Ó³ÛÝ³ÛÇÝ ³½¹³ÏÝ»ñÇó, Ù»ñ ½ñáõó³ÏÇóÝ»ñÇ »õ

Էë³ñ³ÝÇ »ÝÃ³·Çï³ÏóáõÃÛ³Ý íñ³ ³½¹áõÙ »Ý Ý³»õ ÏÇÝ»-տիկ (ոչ բանավոր) ազդանշանները՝ շարժումները, ձեռքե-ñÇ, áïù»ñÇ, ·ÉËÇ, Çñ³ÝÇ ¹ÇñùÁ: ¸³ ½ñáõó³ÏóÇÝ Ñ³Õáñ¹-íáõÙ ¿ ³Ï³Ù³, »õ í»ñçÇÝë ¿É ³ÛÝ ÁÝÏ³ÉáõÙ ¿ »ÝÃ³·Çï³Ï-óáñ»Ý:

Մարդկանց մոտ ամենից բացասական զուգորդումնե-ñÇó Ù»ÏÝ ³é³ç³óÝáõÙ ¿ ³Ûëå»ë Ïáãí³Í ³·ñ»ëáñÇ ·ÉáõËÁ. ÍÝáïÁª ÙÇÝã»õ ÏáõñÍùÁ Ï³Ë, Ñ³Û³óùÁª ÑáÝù»ñÇ ï³-ÏÇó: ÎáÏáñ¹Á Ù³ñ¹áõ Ù³ñÙÝÇ ³Ù»Ý³Ëáó»ÉÇ ï»Õ»ñÇó ¿, եւ երբ մարդը բնազդորեն թաքցնում է այն ծնոտի տակ՝ ասես ագրեսիվ-պաշտպանողական դիրք է բռնում: Սովո-րաբար նման (ագրեսորի գլխով) մարդիկ նորմալ միջավայ-ñáõÙ Çñ»Ýó Ñ³ñÙ³ñ³í»ï ã»Ý ½·áõÙ: Üñ³Ýó Ñ³Ù³ñ Ñ³ñ-Ù³ñ³í»ïÁ ³·ñ»ëÇí ÙÇç³í³ÛñÝ ¿:

îÇñ³Ï³ÉÇ ·ÉáõËÁª Ù³ñ¹Ï³Ýó ·Çï³ÏóáõÃÛ³Ý Ù»ç ÝáõÛÝ³óíáõÙ ¿ Ù»Í³Ùïáõ ÃÛ³ÝÁ, ³ñÑ³Ù³ñÑ³ÝùÇÝ, ·»ñ³-կայությանը: Այն եւս լսարանին իր նկատմամբ բարեհաճու-ÃÛáõÝ ãÇ Ý»ñßÝãáõÙ: îÇñ³Ï³ÉÁ ·ÉáõËÁ Ñ»ï ¿ å³ÑáõÙ, íÇ½Á բաց է, հայացքը՝ վերից վար:

²Ù»ÝÇó ¹ñ³Ï³Ý ÑáõÛ½»ñ ³é³ç³óÝáõÙ ¿ ³Ýë³óáÕÇ ·ÉáõËÁ, »ë ³ÛÝ Ï³Ýí³Ý»Ç äá½Ý»ñÇ ·ÉáõË. ÙÇ ÷áùñ ÏáÕùÇ թեքված եւ մի փոքր ցած՝ ուշադիր ինչ-որ բան ուսկնդրող:

Ü³Ë³·³ÑÇ ·ÉáõË. ³Ýë³óáÕÇ ·ÉËÇ »õ ïÇñ³Ï³ÉÇ ·É-ËÇ ÙÇçÇÝÝ¿, ³ÛëÇÝùÝª ÙÇ ùÇã ÏáÕù¿Ã»ùí³Í »õ ÙÇ ùÇã Ñ»ï գցած: Գորբաչովի նախընտրած գլխի դիրքն է: Իր մեջ նե-րառում է եւ զրուցակցի նկատմամբ ուշադրությունը, եւ սե-÷³Ï³Ý ³ñÅ³Ý³å³ïíáõÃÛ³Ý ½·³óáõÙÁ:

Եթե ցանկանում եք լսարանին ինչ-որ բան համոզել՝ Ý³-Ë³·³ÑÇ ·ÉáõË óáõó³¹ñ»ù, ÇëÏ »Ã» ½ñáõÛó »ù í³ñáõÙª ³Ý-ë³óáÕÇ ·ÉáõË:

Èë³ñ³ÝÇ Ñ³Ù³ñ å³Ï³ë Ï³ñ»õáñ Ýß³Ý³ÏáõÃÛáõÝ ãáõ-ÝÇ Ý³»õ Ó»éù»ñÇ ¹ÇñùÁ: ÎñÍùÇÝ Ë³ã³Í Ó»éù»ñÝ ³Ýí³-ÝáõÙ »Ý §³éç»õÇ Ù»Í ÏáÕå»ù¦, Ï³Ù §Ü³åáÉ»áÝÇ ¹Çñù¦: ¸³ ßñç³å³ïÇó Ù»Ïáõë³óí³ÍáõÃÛ³Ý Ýß³Ý¿:

²÷áí ¹»åÇ Ý»ñù»õ ß³ñÅáõÙÁ ×ÝßáõÙ¿, ÉéáõÃÛ³Ý¿ Ïá-չում, վստահության բացակայություն է ցուցադրում: Զրու-

ó³ ÏóÇÝ Ù»ÏÝí³Í ³÷Á ¹»åÇ í»ñ Ó»éùÝ, ÁÝ¹Ñ³Ï³é³ÏÁ, Ëñ³ Ëáõëáõù ¿, ù³ç³É»ñáõù:

ԻՆՉՊԵՍ ՆԱԽԱԳԱՀ ԴԱՌՆԱԼ

Æ±Ýã »ù, Ï³ñÍáõù, áõ±Ù »Ýù Ù»Ýù Ý³Ë³·³Ñ ÁÝïñáõù: ²é³ëå»ÉÁ: ¼ÈØ-Ý»ñÇ ëï»ÕÍ³Í ³é³ëå»ÉÝ »Ýù ÁÝïñáõù: ºÃ» Ý³ËÏÇÝáõù Ý³Ë³·³ÑÇ Ã»ÏÝ³ÍáõÝ»ñÁ, ³ÝÙÇç³Ï³-Ýáñ»Ý ß÷í»Éáí Çñ»Ýó ÁÝïñáÕÝ»ñÇ Ñ»ï, Ý³ËÁÝïñ³Ï³Ý Íñ³·ñÇÝ ½áõ·³Ñ»é Ù»çï»Õ ¿ÇÝ Ñ³ÝáõÙ Ý³»õ Çñ»Ýó Ñé»-ïáñ³Ï³Ý ï³Õ³Ý¹Ý áõ ³ñï³ùÇÝ ·ñ³íãáõÃÛáõÝÁ, ³å³Å³Ù³Ý³Ï³ÏÇó ù³Õ³ù³Ï³Ý ·áñÍÇãÝ»ñÁ ¹³ñÓ»É »Ý Ñ»-ռուստատեսային գործիչներ: ՁԼՄ-ների հոգեբանության վերաբերյալ ժամանակակից ամերիկյան գրականության Ù»ç (èÇã³ñ¹ Ð³ñÇë, §¼³Ý·í³Í³ÛÇÝ Ñ³Õáñ¹³ÏóáõÃÛ³Ý հոգեբանություն») օգտագործվում է անգամ արդյունավետ Ñ»éáõë ï³ï»ë³ÛÇÝ ù³Õ³ù³Ï³Ý ·áñÍÇã Ñ³ë�ï³óáõÃÛáõÝÁ: ²Ù»ñÇÏ³ÛáõÙ ³Ù¹å ÇëÇù »Ý Ñ³Ù³ñíáõÙ æáÝ ø»Ý»¹ÇÝ, èá-Ý³É¹ è»Û·³ÝÝª Çñ ¹»ñ³ë³Ý³Ï³Ý ³Ýó³Í áõÕÇáí »õ ´ÇÉ øÉÇÝÃáÝÁ: æáñç ´áõßÇÝ »õ èÇã³ñ¹ ÜÇùëáÝÇÝ, ÁÝ¹Ñ³Ï³é³-ÏÁ, ùÝÝ³¹³ï»É »Ý Ñ»éáõë ï³ï»ëáõÃÛáõÝÝ ³ñ¹ÛáõÝ³í»ï ãû·ï³·áñÍ»Éáõ Ñ³Ù³ñ:

Ð»éáõë ï³ï»ëáõÃÛáõÝÁ ÙÇ Ù»Í Éë³ñ³ÝáõÙ ¿ Ñ³í³ùáõÙ ամենատարբեր քաղաքական հայացքների տեր մարդկանց, եւ այդ խայտաբղետ լսարանի առջեւ հանդես գալով, Ý³Ë³·³ÑÇ Ã»ÏÝ³ÍáõÝ Çñ ×³éÁ Ï³éáõóáõù ¿ ³ÛÝå»ë, áñ տեղ հատկացնի եւ աղետի գոտում բնակվող մարդկանց, եւ ÙÇçÇÝ Ó»éÝ³ñÏ³ï»ñ»ñÇ Ë³íÇÝ, »õ »ñÇï³ë³ñ¹áõÃÛ³ÝÁ, եւ բնակչության մյուս շերտերին՝ յուրաքանչյուրին իր ուզածը սկզբունքով: Մի անգգույշ արտահայտությունը կա-ñáÕ ¿ ³é áãÇÝã ¹³ñÓÝ»É ³Ý·³Ù ³Ù»Ý³áõÅ»Õ Ý³ËÁÝïñ³-Ï³Ý Íñ³·ÇñÁ: ÐÇß»Ýù ÙÇ ûñÇÝ³Ï Ù»ñ å³ïÙáõÃÛáõÝÇó: î»ñ-ä»ïñáëÛ³ÝÇ ÇßË³ÝáõÃÛ³Ý ï³ñÇÝ»ñÇ óáõñï áõ ëá-

ված ձմեռները մենք հակված ենք այժմ մեկնաբանել շրջա-փակմամբ, սակայն երբեք չենք մոռանա իրարից պարտք í»ñóÝ»Éáõ Ýñ³ ³Ý½·áõÛß ËáñÑáõñ¹Á:

²ÝÓÝ³Ï³Ý ß÷áõÙÝ»ñÇ »õ Ññ³å³ñ³Ï³ÛÇÝ »ÉáõÛÃÝ»ñÇ լեզուներն իրարից տարբերվում են: Որոշ կատակներ տե-ղին են խնջույքում, բայց ոչ երբեք հրապարակային ելույթի Ñ³Ù³ñ: Ø³ëÝ³íáñ ÏÛ³ÝùÇ Ññ³å³ñ³Ï í³Í Ù³Ýñ³Ù³ëÝ»-ñÁ Ï³ñáÕ »Ý ³í»ÉÇ ß³ï íÝ³ë»É Ù³ñ¹áõÝ, ù³Ý ³Ý·³Ù Ù³ëÝ³·Çï³Ï³Ý Ã»ñ³óáõÙÝ»ñÁ: ¾É»Ï ïñáÝ³ÛÇÝ ¼ÈØ-Ý»ñÇ É³ÛÝ ï³ñ³ÍáõÙÁ ·áñÍÝ³Ï³ÝáõÙ Ëáñï³Ï»É ¿ Ù³ëÝ³íáñ áõ Ññ³å³ñ³Ï³ÛÇÝ ÏÛ³ÝùÇ ÙÇç»õ »Õ³Í ³Ýçñå»ï Áª »õ Ù»-ÏÁ, »õ ÙÛáõëÁ ¹³ñÓÝ»Éáí Ñ³ë³ñ³ÏáõÃÛ³ÝÁ ï»ë³Ý»ÉÇ: ¸³ ակնհայտ դարձավ արդեն 1998 թվականին, երբ բորբոքվեց ØáÝÇÏ³ È»õÇÝëÏáõÑ» ï Ï³å í³Í Ñ³Ûïի ÝÇ ëÏ³Ý¹³ÉÁ:

àñå»ë Ï³ÝáÝ ù³Õ³ù³Ï³ÝáõÃÛ³Ý ³ëå³ñ»½ »Ý Ùï-ÝáõÙ ÇÝùÝ³·áÑ, ë»÷³Ï³Ý Ñ³çáÕáõÃÛáõÝÝ»ñÇÝ íëï³Ñ Ù³ñ¹ÇÏ: ²é³í»É »õë, áñ Ýñ³Ýó ÇÙÇçÁ ëï»ÕÍ»Éáõ Ñ³Ù³ñ ³ßË³ïáõÙ ¿ Ù³ëÝ³·»ïÝ»ñÇ (Ý»Ûñá-É»½í³·Çï³Ï³Ý Ñá-գեբաններից մինչեւ վարսահարդարներ) մի ողջ խումբ: Այս å³ï×³éáí, Ýñ³ÝóÇó ÛáõÑ³ù³ÝãÛáõñÁ Ñ³Ùá½í³Í ¿, Ã» Éñ³ïí³ÙÇçáóÝ»ñÝ ¿É Ïááí³Í »Ý Í³é³Û»Éáõ Çñ»Ýª Ñ»éáõë-տադիտողների, ուսկնդիրների ու ընթերցողների բարեհա-×áõÃÛáõÝÁ Ññ³íÇñ»Éáí Çñ»Ýó ³ÝÓÇ áõ ³ÝÑ³ï³Ï³ÝáõÃÛ³Ý íñ³: ê³Ï³ÛÝ, ³é³ç ³ÝóÝ»Éáí, ³ë»Ýù, áñ Ñ»éáõë ï³ï»-սությունն օժտված է մարդու իսկական էությունը բաց-հայտելու ընդունակությամբ: Ինչը մենք տեսնում ենք մեր Ñ³Ûñ»Ý³Ï³Ý ¿ÏÑ³ÝáõÙª Ç ¹»Ùë ²ÈØ Ñ»éáõë ï³ÁÝÏ»ñáõ-ÃÛ³Ý ³ÝËáÝç Õ»Ï³í³ñÇ:

ºí ³Ûëå»ë. Ù»ñ »ñÏñáõÙ Éñ³·ñáõÃÛáõÝÁ ã³÷³½³Ýó ù³Õ³ù³Ï³Ý³óí³Í ¿: ø³Õ³ù³Ï³Ý Ï³ñ»õáñ³·áõÛÝ Çñ³-¹³ñÓáõÃÛáõÝÝ»ñÇó Ù»ÏÁ, áñÇÝ Ù»ñ ¼ÈØ-Ý»ñÝ ³Ù»ÝÇó ß³ï »Ý áõß³¹ñáõÃÛáõÝ ¹³ñÓÝáõÙ, ³ÝÏ³ëÏ³Í, ÁÝïñ³ñß³íÝ ¿: Ü³ËÁÝïñ³Ï³Ý ³ñß³íÝ»ñÇ ÁÝÃ³óùáõÙ <u>³é³çÇÝ Ñ»ñÃÇÝ</u> áõß³¹ñáõÃÛ³Ý Ï»Ýïñáõù »Ý ÉÇÝáõÙ Ã»ÏÝ³ÍáõÝ»ñÝ áõ Ýñ³Ýó Ïáõë³ÏóáõÃÛáõÝÝ»ñÁ: ²ñ»õÙáõïùáõÙ Ï³ñ»õáñáõ-թյամբ <u>»ñÏñáñ¹Á</u> ³Ûëå»ë Ïááí³Í §É í»ñÇ áñëÝ¦ ¿: ²ÛëÇÝùÝª

Ý³ËÁÝïñ³Ï³Ý ³ñß³íÇ Å³Ù³Ý³Ï ÃáõÙÉ ïñí³Í ³Ù»Ý ÙÇ ÏáåÇï ëË³É Ï³ñáÕ¿ Ññ³å³ñ³Ïí»É»õ×³Ï³ï³·ñ³Ï³Ý ¹³éÝ³É: úñÇÝ³Ï, 1987 Ãí³Ï³ÝÇÝ ²ØÜ-Ç Ý³Ë³·³ÑÇ Ã»ÏÝ³Íáõ Ð³ñÇ Խարտը ամբողջ երեկո սիրահետում էր ýáïáÙá¹»É ¸áÝÝ³ è»ÙëÇÝ »õ Ï³ï³Ïáí Ññ³íÇñáõÙ Éñ³·-ñáÕÝ»ñÇÝ Ñ»ï»õ»É Çñ ûñÇÝ³ÏÇÝ: Èñ³·ñáÕÝ»ñÝ ¿É Ýñ³ ³ñ-կածները տարածեցին ՁԼՄ-ներով: Դա բավական էր, որ Ê³ñïÁ ¹áõñë ÙÝ³ Ý³ËÁÝïñ³Ï³Ý å³ÛÙ³ñÇó: ÊáëùÇ³Ý-կատարությունը, սխալները նույնպես բացասաբար են ազ-¹áõÙ Ñ»ÕÇÝ³ÏáõÃÛ³Ý íñ³: Â»å»ï Ù»½³ÝáõÙ ¹ñ³Ýó ã·Ç-ï»ë ÇÝãáõ áõß³¹ñáõÃÛáõÝ ã»Ý¹³ñÓÝáõÙ: ø³Õ³ù³Ï³Ý ·áñ-ÍÇãÝ»ñÇ í³ñÏÁ Ýß³Ý³Ï³ÉÇáñ»Ý Çç»óÝáõÙ »Ý Ý³»õ íÇñ³-íáñ³Ï³Ý, ÏáåÇï ³ñï³Ñ³Ûïáõ ÃÛáõÝÝ»ñÁ, ÇÝãÁ, ó³íáù, ÝáõÛÝå»ë Ñ³½í³¹»å ã¿ Ù»ñ Ñ»éáõë ï³»Ã»ñáõÙ:

<u>ºññáñ¹</u> գործոնը, այսպես ասենք՝ «մասսովկա» բե-Ù³¹ñ»ÉÝ ¿: Þ³ï »ñÏñÝ»ñáõÙ û·ï³·áñÍáõÙ »Ý ³Û¹, ûñ»Ý-ùÇ ï»ë³Ï»ï Çó ËÇëï Ï³ëÏ³Í»ÉÇ ÑÝ³ñùÁ. Ù³ñ¹Ï³Ýó վճարում են, որպեսզի վերջիններս կամ բողոքող, կամ ³ç³ÏóáõÃÛáõÝ Ñ³ÛïÝáÕ (Ý³Û³Í Ã» Ã»ÏÝ³ÍáõÇ Ï³Ù ï»ÕÇ ունեցող իրադարձության նկատմամբ հեռուստադիտողի Ùáï ÇÝã ïå³íáñáõÃÛáõÝ ¿ å»ïù ëï»ÕÍ»É) Ù³ñ¹Ï³Ýó խումբ ներկայացնեն: Հիշենք Մոսկվայում մշակույթի տունը գրաված չեչեն ահաբեկիչների պահանջներից մեկը. կազմակերպել հանուն Չեչնիայի պաշտպանության բողո-ùÇ óáõÛó: ÐÇß»Ýù Ù»ñ Çñ³Ï³ÝáõÃÛáõÝÇó í»ñçÇÝ ¹»åù»ñÁ. երբ ընդդիմության միտինգներին մարդիկ էին ուղարկվում՝ Óí»ñ Ý»ï»Éáõ Ñé»ïáñÝ»ñÇ íñ³:

<u>âááññáñ¹</u> ·áñÍáÝÁª ÝÇ³Ý³íáñ Ù³ñ¹Ï³Ýó Ñ»ï Ã»ÏÝ³-ծուների հանդիպումների լուսաբանումն է: Մեզ մոտ դրանք ÑÇÙÝ³Ï³ÝáõÙ Ùï³íáñ³Ï³ÝáõÃÛ³Ý Ý»ñÏ³Û³óáõóÇãÝ»ñÇ Ñ»ï Ñ³Ý¹ÇåáõÙÝ»ñÝ »Ý: ²ÛÉ »ñÏñÝ»ñáõÙ, ÙÇç³½·³ÛÇÝ ù³-Õ³ù³Ï³ÝáõÃÛ³Ý ÷áñÓ ãáõÝ»óáÕ Ã»ÏÝ³ÍáõÝ»ñÁ ³ÛÉó»Éáõ-ÃÛáõÝÝ»ñ »Ý Ï³ï³ñáõÙ ³ñï³ë³ÑÙ³ÝÛ³Ý å»ïáõÃÛáõÝÝ»ñÇ Õ»Ï³í³ñÝ»ñÇÝ, áñå»ë½Ç ÝáñáõÃÛáõÝÝ»ñÇ ÃáÕ³ñÏáõÙÝ»-ñáõÙ óáõó³¹ñ»Ý Çñ»Ýó ÷áË³¹³ñÓ Ó»éùë»ÕÙáõÙÝ»ñÁ:

ê³Ï³ÛÝ, Ã»ñ»õë, ³Ù»Ý³Ï³ñ»õáñ ·áñÍáÝÁ Ù³ÙáõÉáõÙ

Ý³ËÁÝïñ³Ï³Ý ³ñß³íÇ ³Ù»Ý³÷áùñ Ù³Ýñ³Ù³ëÝ»ñÇ լուսաբանելու կերպն է:

Շատ հաճախ, բարդ խնդիրներ լուսաբանելիս, թղթա-կիցները խեղաթյուրում են իրականությունը՝ երբեմն մի-տումնավոր, երբեմն՝ պարզապես չըմբռնելով հարցի էու-ÃÛáõÝÁ:

Ü³Ë³·³ÑÝ»ñÇ »õ Ý³Ë³·³ÑáõÃÛ³Ý Ã»ÏÝ³ÍáõÝ»ñÇ անձնական կյանքի լուսաբանումը լայն տարածում է ստա-ó»É ÙÇ³ÛÝ í»ñçÇÝ ï³ëÝ³ÙÛ³ÏÝ»ñáõÙ:

²Ñ³ ÙÇ ù³ÝÇ ûñÇÝ³ÏÝ»ñ: Ð³ëÏ³Ý³ÉÇ ¿ª ³ñï³ë³Ñ-Ù³ÝÛ³Ý Ù³ÙáõÉÇó: üñ³ÝëÇ³ÛÇ Ý³ËÏÇÝ Ý³Ë³·³Ñ üñ³Ý-ëáõ³ ØÇï»ñ³ÝÇ Ã³ÕÙ³ÝÁ Ý»ñÏ³ ¿ÇÝ Ýñ³ ÏÇÝÁ »õ »ñÏ³-ñ³ÙÛ³ ëÇñáõÑÇÝ, ÇÝãå»ë Ý³»õª ³Û¹ »ñÏáõëÇ »ñ»Ë³Ý»ñÁ: Ամբողջ Ամերիկան գիտեր, որ Ջոն Քենեդին եւ Լինդոն Ջոն-ëáÝÁ ëÇñáõÑÇÝ»ñ áõÝ»Ý, ë³Ï³ÛÝ ³ÛÝåÇëÇ ³ÕÙáõÏ, ÇÝãåÇ-սին բարձրացավ Մոնիկա Լեւինսկու եւ Բիլ Քլինթոնի հա-րաբերությունների շուրջ, ավելի վաղ տարիների հրապա-ñ³ÏáõÙÝ»ñáõÙ ã¿ñ »Õ»É: êÇñáõÑÇÝ»ñ áõÝ»ÇÝ »õ àõáñ»Ý Ð³ñ-¹ÇÝ·Á (1913 - 1921), »õ üñ³ÝÏÉÇÝ èáõ½í»É ï Á (1936 - 1945), սակայն նրանք մամուլում ներկայացվել են իբրեւ իրենց Ï³Ý³Ýó ÝíÇñí³Í Ñ³í³ï³ñÇÙ ³ÙáõëÇÝÝ»ñ: ìáõ¹ñá ìÇÉ-ëáÝÁ (1913 - 1921), ³ÛñÇ³Ý³Éáí, ³ÙáõëÝ³ó³í Çñ í³Õ»ÙÇ ëÇñáõÑáõª ¾¹Çï ´áÉÇÝ·Ç Ñ»ï: ì»ñçÇÝë ÷³ëï³óÇ Õ»Ï³-վարում էր երկիրը, երբ Վիլսոնը ֆիզիկապես անգործու-Ý³Ï ¿ñ: Ð³ë³ñ³ÏáõÃÛáõÝÁ ÝáõÛÝÇëÏ ã¿ñ ¿É Ï³ëÏ³ÍáõÙ, áñ Ýñ³ ³ÙáõëÇÝÁ Í³Ýñ ÑÇí³Ý¹ ¿:

²ØÜ-Ç 15-ñ¹ Ý³Ë³·³Ñ æ»ÛÙë ´ÛáõÏ»Ý»ÝÁ (1857-1861), կենակցում էր Ալաբամայից մի սենատորի հետ: Նրա հարս-Ý³óáõÝª ¾ÝÝ øááõÉÁ, ÇÙ³Ý³Éáí ³Û¹ Ù³ëÇÝ, ÇÝùÝ³ëå³ÝáõÃÛáõÝ ·áñÍ»ó: Ð³Ù³ë»é³ÙáÉ³Ï³Ý Ï³å»ñ áõÝ»ñ Ý³»õ æ»ÛÙë Ð³íÇÉóÁ, áí Ý³Ë³·³Ñ »Õ³í ÁÝ¹³Ù»ÝÁ ÙÇ ù³ÝÇ ³ÙÇë. Ýñ³Ý ëå³Ý»óÇÝ:

Ø»½³ÝáõÙ ÁÝ¹áõÝí³Í ã¿ ·ñ»É Ý³Ë³·³ÑáõÃÛ³Ý Ã»Ï-Ý³ÍáõÝ»ñÇ, ³é³í»É »õëª Ý³Ë³·³ÑÝ»ñÇ ³ÝÓÝ³Ï³Ý ÏÛ³Ý-ùÇ Ù³ëÇÝ: Æ±Ýã ÇÙ³Ý³ë, áõÙ û·ï ÇÝ Ïùí»³ñÏ»Ý ÁÝïñáõÝ»-ը, եթե շատ բան իմանան իրենց ընտրյալների մասին:

ՄԵՐ ԽՈՍՔԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

1964-1975 ÃÃ ²Ù»ñÇÏ ³ÛÇ ØÇ³óÛ³É Ü³Ñ³Ý·Ý»ñÁ å³-ï»ñ³½Ù ¿ñ ÙÕáõÙ ìÇ» ï Ý³ÙáõÙ: Î³é³í³ñáõÃÛáõÝÝ áõ ½ÇÝ-íáñ³Ï³ÝÝ»ñÁ Ñ³Ù³ñáõÙ »Ý, áñ å³ï»ñ³½ÙáõÙ å³ñï í»ÉÁ Ù»Í³å»ë å³ÛÙ³Ý³íáñí³Í ¿ñ Ù³ÙáõÉáõÙ ãí»ñ³ÑëÏ íáÕ Éáõ-սաբանմամբ: Եթե մամուլն ընդունակ է ազդելու պատերազ-ÙÇ »ÉùÇ íñ³, ³å³ å³ï Ï»ñ³óñ»ù, Ã» ÇÝã ½áñáõÃÛáõÝ áõÝÇ նա առօրյա կյանքում՝ բազմաթիվ մարդկանց գիտակցու-ÃÛ³Ý íñ³ ³½¹»Éáí: àñå»ë½Ç Éñ³·ñáÕÇ ËáëùÁ ë»ñÙ³ÝÇ áã թե լրատվական ամենատարբեր տրամաչափի միջոցներից ³Ý»ñ»ëáñ»Ý Ù»ñ ÏÛ³ÝùÇ áÉáñ ï Ý»ñÁ ËóÏ íáÕ §ã³ñÇ ã³÷³-ÝÇßÝ»ñÁ¦, ³å³ Ó»éùÁ í»ñóÝ»Éáí ·ñÇã Ï³Ù Ëáë³÷áÕ, å»ï ù¿ ³Ýå³ÛÙ³Ý ÑÇß»É Éñ³·ñáÕ³Ï³Ý Ù³ëÝ³·Ç ï áõÃÛ³Ý »õë ÙÇ å³ï íÇñ³Ý. §ØÇ íÝ³ëÇñ¦:

Օգտագործված գրականություն

1. ¾ñÇÏ üÇËÃ»ÉÇáõë, §ÈÈñ³·ñáõÃÛ³Ý 10 áëÏ» å³ï íÇñ³Ý¦, §ÆÝï»ñÝÛáõëÇ¦ Ù³ï»Ý³ß³ñ, ºñ»õ³Ý, 2001

2. Àëåêñàíäð Ïàíàñþê, “Êàê ïîáåäèòü â ñïîðå, èëè èññêóñòâî óáåæäàòü”. Ì., “Îëèì ï” ÀÑÒ, 1998

3. “Îñíîâû ðåïîðòåðñòâà”. Èçä-âî “ÁÀÃ”, Promedia/Irex, Åðåâàí,

4. Àëàí Ðîçåíòàëü. “Ñîçäàíèå êèíî è âèäåîôèëüì îâ êàê óâëåêàòåëüíûé áèçíåñ”, Ì., èçä-âî “Ïóëüñ”, 2001

5. “Ñðåäñòâà ìàññîâîé èíôîðìàöèè â Áðèòàíèè”, Ìèíèñòåðñòâî èíîñòðàííûõ äåë è ïî äåëàì Ñîäðóæåñòâà, Ìîñêâà, 2002

6. Ðè÷àðä Õàððèñ, “Ïñèõîëîãèÿ ìàññîâûõ êîì ìóíèêàöèé”. Ñ-Ïá, “Ïðàéì-ÅÂÐÎÇÍÀÊ”, “Èçäàòåëüñêèé äîì ÍÅÂÀ”, Ì., “ÎËÌÀ-ÏÐÅÑÑ”, 2002

7. Ïî÷åïöîâ Ã. Ã. Ïàáëèê Ðèëåéøíç äëÿ ïðîôåññèîíàëîâ. “Ðåôë-áóê” “Âàêåðð” Ìîñêâà - Êèåâ. 2000.

8. Äæîí Êåõî. Ïîäñîçíàíèå ìîæåò âñå. Ïîïóðèè. Ìèíñê. 2004.

9. Ïñèõîëîãèÿ è ýòèêà äåëîâîãî îáùåíèÿ. Ó÷åáíèê. Þíèòè. Ìîñêâà. 2003.

ԶՐՈՒՅՑՆԵՐ ԼՐԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՀՈԳԵԲԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

© ԵՄԱ, 2004թ.

Ծավալը՝ տպ. մամուլ: Տպաքանակը՝ 500

Տպագրվել է "Անտարես" հրատարակչատանը